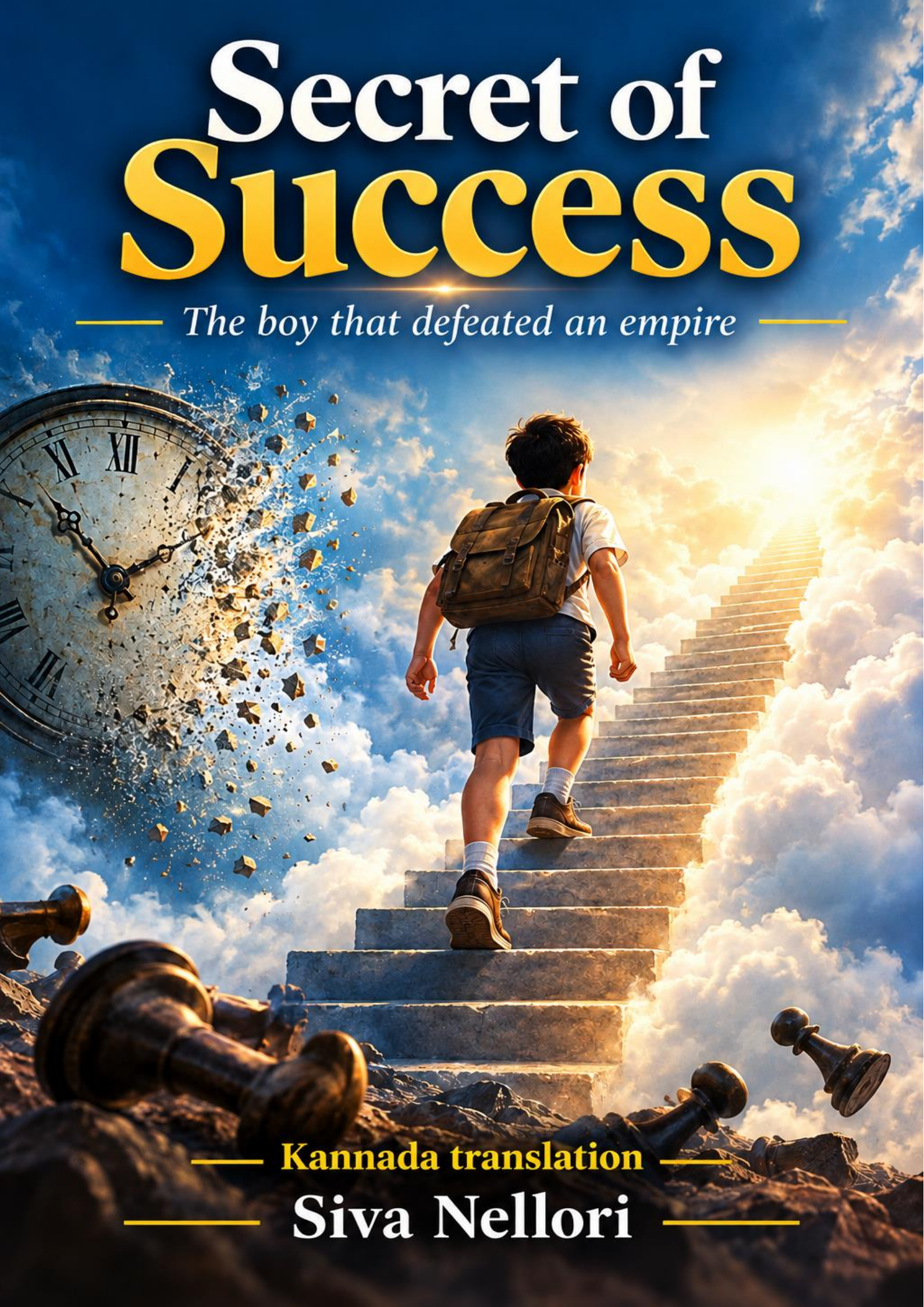
Secret of Success

The boy that defeated an empire

Kannada translation

Siva Nellori

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಶಿವ ನೆಲ್ಲೋರಿ (ಇ. ಶಿವಕುಮಾರ್) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಚಿತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ತಿರುಪತಿಯ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ B. Com (ವಾಣಿಜ್ಯ ಪದವಿಯನ್ನು) ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಅಕೌಂಟೆನ್ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಮಂಡಳಿಯು ನಡೆಸುವ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ (CPA) ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ದೇವರು, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮಾನವಕುಲದ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲು, ಉನ್ನತ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಓದುಗರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಅವರ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದೇ ನಿಜವಾದ ಯಶಸ್ಸು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಜ್ಞಾನ, ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ಸೇವಾಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಯಶಸ್ಸು ಅಡಗಿದೆ.

ವಿಷಯಸೂಚಿ

ಅಧ್ಯಾಯ	ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಪುಟ
	ಮುನ್ನುಡಿ	4
	ಭಾಗ 1: ಭೌತಿಕ ಯಶಸ್ಸು	
1	ಒಂದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಬಾಲಕ	6
2	ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೋ ಅದೇ ಆಗುತ್ತಾನೆ	11
3	ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ (ಬಯಕೆಯ ಶಕ್ತಿ)	18
4	ನಂಬಿಕೆಯು ಪರ್ವತಗಳನ್ನೂ ಚಲಿಸಬಲ್ಲದು	23
5	ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿ (ಜ್ಞಾನವೇ ಬಲ)	29
6	ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ (ಬಯಕೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು)	39
7	ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸು (Cosmic Mind): 1 + 1 = > 2	50
8	ನಾಯಕತ್ವ (ಗುರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಜನರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು)	54
9	ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು (ಮನುಷ್ಯನ ಸೀಮಿತ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅನಂತ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಂಡಿ)	60
10	ಧೃತಿ (ನಿರ್ಭಯತೆ)	68
11	ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ (ಯಾವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ)	73
12	ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವೇನು?	81
13	ಮಾಯಾ (ದೈವಿಕ ಭ್ರಮೆ)	90
14	ರಾಜಯೋಗ (ಆತ್ಮಸಂಯಮದ ಮಾರ್ಗ)	100
15	ಭಕ್ತಿ ಯೋಗ (ಪ್ರೇಮದ ಮಾರ್ಗ)	110
16	ಕರ್ಮಯೋಗ (ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯ ಮಾರ್ಗ)	117
17	ಜ್ಞಾನ ಯೋಗ (ಜ್ಞಾನದ ಮಾರ್ಗ)	126
18	ಮರಣದಿಂದ ಅಮರತ್ವದ ಕಡೆಗೆ	137
	ಉಪಸಂಹಾರ	146
	ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಮತ್ತು ವಂದನೆಗಳು	149

ಮುನ್ನುಡಿ

ಪ್ರೀತಿಯ ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯರೇ,

ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಏನು ಬೇಕು? ಉದ್ಯೋಗವೇ, ಹಣವೇ, ಅಧಿಕಾರವೇ, ಖ್ಯಾತಿಯೇ ಅಥವಾ ಸಂತೋಷವೇ? ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ವೈಫಲ್ಯಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತಿವೆಯೇ? ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕುತೋಚದಂತಾಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಬಡವರಾಗಿರಲಿ — ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ದೊರೆತಿರುವ ಒಂದು ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಅದೇ ಸಮಯ! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ದಿನಕ್ಕೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳಷ್ಟೇ ಇವೆ. ಆದರೆ, ಕೆಲವರು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೇ ಸಂಪತ್ತು, ಅಧಿಕಾರ, ಖ್ಯಾತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಪಾರ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತೂ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೂ ಕೆಲವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆ?

ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ತಯಾರಕರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆಸಿದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 97ರಷ್ಟು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಶೇಕಡಾ 7ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಾಧನದ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಸಾಧನವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಬಹುತೇಕ ಜನರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿದಾಗ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಅದ್ಭುತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಯುಗಯುಗಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಗುರುಗಳು, ಚಿಂತಕರು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು ಜ್ಞಾನದ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮ, ಜನಾಂಗ, ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಅಥವಾ ಟೀಕಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಓದುವ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ 'ಮನುಷ್ಯ' ಮತ್ತು 'ಅವನು' ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿತವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮನೋಭಾವವು ಪೋಷಕರು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸಮಾಜ, ಪರಿಸರ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇವು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ನಂಬಲು ಕಷ್ಟವಾದವುಗಳಂತೆ ಅಥವಾ ಹಳೆಯ ಕಾಲದವುಗಳಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ, ಯಾವುದನ್ನೂ ಅವಸರವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಡಿ. ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಿರಿ. ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ. ಅವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಚಿಂತನೆಗಳತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲಿ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಕಾಲದ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಇಂದಿಗೂ ಅವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಹೊಸತನದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿಯೂ ಇವೆ.

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಲೇಖಕರು ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳ ಫಲವೇ ಈ ಪುಸ್ತಕ. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಜೀವನದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಬದುಕುವ ಕಲೆಯ ಸಮ್ಮಿಲನ ಎಂದೂ ವರ್ಣಿಸಬಹುದು. ಅನೇಕ ಯಶಸ್ವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಒಂದು ಸುಂದರ ಚಿತ್ರವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಬಹುದು.

ರುಚಿಕರವಾದ ಆಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಓದುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಹಸಿವು ನೀಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಸಿವನ್ನು ತಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಲೇಬೇಕು. ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ದೈಹಿಕ ಹಸಿವು ನೀಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಓದಿ ಬದಿಗಿಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನೀವು ಆಳವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿದಿನದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು.

ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಓದುವಾಗ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಅರ್ಥವಾಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಇಡೀ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಈ ಪುಸ್ತಕ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕುರಿತಾಗಿದೆ!

ಜೀವನವು ಚದುರಂಗದ ಆಟದಂತಿದೆ. ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯದಿರಲಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಎದುರಾಳಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ — ಅವನೇ ಸಮಯ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ನಡೆ ಇಡಲಿ ಅಥವಾ ಇಡದಿರಲಿ, ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯಿಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಆಟ ಮುಗಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸಮಯ ಯಾರಿಗಾಗಿಯೂ ಕಾಯುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣವೂ ಜಾರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಯಶಸ್ಸಿನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದಾದ್ಯಂತ ಹಲವು ಬಾರಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಿದರೆ, ನೀವೇ ಅದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಾಗ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರಯೋಜನ ಮತ್ತು ಆನಂದದಿಂದ ನೀವು ವಂಚಿತರಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸದೆ, ಅದನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು 'ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ' ಕಾಣುವಂತೆ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

ನೀವು ಆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಿರಾ?

ಭಾಗ 1: ಭೌತಿಕ ಯಶಸ್ಸು

ಅಧ್ಯಾಯ 1

ಒಂದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಬಾಲಕ

ಮೋಹನ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಚುರುಕಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಹಳ ಸಂಕೋಚ ಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿದ್ದು, ಇತರರ ಒಡನಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಳ್ಳರು, ದೆವ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಹಾವುಗಳ ಭಯ ಅವರನ್ನು ಸದಾ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಅವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದೂ ಅವರಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ದೆವ್ವಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಕಳ್ಳರು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಹಾವುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅದು ಭಾರತವು ಇನ್ನೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲ. ಮಾಂಸಾಹಾರ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಭಾರತೀಯರು ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಸೋಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಮೋಹನ್ ಅವರ ಆಪ್ತ ಶಾಲಾ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಮೋಹನ್ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಸೇವನೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತನೊಂದಿಗೆ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೇಕೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆ ಮಾಂಸವು ಚರ್ಮದಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಅವರು ಅದನ್ನು ನುಂಗಲೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ಅಸ್ವಸ್ಥವೆನಿಸಿ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಅವರಿಗೆ ಭಯಾನಕ ದುಃಸ್ವಪ್ನ ಬಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಜೀವಂತ ಮೇಕೆಯೊಂದು ಮೇ ಮೇ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ತೀವ್ರ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು.

ನಂತರ, ಮೋಹನ್ ಅವರಿಗೆ ಸುಮಾರು 15 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದಾಗ, ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಚಿನ್ನದ ತೋಳ್ಬಂದಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕದ್ದು ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು.

ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಮೋಹನ್ ಅವರನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾಡಿತು. ಅವರು ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಧೈರ್ಯ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಂದೆಗೆ ನೀಡಿದರು. ನಂತರ, ತಮಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ, ತಂದೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತರು.

ಮೋಹನ್ ಅವರ ತಂದೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಪತ್ರವನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಓದಿದರು. ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಅವರು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಹರಿದುಹಾಕಿ, ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಠಿಣ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದೆ ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡರು. ಕೋಪದ ಬದಲಾಗಿ ತಂದೆಯ ಮೌನದ ನೋವು ಮತ್ತು ಉದಾತ್ತ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಮೋಹನ್ ಅವರ ಹೃದಯ ಆಳವಾಗಿ ಮಿಡಿಯಿತು.

ನಂತರ ಅವರು, ಆ "ಪ್ರೀತಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಹನಿಗಳು" ತಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಮೊದಲ ಪಾಠವಾದವು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ನೀಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮತ್ತೆಂದೂ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ನಂತರ ಮೋಹನ್ ಕಾನೂನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯೂ ಅಷ್ಟೇನೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನವು ತಮ್ಮ ಕಕ್ಷಿದಾರರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡಲು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಹ ವಕೀಲರು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಅನುಭವ ಪಡೆಯಲು ಅವರು ಪ್ರತಿದಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನಿದ್ರೆಗೆ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಏಕೈಕ ಪ್ರಕರಣವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಣ್ಣ ಮೊತ್ತದ ಹಕ್ಕುಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಕರಣವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

"ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದು ನನ್ನ ಮೊದಲ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಪರವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೂರುದಾರರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಕುಸಿದಂತಾಯಿತು. ನನ್ನ ತಲೆ ಸುತ್ತತೊಡಗಿತು. ಇಡೀ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೇ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನಕ್ಕಿರಬಹುದು; ವಕೀಲರಂತೂ ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆನಂದಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಗ ನನಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ನಡೆಸಲು ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವರು ಪಟೇಲ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು, ನಾನು ಪಡೆದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದೆ. ಅದರಂತೆ 51 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಪಟೇಲ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ, ಸಹಜವಾಗಿಯೇ, ಆ ಪ್ರಕರಣವು ಮಕ್ಕಳಾಟದಂತಿತ್ತು.

ನನ್ನ ಕಕ್ಷಿದಾರರು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದರೋ ಅಥವಾ ಸೋತರೋ ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಯದೆ ನಾನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹೊರಟೆ. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೇ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಬರುವವರೆಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ."

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಮಾಡಿದ ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಂತರ ಮೋಹನ್ ಹತಾಶರಾದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವನವು ಒಂದು ನಿಗೂಢ ತಿರುವು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇಂತಹ ತಿರುವುಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು "ವಿಧಿ" ಅಥವಾ "ಆಕಸ್ಮಿಕ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಮೂಲಕ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಪ್ಪಂದದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಮೋಹನ್ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತು. ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಗುಮಾಸ್ತನ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಆಗಷ್ಟೇ ತಮ್ಮ ಎರಡನೆಯ ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದ್ದ ಪತ್ನಿಯಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಅವಕಾಶವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಕನಿಷ್ಠ ಅದೊಂದು ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿತ್ತು. ಅನುಭವ ಗಳಿಸುವ ಅವಕಾಶವೂ ಇತ್ತು. ಬಹುಶಃ ತಮ್ಮ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕಳುಹಿಸುವ ಅವಕಾಶವೂ ದೊರೆಯಬಹುದಿತ್ತು.

ದೀರ್ಘ ಸಮುದ್ರಯಾನದ ನಂತರ, ಕೋಟ್ ಮತ್ತು ಪೇಟ ಧರಿಸಿದ್ದ ಮೋಹನ್ ಡರ್ಬನ್ ತಲುಪಿದರು. ಅವರ ಕಕ್ಷಿದಾರರಾದ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸೇಠ್ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಮೋಹನ್ ಅವರು, "ದೇವರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಆ ದೇವರೇ ಇಲ್ಲದ ಖಂಡಕ್ಕೆ" ತನ್ನನ್ನು ದೈವಾನುಗ್ರಹವೇ ಕರೆತಂದಿತು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದರು.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮತ್ತು ಡಚ್ ಜನರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಆಫ್ರಿಕನ್ನರು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಯುರೋಪಿನ ವಸಾಹತುಗಾರರ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ 1860ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಕರೆತರಲಾಗಿತ್ತು. ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಒಪ್ಪಂದದಡಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಒಪ್ಪಂದದ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.

ನಂತರ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವೃತ್ತಿಪರರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ 'ಕೂಲಿಗಳು' ಅಥವಾ 'ಸಾಮಿಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಡರ್ಬನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರ ತಂಗಿದ ನಂತರ, ಮೋಹನ್ ಅವರ ಕಕ್ಷಿದಾರರು ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಅವರ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಪ್ರಿಟೋರಿಯಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೊದಲ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯರು ಮೂರನೆಯ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಮೋಹನ್ ಅವರ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲ ದರ್ಜೆಯ ಆಸನವನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿತ್ತು.

ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ರೈಲು ಪೀಟರ್‌ಮ್ಯಾರಿಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ, ರೈಲನ್ನು ಹತ್ತಿದ ಒಬ್ಬ ಬಿಳಿಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಆ ಬೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ 'ಬಣ್ಣದ' ವ್ಯಕ್ತಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು. ಜೀವನವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿದ ಆ ಘಟನೆಯನ್ನು ಮೋಹನ್ ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ರೈಲು ಪೀಟರ್‌ಮ್ಯಾರಿಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ತಲುಪಿತು. ಒಬ್ಬ ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಒಳಗೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ತಲೆಯಿಂದ ಕಾಲಿನವರೆಗೆ ನೋಡಿದನು. ನಾನು ಒಬ್ಬ 'ಬಣ್ಣದ' ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಗಮನಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಅವನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದನು.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, 'ನೀನು ಸಾಮಾನು ಸಾಗಿಸುವ ಬೋಗಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಬಾ,' ಎಂದು ಹೇಳುವವರೆಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮೌನವಾಗಿದ್ದರು.

'ಆದರೆ ನನ್ನ ಬಳಿ ಮೊದಲ ದರ್ಜೆಯ ಟಿಕೆಟ್ ಇದೆ,' ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

‘ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ,’ ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಹೇಳಿದ. ‘ನೀನು ಸಾಮಾನು ಸಾಗಿಸುವ ಬೋಗಿಗೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.’

‘ಈ ಬೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು ನನಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ,’ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

‘ಇಲ್ಲ, ನೀನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ,’ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿ ಹೇಳಿದ. ‘ನೀನು ಈ ಬೋಗಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೊರಹಾಕಲು ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.’

‘ಹೌದು, ಕರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ,’ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಪೊಲೀಸರು ಬಂದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ನನ್ನನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ತಳ್ಳಿದನು. ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಇಳಿಸಲಾಯಿತು. ನಾನು ಸಾಮಾನು ಸಾಗಿಸುವ ಬೋಗಿಗೆ ಹೋಗಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ. ರೈಲು ಹೊರಟುಹೋಯಿತು.

ನನ್ನ ಕೈಚೀಲವನ್ನು ನನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು, ನಾನು ಕಾಯುವ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತೆ. ರೈಲ್ವೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಸಾಮಾನುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಅದು ಚಳಿಗಾಲವಾಗಿತ್ತು. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲವು ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪೀಟರ್‌ಮ್ಯಾರಿಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಚಳಿ ಅಸಹನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಮೇಲಂಗಿಯು ಸಾಮಾನುಗಳಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಡುಗುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ.

ಆ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಒಳಗೆ ಬಂದನು. ಬಹುಶಃ ಅವನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬಯಸಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕೇ? ಅಥವಾ ಈ ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಪ್ರಿಟೋರಿಯಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಪ್ರಕರಣ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಬೇಕೇ? ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸದೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುವುದು ಹೇಡಿತನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನಗೆ ಎದುರಾದ ಕಷ್ಟವು ವರ್ಣಭೇದ ಎಂಬ ಆಳವಾದ ರೋಗದ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಆ ರೋಗವನ್ನು ಬೇರುಸಹಿತ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.”

ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಮಾನಗಳು ಅವರಿಗೆ ಎದುರಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಮರುದಿನ ಸಂಜೆ ಮೋಹನ್ ತಮ್ಮ ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಈ ಬಾರಿ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಚಾರ್ಲ್ಸ್‌ಟೌನ್‌ನಿಂದ ಜೋಹಾನ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಡಚಣೆ ಕಾದಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಕುದುರೆ ಎಳೆಯುವ ಅಂಚೆಗಾಡಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಮೋಹನ್ ಅವರನ್ನು ಗಾಡಿಯ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಾಲಕನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬಿಳಿಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕರೊಂದಿಗೆ ಬಿಳಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕನು—ಅವನನ್ನು 'ನಾಯಕ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು—ಗಾಡಿಯ ಒಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನು.

ಗಾಡಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಯದಿಂದ ಮೋಹನ್ ಆ ಅವಮಾನವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರಯಾಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ 'ನಾಯಕ'ನಿಗೆ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗಾಡಿಯ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲಿಡುವ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೊಳಕು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮೋಹನ್ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಮೋಹನ್ ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು.

ಆ 'ನಾಯಕ'ನು ಕೋಪದಿಂದ ಉರಿದುಹೋದನು. ಅಶ್ಲೀಲವಾಗಿ ಬೈಯುತ್ತಾ ಮೋಹನ್ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿದನು ಮತ್ತು ಗಾಡಿಯಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಮೋಹನ್ ಹತಾಶೆಯಿಂದ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಸರಳುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಆಸನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದರೂ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಮಣಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ಬಿಳಿಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಈ ಹೇಯ ಹಲ್ಲೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಆ 'ನಾಯಕ'ನು ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಮೋಹನ್ ಅವರು ಇದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಲು ಅವನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದನು.

ಹೀಗೆ, ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಎದುರಾದಾಗಲೂ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮೋಹನ್ ಕಲಿತರು.

ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು, ತಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಲೋಭನೆಗಳು ಎದುರಾದಾಗ ಮತ್ತು ತಾಯಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮದ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀವಿಷಯಕ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನೂ ಅವರು ಕಲಿತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ದೃಢವಾದ 'ಇಲ್ಲ'ವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಅವರ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೂ ಆಧಾರವಾಗಲಿದ್ದ ನಿರ್ಭಯತೆಯ ಬುನಾದಿಯೇ ಈ ದೃಢ ನಿರಾಕರಣೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೈಫಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಮೋಹನ್, ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಬದಲು, ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನೇ ಅನ್ವೇಷಣೆ ನಡೆಸುವ ಜೀವಮಾನದ ಪಯಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಅವರೇ ಮೋಹನದಾಸ್ ಕರಮಚಂದ್ ಗಾಂಧಿ. ಅವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಅಥವಾ ಸರಳವಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಅವರು ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಭಾರತದಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

ನಾವು ಕೂಡ ಅವರ ಜೀವನದಿಂದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿತು, ಅವರು ನಡೆದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಕಥೆಗೆ ಅವರು 'ಸತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

ಸತ್ಯದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯು ನಮ್ಮನ್ನೂ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 2

ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೋ ಅದೇ ಆಗುತ್ತಾನೆ

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕೇವಲ ಚಿಂತಕರಾಗಲಿ, ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತತ್ತ್ವಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವವರಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಅವರು ಅಪಾರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಯೋಚಿಸಬಲ್ಲನು. ಆದರೆ ಚಿಂತನೆಯ ಸೃಜನಶೀಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವವರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಳಹದಿಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಆದರ್ಶವಾದ ಮನೆಯನ್ನು, ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು, ಜೀವನವನ್ನು ಮತ್ತು ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು. ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮಾತುಗಳಾಗಿ, ಮಾತುಗಳು ಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣವಿರಬೇಕು.

ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಒಬ್ಬ ಅಮೆರಿಕನ್ ಮಿಷನರಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸೇವಾಗ್ರಾಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, "ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸೃಜನಶೀಲ ಅನುಭವಗಳು ಯಾವುವು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು, "ಅಂತಹ ಅನುಭವಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ನನ್ನ ಜೀವನದ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿದ ಒಂದು ಅನುಭವ ನನಗೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ನಂತರ ಅವರು ಮಾರಿಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ ಘಟನೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

"ನನ್ನ ಜೀವನದ ಸೃಜನಶೀಲ ಅನುಭವ ಆರಂಭವಾದದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯೇ. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಬಗ್ಗೆಯೇ ನನಗೆ ಭಯವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಯುವ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಿಳಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದನು. ನನಗೆ ಅವನ ಭಯವಾಯಿತು. ಆಗ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಎಂದು ನನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕೇ? ಅಥವಾ ದೇವರನ್ನು ಸಹಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಾ ನನಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬೇಕೇ? ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಸಕ್ರಿಯ ಅಹಿಂಸಾ ಚಳವಳಿ ಆ ದಿನದಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು."

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತವನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನೂ ಪಡೆದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರವಾದ ಹಂಬಲದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ, ಅವು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಸಾಕಾರಗೊಂಡವು.

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಸ್ಥಿತಿ ನಟಾಲ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೀನಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನೂ ಮೂರು ಪೌಂಡ್ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದ ಅವರ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವುಗಳನ್ನು ಅಮಾನ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರದೇಶವು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಸಾಹತು ಅಥವಾ ಘೆಟ್ಟೋ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಅಥವಾ ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಹೊರಗೆ ಇರಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ, ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಗೆ ಇರಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವ ರಾಜ್ಯದ ಅಟಾರ್ನಿಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಎಂದಿನಂತೆ ಸಂಜೆಯ ನಡಿಗೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಒಬ್ಬ

ಕಾವಲುಗಾರ ಯಾವುದೇ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅವರನ್ನು ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ, ಒದ್ದು ರಸ್ತೆಗೆ ಬೀಳಿಸಿದನು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಆ ಕಾವಲುಗಾರನ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡುವಂತೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದನು ಮತ್ತು ತಾನೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದನು.

ಆದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೋವು ಅಥವಾ ಅಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೋವುಂಟುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಅವರು ಚಿಂತಿಸಿದರು.

ಮಾರಿಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ರೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಓಡಿಹೋಗುವ ಬದಲು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವವರೆಗೆ ಅವು ತಮ್ಮನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ತಾವು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟವು ವರ್ಣಪಕ್ಷಪಾತವೆಂಬ ಆಳವಾದ ಕಾಯಿಲೆಯ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಬೇರುಸಹಿತ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಅವರು ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದರು.

ಈ ಆಲೋಚನೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದಾಗ, ಅವರ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಅಡೆತಡೆಗಳಿದ್ದವು.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಅವರು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಭಯ ಮತ್ತು ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅವರ ಪರವಾಗಿದ್ದ ಜನರು ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡು ಪರಸ್ಪರ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾರತೀಯರು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಸ್ಪರ ಕಾದಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮತ್ತಷ್ಟು 'ಒಡೆದು ಆಳುವ' ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಗೆ ಜಯಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಅನೇಕ ಜನರು ತಾವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬಲಿಪಶುಗಳೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇತರರನ್ನು ಅಥವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ದೂಷಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೆ', 'ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆತಿದ್ದರೆ', 'ನನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರು ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ' ಮುಂತಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಇಂತಹ ಮನೋಭಾವವು ವಿನಾಶದ ಹಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಇತರರನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬದಲು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇತರರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾವೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ವಿಕ್ಟರ್ ಫ್ರಾಂಕ್ಲ್ ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ಮನೋವೈದ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಯಹೂದಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ, ನಾಜಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕ ಹತ್ಯಾ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ಕ್ರೂರ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಸಹೋದರನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು.

ಆದರೂ, ಅಸಹನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೋವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ತಾವು ಕಂಡುಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೆಲವು ಕೈದಿಗಳು ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ಪಡೆಯಲು ನಾಜಿಗಳಿಗಾಗಿ ಗೂಢಚಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ಗಮನಿಸಿದರು. ಇಂತಹವರು ತಮ್ಮ ಸಹಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ನೋವು ಮತ್ತು ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಕೆಲವು ಕೈದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತರರಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಪಾಲನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರ ಪರವಾಗಿ ತಾವೇ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರ ನಿರಂಕುಶಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಒಂದು ಪರಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಅದೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.

ಜನರು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು, ದೈಹಿಕ ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಚೋದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇತರ ಜೀವಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ನಮಗೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದೊರೆತಿರುವ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ವರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು.

ಪ್ರಚೋದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಪ್ರಚೋದನೆ	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ
ಹಸಿವು	ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವುದು
ದಣಿವು / ನಿದ್ರೆಯ ಸಮಯ	ನಿದ್ರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುವುದು
ಆಯುಧದಿಂದ ಬೆದರಿಸುವುದು	ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಓಡಿಹೋಗುವುದು ಅಥವಾ ಸಾವನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸುವುದು
ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾಗುವುದು	ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಥವಾ ಜೀವನವನ್ನೇ ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವುದು

ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯು ಮನುಷ್ಯರಾದ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ವರವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸವಾಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ಮಾನವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರಗಳನ್ನು ಏರುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಾವೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಅತಿಯಾಗಿ ಭಯಪಡುತ್ತೇವೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ನಾವು ನಮ್ಮ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಇತರ ಜನರು ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಬೆಳೆದುಬಂದ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಯ್ಕೆಗಳು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ನಮಗೆ ಯಾವುದು ಇಷ್ಟ, ಯಾವುದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ಯಾವುದು ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರಿವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅರಿವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಅರಿವಿನ ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ವಾಸನೆಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 'ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು' (Subconscious Mind) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನಂತೆ, ನಾವು ನಮ್ಮೊಳಗೆ ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕುತ್ತೇವೆ.

ವಾಸನೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಾಸನೆಗಳು ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಒಳ್ಳೆಯದು-ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎರಡೂ ಬೆರೆತಿದ್ದರೆ, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದು.

ತನ್ನೊಳಗಿನ ವಾಸನೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಪಾರ ಸಂತೋಷ ಕಾದಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಅವನು ಅಪಾರವಾದ ಆಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿರುವುದು ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದಂತಹ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಮೀಸಲಿಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ದುರ್ಯೋಧನನು ಪಾಂಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಅಸೂಯೆ ಹಾಗೂ ಶಕುನಿ, ದುಶ್ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಕರ್ಣರಂತಹ ದುಷ್ಟರ ಸಹವಾಸವು ಅವನ ಪತನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಹಾಭಾರತವು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಅದೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯವು ಧರ್ಮರಾಜನಿಗೆ ಇದ್ದ ಜೂಜಾಟದ ದೌರ್ಬಲ್ಯವು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ದುಃಖವನ್ನು ತಂದಿತು ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಮಾಯಣವು ಮಹಾನ್ ಆಡಳಿತಗಾರನೂ ಭಕ್ತನೂ ಆಗಿದ್ದ ರಾವಣನು ಕಾಮ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಹೇಗೆ ನಾಶವಾದನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕುರಿತು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ ಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆ, ಸತ್ಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಅನ್‌ಟು ದ ಲಾಸ್ಟ್ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

"ಅದೇ ಅವಧಿಗೆ ಸೇರಿದ ಇನ್ನೆರಡು ಘಟನೆಗಳು ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಉಳಿದಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿದಿನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಓದಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಬೈಗುಳ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೋ, ಅವರನ್ನು ವಂಚಿಸುವುದನ್ನೂ ಅಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಪಾಠಗಳನ್ನೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಲಾಗದಿದ್ದಾಗ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಹೇಗೋ ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನ ತಂದೆ ಖರೀದಿಸಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದು 'ಶ್ರವಣ ಪಿತೃಭಕ್ತಿ ನಾಟಕ'ವಾಗಿತ್ತು. (ಇದು ಶ್ರವಣನು ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ನಾಟಕವಾಗಿತ್ತು.) ನಾನು ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದಿದೆ.

ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಸಂಚಾರಿ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶಕರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ, ಶ್ರವಣನು ತನ್ನ ಹೆಗಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುರುಡರಾದ ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಲಾಗದ ಛಾಪನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದವು. 'ಇದೋ, ನೀನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಆದರ್ಶ' ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಶ್ರವಣನ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರು ದುಃಖದಿಂದ ಗೋಳಾಡಿದ ದೃಶ್ಯವು ಇಂದಿಗೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿರಾಗಿದೆ. ಆ ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕ ರಾಗವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಕಲಕಿತು. ನನ್ನ ತಂದೆ ನನಗಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ್ದ ಕನ್ಸರ್ಟಿನಾದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಗವನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಘಟನೆ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡಲು ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಿದ್ದೆ. ಆ ನಾಟಕದ ಹೆಸರು 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ'. ಅದು ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗೆದ್ದಿತು. ಆ ನಾಟಕವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ನೋಡಿದರೂ ನನಗೆ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಅನುಮತಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು? ಆ ನಾಟಕ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಬಾರಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿರಬೇಕು.

'ಎಲ್ಲರೂ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನಂತೆ ಸತ್ಯವಂತರಾಗಿರಬಾರದೇ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಹಗಲಿರುಳೂ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಎದುರಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು—ಇದೇ ಆ ನಾಟಕ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿದ ಏಕೈಕ ಆದರ್ಶವಾಗಿತ್ತು.

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಂಬಿದ್ದೆ. ಆ ಕಥೆಯ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದು ನನ್ನ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೂ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಶ್ರವಣ ಇಬ್ಬರೂ ನನಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಜೀವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಂತೆಯೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂದೂ ನಾನು ಆ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಓದಿದರೆ, ಹಿಂದೆ ಹೇಗೆ ಭಾವುಕನಾಗುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಭಾವುಕನಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ."

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಅವರಿಗೆ ಜಾನ್ ರಸ್ಕಿನ್ ಅವರ ಅನ್‌ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕುರಿತು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಬರೆಯುತ್ತಾ, ಅದು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಅವರು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂದೇಶ: ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಲ್ಯಾಣವು ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿದೆ.

'ಸರ್ವೋದಯ' ಮತ್ತು 'ಅಂತ್ಯೋದಯ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ರಸ್ಕಿನ್ ಅವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡವು.

ಇಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯೋದಯದ ಆದರ್ಶದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಾಯಿತದಂತಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ:

"ನೀವು ಸಂದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರ್ಥವು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಬಲವಾದಾಗ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ: ನೀವು ನೋಡಿದ ಅತ್ಯಂತ ಬಡ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮವು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ತನ್ನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಲು ಅದು ಅವನಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಸಿವಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ? ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಸಂದೇಹಗಳೂ ಕರಗುತ್ತವೆ; ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವೂ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ."

ಈ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಪಡೆದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದೇಶವೆಂದರೆ, "ವಕೀಲನ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕ್ಷೌರಿಕನ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸಮಾನ ಮೌಲ್ಯವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಮ್ಮ ದುಡಿಮೆಯ ಮೂಲಕ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕಿದೆ."

ಮೂರನೆಯ ಸಂದೇಶ: ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವ ರೈತನ ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲಕರ್ಮಿಯ ಜೀವನವೇ ನಿಜವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜೀವನವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂದೇಶವು ದುಡಿಮೆಯ ಮೂಲಕ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿತು.

ಭಾವನೆಗಳ ಶಕ್ತಿ

ತಾರ್ಕಿಕ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗಿಂತ ತೀವ್ರವಾದ ಭಾವನೆಗಳು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಾಂತೀಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಕಂಪನಗಳಿಂದ ಅದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಇತರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಒಂದು ಬೀಜಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಆ ಬೀಜವನ್ನು ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದಾಗ ಅದು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು, ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಮೂಲತಃ ಒಂದೇ ಸಣ್ಣ ಬೀಜವಾಗಿದ್ದದ್ದು ಅದೇ ಸ್ವಭಾವದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಬೀಜಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶವು ಆಲೋಚನಾ ಕಂಪನಗಳ ಶಾಶ್ವತ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬೃಹತ್ ವಿಶ್ವಕೋಶದಂತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ, ಸೃಜನಶೀಲ ಕಂಪನಗಳೂ ಇವೆ; ನಕಾರಾತ್ಮಕ, ವಿನಾಶಕಾರಿ ಕಂಪನಗಳೂ ಇವೆ.

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶವು ನೂರಾರು ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯವೃಂದಗಳ ಸಂಗೀತದ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೂರಾರು ಮನುಷ್ಯರ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧ್ವನಿಯೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಗುರುತನ್ನು ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶವು ಸದಾ ಭಯ, ಬಡತನ, ರೋಗ, ವೈಫಲ್ಯ ಮತ್ತು ದುಃಖಗಳ ಕಂಪನಗಳನ್ನೂ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಗಳ ಕಂಪನಗಳನ್ನೂ ಹೊತ್ತು ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದ ಈ ಬೃಹತ್ ಭಂಡಾರದಿಂದ ಮಾನವ ಮನಸ್ಸಿನ ಜೀವಕೋಶಗಳು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಕಂಪನಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ಆಲೋಚನೆ, ಕಲ್ಪನೆ, ಯೋಜನೆ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶವು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಇತರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ, ಆ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಲೋಚನಾ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ, ಭೌತಿಕ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಒಂದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಂತಿದೆ.

ಅದು ಸೃಜನಶೀಲ ಮತ್ತು ವಿನಾಶಕಾರಿ ಆಲೋಚನೆಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ, ಅದನ್ನೇ ಅದು ಬಳಸುತ್ತದೆ.

ಭಯದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವಷ್ಟೇ ಸುಲಭವಾಗಿ, ಧೈರ್ಯ ಅಥವಾ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬಯಕೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹದಂತಹ ಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಬಲ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಸೃಜನಶೀಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯ ಕುರಿತು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಅಧ್ಯಾಯ 3

ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ (ಬಯಕೆಯ ಶಕ್ತಿ)

ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯನು ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಹಾರುವ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ರೈಟ್ ಸಹೋದರರು ಹಾರಬಲ್ಲ ಯಂತ್ರವೊಂದರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕನಸು ಕಂಡರು. ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ವಿಮಾನಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ರೈಟ್ ಸಹೋದರರು ಕಂಡ ಕನಸು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಯಕೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಬಲವಾದ ಭಾವನೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಲು ಬಯಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು 'ತೀವ್ರವಾದ ಬಯಕೆ' ಎಂಬ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆಯುವುದು, ಯಶಸ್ವಿ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ನಿಮ್ಮ ಬಯಕೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವೊಂದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಿಮ್ಮ ಬಯಕೆಯಾಗಿರಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮ ಬಯಕೆಯು ಧರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿರಬೇಕು. ಇತರರಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಇಡೀ ಮಾನವಕುಲದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳಿತನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಬಯಕೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಬಯಕೆಯು ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಕಾಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವೋದ್ರೇಕಗಳಿಂದ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡು ಇತರರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದಾಗ, ಅದು ಕೆಡುಕಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬಯಕೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ವಿಧಾನವು ಆರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಹಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

1. ನಿಮಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

2. ನೀವು ಬಯಸಿದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ (ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ) ಅಥವಾ ಸಮಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ (ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ) ನಿಖರವಾಗಿ ಏನನ್ನು ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

'ಏನನ್ನೂ ನೀಡದೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಪಡೆಯಬಹುದು' ಎಂಬುದು ವಾಸ್ತವವಲ್ಲ.

3. ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಡಿಸೆಂಬರ್ 31ರೊಳಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

4. ನಿಮ್ಮ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ.

ನೀವು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ತಕ್ಷಣವೇ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ.

5. ನೀವು ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಸಾಧನೆಗೆ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಏನನ್ನು ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಲಿರುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

6. ನೀವು ಬರೆದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು (ಮೇಲಿನ ಹಂತಗಳನ್ನು) ಪ್ರತಿದಿನ ಎರಡು ಬಾರಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ.

ಒಮ್ಮೆ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಓದಿ. ಅದನ್ನು ಓದುವಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಧಿಸಿರುವಂತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಆ ಅನುಭವವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿ.

ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮೊದಲೇ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವಂತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ತೀವ್ರವಾದ ಬಯಕೆ ನಿಮಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಯಕೆಯು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ನೀವು ಅದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಪಡೆಯುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

'ಯಶಸ್ಸಿನ ಪ್ರಜ್ಞೆ'ಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಯಶಸ್ಸಿನ ಪ್ರಜ್ಞೆ' ಎಂದರೆ, ಮನಸ್ಸು ಬಯಕೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ತಾನು ಬಯಸಿದುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕಾಣುವ ಸ್ಥಿತಿ. ಅಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಹಂತಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ನೀವು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಹಂತಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಸಾಧನೆಗಳು ಅದೃಷ್ಟದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮಹತ್ತರ ವಿಜಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾದರೂ ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದರು, ಬಯಕೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದ ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾದರು. ಒಮ್ಮೆ ಚಹಾ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲಕನಾಗಿದ್ದ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾದರು.

"ಹೃದಯದ ಆಳದಿಂದ ಮೂಡುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಶುದ್ಧ ಬಯಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಈಡೇರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದರು.

"ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮವು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸತ್ಯವೆಂದು ಸಾಬೀತಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಬಯಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬಯಕೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಡವರ ನಡುವೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಂದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ನಾನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕನಸುಗಾರ. ನನ್ನ ಕನಸುಗಳು ಆಧಾರವಿಲ್ಲದ ಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ನನ್ನ ಕನಸುಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ."

ನಿಮ್ಮ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವಾಗ, ಯಾರೂ ನಿಮ್ಮ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಹೀಗಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಮಹಾನ್ ಸಾಧಕರ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರ ಕನಸುಗಳು ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಜೀವಧಾರೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಥಾಮಸ್ ಎಡಿಸನ್ ಎಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗಬಲ್ಲ ದೀಪವೊಂದರ ಕನಸು ಕಂಡರು. ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಫಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕನಸನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅದನ್ನು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಿದರು.

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕನಸುಗಾರರು ಎಂದಿಗೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ!

ನೀವು ಮಾಡಲು ಬಯಸುವ ಕೆಲಸವು ಸರಿಯಾದದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ! ನಿಮ್ಮ ಕನಸನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸೋಲು ಎದುರಾದರೂ, ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ, 'ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೈಫಲ್ಯವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಯಶಸ್ಸಿನ ಬೀಜವನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ' ಎಂಬ ಸತ್ಯ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅನೇಕ ಜನರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಹೃದಯವನ್ನೇ ಒಡೆಯುವಂತಹ ಅನೇಕ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಶಸ್ವಿಯಾದವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ತಿರುವು ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮೊಳಗಿರುವ 'ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು' ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಅಬ್ರಹಾಂ ಲಿಂಕನ್ ಅವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೋಲುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ವೈಫಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಅಮೆರಿಕದ ಮಹಾನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದರು.

ಹೆಲೆನ್ ಕೆಲ್ಲರ್ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಕಿವುಡಿ, ಮೂಕಿ ಮತ್ತು ಅಂಧರಾದರು. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದುರದೃಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರೂ, ಅವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕಿ, ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಮತ್ತು ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಯಾಗಿ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಕಿವುಡುತನ ಮತ್ತು ಅಂಧತ್ವ ಎರಡನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಕಲಾ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರಾಗಿದ್ದರು. ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ಬಯಕೆಯು ತಮ್ಮ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀರಲು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಅವರ 'ನನ್ನ ಜೀವನದ ಕಥೆ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕಿವುಡರಾಗಿದ್ದರೂ ಬೀಥೋವನ್ ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಸಂಗೀತಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಜಾನ್ ಮಿಲ್ಟನ್ ಅಂಧರಾಗಿದ್ದರೂ, 'ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಲಾಸ್ಟ್' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಾನ್ ಕವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಅವರು ಕನಸು ಕಂಡು, ತಮ್ಮ ಕನಸುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಚಿಂತನೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಕಾಲ ಇರುವವರೆಗೂ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ಉಳಿಯುತ್ತವೆ.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿ, ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಆಳವಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು. ದೇವರನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನವು, ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ಸೃಜನಶೀಲ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾಯಿತು.

ಅವರ 'ಗೀತಾಂಜಲಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನವು ಈ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದರು. ಈ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಯುರೋಪೇತರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

ಅವರು ಎರಡು ದೇಶಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿ ಸಂಗೀತ ಸಂಯೋಜಿಸಿದರು — ಭಾರತದ 'ಜನ ಗಣ ಮನ' ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ 'ಅಮರ್ ಸೋನಾರ್ ಬಾಂಗ್ಲಾ'. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಷ್ಟದ ನೋವಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ಪೀಳಿಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಸಿದರು.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಜೀವನವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು, ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ನಾವು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಜೀವನವು ಯಾವಾಗಲೂ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನವು ಅನಿಶ್ಚಿತವೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವಂತಹದ್ದೂ ಆಗಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಜನರು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಯುದ್ಧಗಳು, ಹತ್ಯಾಕಾಂಡಗಳು, ದೇಶವಿಭಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ದುರಂತಗಳಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಜನರೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕರು; ಒಂದು ದಿನ ಎಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗಲೇಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೂ ನಮಗೆ ದುಃಖ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ, 'ನನಗೇಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು?' 'ನಾನು ಇಂತಹ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಷ್ಟು ಯಾವ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ನೀಡುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ತಾರ್ಕಿಕವಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿರಬಹುದು.

ನಾವು ಕೇವಲ ಈ ಭೌತಿಕ ದೇಹವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಜಗತ್ತು ನಮ್ಮ ಶಾಶ್ವತ ನೆಲೆಯಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಮಗೆ ಅರಿವುಮಾಡಿಕೊಡಲು ದೇವರು ಬಹುಶಃ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗದ ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಂತಹ ಕಾಯಿಲೆ ಅಥವಾ ದೇಹದ ಒಂದು ಅಂಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ, ನಮ್ಮನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸವಾಲು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುತ್ತದೆ.

ದುಃಖಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಥ ದೊರೆತ ಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಅದು ದುಃಖವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ದೊರೆಯಬಹುದು.

ನಾವು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ದೂರವಾಗಬೇಕಾದಾಗ, ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ದುಃಖವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಇತರರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಹೀಗೆ, ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗಲೂ ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗದ ವಿಧಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗಲೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಗ ಮಾನವನಲ್ಲಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಒಂದು ದುರಂತವನ್ನು ವಿಜಯವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದು.

ಜೀವನದ ಮಾರ್ಗಗಳು ವಿಚಿತ್ರವೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವೂ ಆಗಿವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೂ ಇತರರ ಜೀವನವನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು, ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು, ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಈ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ನಿಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲವೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನೀವು ಸಿದ್ಧರಾದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 4

ನಂಬಿಕೆಯು ಪರ್ವತಗಳನ್ನೂ ಚಲಿಸಬಲ್ಲದು

ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಗು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವೊಂದನ್ನು ಒಡೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ತಕ್ಷಣವೇ ಅದರ ತಾಯಿ ಮಗುವನ್ನು ಗದರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮಗು ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ತಾಯಿ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಸ್ತುಗಳು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ, ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಯೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ತಾಯಿಯ ಪ್ರೀತಿ ಮಾತ್ರ ಶಾಶ್ವತವಾದುದು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಷರತ್ತುಗಳಿಲ್ಲದ ಪ್ರೀತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಗು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಾನವನ ತಪ್ಪುಗಳು ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ಣತೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳಿಂದ ಬದಲಾಗದೆ ಉಳಿಯುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯೇ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರೀತಿಯ ಮೂಲ ಯಾವುದು?

ಅಸೀಮವಾದ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳು ನಿಖರವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಆ ನಿಗೂಢವಾದ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಶಕ್ತಿ ಯಾವುದು? ನಮ್ಮ ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಯಾವುದು?

ವಿಶ್ವವು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ, ಅದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯಮಗಳು, ಮಾದರಿಗಳು, ಋತುಚಕ್ರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ, ಪೋಷಿಸುವ ಮತ್ತು ನಾಶಮಾಡುವ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಹಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಸತ್ಯ ಅಥವಾ ಚೈತನ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಅಥವಾ ಸರಳವಾಗಿ ದೇವರು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

“ಎಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ, ವರ್ಣಿಸಲಾಗದ ಒಂದು ನಿಗೂಢ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡದಿದ್ದರೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅದೃಶ್ಯ ಶಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ; ಆದರೂ ಅದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪುರಾವೆಗಳಿಗೂ ನಿಲುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ನಾನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅದು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಅದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ.

ಆದರೆ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಿತಿಯವರೆಗೆ ತರ್ಕದ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದರೂ, ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅನೇಕ ಬಡ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ನಾನು ಭೇಟಿಯಾದೆ. ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ಮೈಸೂರನ್ನು ಯಾರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ. ‘ಯಾವುದೋ ದೇವರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ’ ಎಂದಷ್ಟೇ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತಗಾರನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಬಡ ಜನರ ಜ್ಞಾನವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ದೇವರಿಗಿಂತ ಅನಂತವಾಗಿ ಅಲ್ಪನಾದ ನಾನು ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ?

ಆದರೂ, ಮೈಸೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಬಡ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಅನುಭವಿಸಿದಂತೆಯೇ, ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಜೀವಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗದ ಒಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಅದು ಕುರುಡು

ನಿಯಮವಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ಕುರುಡು ನಿಯಮವೊಂದು ಜೀವಿಗಳ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ ಜೆ. ಸಿ. ಬೋಸ್ ಅವರ ಅದ್ಭುತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು; ಜಡವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ, ಸಮಸ್ತ ಜೀವಜಗತ್ತನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಆ ನಿಯಮವೇ ದೇವರು. ನಿಯಮ ಮತ್ತು ನಿಯಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವನು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಆತನ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನವಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಆ ನಿಯಮವನ್ನಾಗಲಿ, ನಿಯಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವನನ್ನಾಗಲಿ ನಿರಾಕರಿಸಲಾರೆ.

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಾನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ದೇವರನ್ನು ಮತ್ತು ಆತನ ನಿಯಮವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ನಾನು ಮುಕ್ತನಾಗಲಾರೆ. ಆದರೆ ದೈವಿಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಮೌನವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಜೀವನದ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದು ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆಯೇ ಇದೂ ಕೂಡ.

ನನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಎಲ್ಲವೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ, ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಆ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಬದಲಾಗದೆ ಉಳಿಯುವ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ, ಸೃಷ್ಟಿಸುವ, ಲಯಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಮತ್ತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯಾದರೂ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲದರೊಳಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಆ ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸತ್ಯವೇ ದೇವರು.

ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಹಿತಕರವಾದುದೇ ಅಥವಾ ಅಹಿತಕರವಾದುದೇ? ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಿತಕರವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮರಣದ ನಡುವೆಯೂ ಜೀವನ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ; ಅಸತ್ಯದ ನಡುವೆಯೂ ಸತ್ಯ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ; ಕತ್ತಲೆಯ ನಡುವೆಯೂ ಬೆಳಕು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವರು ಜೀವನ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಬೆಳಕು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆತನು ಪ್ರೀತಿ. ಆತನು ಪರಮ ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪಿ.”

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಆಲೋಚನೆಯು ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಬಯಕೆಯಂತಹ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ‘ನಂಬಿಕೆ’ಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಬಯಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಡಿ ಮತ್ತು ದೇವರ ಮೇಲೆಯೂ ನಂಬಿಕೆಯಿಡಿ. ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆ ಎಂದರೆ ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ‘ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಈಗ ನಂಬಿ, ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಆಲಿಸಿ; ಆಗ ನೀವು ಈಗ ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು’ ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯದ್ದು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ್ದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಂದೂಕುಗಳು, ಕೋಟೆಗಳು, ಯುದ್ಧನೌಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಸೈನಿಕರಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಸಾಧನಗಳು ಅವರ ಬಳಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯ ಬಲದಿಂದ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಷ್ಠ ಸೈನಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಸೈನಿಕರು ಮತ್ತು ಯುದ್ಧೋಪಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದುದನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಸಾಧಿಸಿದರು; ಅಂಥ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಒಂದೇ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಜೀವನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಾಲಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಕತ್ತಲೆ, ದೆವ್ವಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಭಯವಿತ್ತು. ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಸೇವಕಿಯೊಬ್ಬಳು ಭಯದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ 'ರಾಮ'ನ ನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದಳು. ಸೇವಕಿಯು ಬಿತ್ತಿದ ಮಂತ್ರದ ಬೀಜವು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು, ತನ್ನ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಉಳಿಯಿತು ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಮನನಾತ್ ತ್ರಾಯತೇ ಇತಿ ಮಂತ್ರಃ' ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವವನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಮಂತ್ರದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ.

ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯೇ?

ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಅನೇಕ ಯುವಜನರನ್ನೂ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ, ಅವರು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು:

"ನೀವು ಮತ್ತು ನಾನು ಈ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖಚಿತತೆ ಇದೆ. ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಬದುಕಬಹುದೇನೋ, ಆದರೆ ದೇವರಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕಲಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೂ ನಾನು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ನೀವು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬಹುದು; ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೂಗನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬಹುದು; ಅದರಿಂದಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದರೆ, ನಾನು ಸತ್ತಂತೆಯೇ. ನೀವು ಇದನ್ನು ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯ ಅಥವಾ ಭಯದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು 'ರಾಮ'ನ ನಾಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯನ್ನೂ ನಾನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಯಸ್ಸಾದ ದಾದಿಯೊಬ್ಬಳು ನನಗೆ ಅದನ್ನು ಕಲಿಸಿದ್ದಳು."

"ಆದರೆ ಈ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯು ನಿಮಗೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಾ?" ಎಂದು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ವಿಚಾರಿಸಿದರು.

"ಹೌದು, ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಅದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯು ತರ್ಕಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ತರ್ಕವು ತನ್ನ ಮಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನಂಬಿಕೆಯ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: 'ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತರ್ಕವು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದೂರ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಾರದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನಂಬಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಂಬಿಕೆಯು ತರ್ಕಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ; ಅದು ತರ್ಕದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ.'

ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ವಿಫಲವಾದ ನಂತರವೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ! ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಅವರ ಮನಸ್ಸುಗಳು 'ಭಯ' ಮತ್ತು 'ಅನುಮಾನ'ಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ಉಪಪ್ರಜ್ಞೆ ಮನಸ್ಸು ಆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು

ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೇ, ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥಹೀನ ಪದಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯಂತೆ ಪುನರಾವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದೇವರೊಂದಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಏರ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ನಂಬಿಕೆಯು ಆಲೋಚನೆಯ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಜೀವ, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ನೀಡುವ 'ದಿವ್ಯ ಅಮೃತ'ವಾಗಿದೆ! ನಂಬಿಕೆಯು ಒಂದು ಮೂಲತತ್ತ್ವ; ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತಾಗ, ಅದು ದೇವರೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ 'ರಾಸಾಯನಿಕ'ದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ನಂಬಿಕೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಪವಾಡಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗದ ಎಲ್ಲ ರಹಸ್ಯಗಳಿಗೂ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ!

ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಒಂದು 'ಮನಸ್ಥಿತಿ'ಯೇ ನಂಬಿಕೆ.

ಆದರೆ ದೇವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ?

ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ತರ್ಕಬಾಹಿರವಾಗಿಯೂ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವರ ಪರವಾಗಿ ದೇವರು ಪಕ್ಷಪಾತ ತೋರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲ, ಆ ಕಲ್ಪನೆ ಸರಿಯಾಗಿರಲಾರದು. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಶಕ್ತಿಯ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂ ಆಳವಾದ ಅರ್ಥವಿರಬೇಕು.

ದೇವರು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ದೇವರು ಪ್ರೀತಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದೈವಿಕ ಕೃಪೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

"ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು? ದೇವರು ಇದ್ದರೆ, ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ? ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆತನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ? ಇಲ್ಲ, ದೇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನೆನಪಿಸುವಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆತನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೊಳಗೂ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ಹೃದಯದ ಆಳವನ್ನು ಅರಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಆತನ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಅಸಹಾಯಕರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಮಗೇ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾನವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಹಿಂದೆ ದೇವರ ಆಶೀರ್ವಾದವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಫಲಪ್ರದವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ವಿನಯಶೀಲತೆಯೆಡೆಗೆ ನೀಡುವ ಕರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಂತರಂಗದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ನೀಡುವ ಕರೆಯಾಗಿದೆ.

ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಿಗೆ ದೇವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸದೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಕಂಡಾಗ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವರು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು

ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ."

ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು:

"ಮಹಾಶಯರೇ, ನೀವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ದೇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವಂತೆ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನನಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೀರಾ?"

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಉತ್ತರಿಸಿದರು:

"ದೇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಆತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುವುದು. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ನಮ್ಮ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವಿನಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ದೇವರಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಹೆಸರುಗಳಿವೆ; ಅಥವಾ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆತನು ನಾಮರಹಿತನು. ನಮಗೆ ಯಾವ ಹೆಸರು ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಾವು ಆತನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವರು ಆತನನ್ನು ರಾಮ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲವರು ಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಯೆಹೋವ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತಿತರರು ಸರಳವಾಗಿ ದೇವರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ದೈವಿಕ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಆಹಾರವೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ದೇವರ ಎಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಒಲವುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆತನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲೂ ನೆಲೆಸಿರುವವನು, ಸರ್ವಶಕ್ತನು ಮತ್ತು ಸರ್ವಜ್ಞನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ಆರಾಧನೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ತುಟಿಗಳಿಂದ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ; ಹೃದಯದಿಂದ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮೂಕರೂ, ತೊದಲುವವರೂ, ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬಹುದು.

ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಆಲಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಬಯಸುವವನು ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹನುಮಂತನ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಾಮನಿರಲಿಲ್ಲ; ರಾಮನು ಅವನ ಹೃದಯಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿದ್ದನು. ರಾಮನ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯು ಹನುಮಂತನಿಗೆ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಆ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಹನುಮಂತನು ಪರ್ವತವನ್ನು ಎತ್ತಿದನು ಮತ್ತು ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿದನು.

ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವುದು ನಂಬಿಕೆಯೇ; ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ ನಂಬಿಕೆಯೇ; ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ ನಂಬಿಕೆಯೇ. ಆ ನಂಬಿಕೆಯು ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಸದಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವ, ಜೀವಂತವಾದ ದೇವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂತಹ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವನಿಗೆ ಯಾವುದರ ಕೊರತೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ದೇಹವು ರೋಗಗ್ರಸ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಆತ್ಮವು ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಅವನು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಶುದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದಲಾದರೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಯ ಹೃದಯವು ಒಂದು ವಾಹನದಂತಿದೆ; ಸೇವೆಯು ಹೃದಯವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಯವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಹಿಂದೂಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ನೂಲುವ ಅಥವಾ ಬಡ ಸ್ಥಳೀಯ ನೇಕಾರರು ಮತ್ತು ನೂಲುವವರಿಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಹಿಂದೂಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ."

ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿ, ಆತನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳೇನು ಎಂಬುದು ನಮಗಿಂತಲೂ ಆತನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆ. ನಮಗಾಗಿಯೇ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಆದರ್ಶ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

'ಓ ದೇವರೇ, ನೀನು ನನಗೆ ಅನೇಕ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೀಯೆ.

ಆ ಎಲ್ಲ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳಿಗಾಗಿ ನಿನಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯೇನಿದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಜೀವನದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು.'

ಪ್ರೀತಿಯ ಭಾವನೆಯು ನಂಬಿಕೆಗೆ ಬಹಳ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಅವುಗಳ ಭೌತಿಕ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

'ನಂಬಿಕೆ' ಮತ್ತು 'ಪ್ರೀತಿ' ಎಂಬ ಭಾವನೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದವು. ಈ ಎರಡೂ ಭಾವನೆಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಬೆರೆತಾಗ, ಆಲೋಚನೆಗಳ ಕಂಪನಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಅವು ತಕ್ಷಣವೇ ಉಪಪ್ರಜ್ಞೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ತಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 5

ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿ (ಜ್ಞಾನವೇ ಬಲ)

ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಜನರು ಮರಗಳಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಐಸಾಕ್ ನ್ಯೂಟನ್ ಮಾತ್ರ, "ಹಣ್ಣುಗಳು ಕೆಳಗೆ ಏಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ?" ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಆಲದ ಮರಗಳಂತಹ ಬೃಹತ್ ಮರಗಳು ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿಗಳಂತಹ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅನೇಕ ಜನರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಮರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಜನರು, ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಹಣ್ಣು ತಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ತರ್ಕಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ವಿಸ್ಮಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ನೋಡದ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿಯೂ ತಿಳಿಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಜ್ಞಾನಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ನೋಡದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವಿವೇಕವಿದೆ.

'ಶಿಕ್ಷಣ' ಎಂಬ ಪದವು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ 'ಎಡುಕೋ' (Educo) ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ 'ಒಳಗಿರುವುದನ್ನು ವಿಕಸನಗೊಳಿಸುವುದು' ಅಥವಾ 'ಹೊರತರುವುದು'. ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ತನ್ನೊಳಗಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊರತರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆಯೇ ಪದವಿಗಳು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರವೂ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಫ್ಯೂಸ್ ಹಾಳಾದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ವಿಫಲರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡೆಯಲು ಅಪಾರ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು, ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ.

ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ನಾವು ಇಂದಿಗೂ ಮಕಾಲೆ ರೂಪಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ, ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಳಸದೆ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಆ ಪದ್ಧತಿಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮದೇ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾಚಿಕೆಪಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಯಶಸ್ವಿ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಲು ಬಯಸಿದರೆ, ಇತರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಕದ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಅಥವಾ ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಲ್ಲದ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗಲೂ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕಾನೂನು ವೃತ್ತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳ ಲೆಕ್ಕಗಳ ರಹಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅನುಭವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇವೆರಡನ್ನೂ ಕಲಿಯಲು ಅವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಎರಡು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಮೊದಲನೆಯದು, ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಮಹತ್ವವು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳಿಗೇ ಸೇರಿದೆ ಎಂಬುದು. ಎರಡನೆಯದು, ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಪ್ರಕರಣದ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ; ಆದ್ದರಿಂದ, ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ರಾಜಿ ಮಾಡಿಸಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದೇ ವಕೀಲನ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬುದು.

ಅವರು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:

“ನನ್ನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿನ ನಿಜವಾದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಾನು ಕಲಿತಿದ್ದೆ. ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವದ ಉತ್ತಮ ಮುಖವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನೂ, ಜನರ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನೂ ಕಲಿತಿದ್ದೆ. ಪರಸ್ಪರ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದೇ ವಕೀಲನ ನಿಜವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ಈ ಪಾಠವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಲಾಗದಂತೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನನ್ನ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ರಾಜಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಬಹುಪಾಲು ಸಮಯ ಕಳೆದಿತು. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ—ಹಣವನ್ನೂ ಅಲ್ಲ, ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಆತ್ಮವನ್ನೂ ಅಲ್ಲ.”

ಕಾನೂನು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಚಿಂತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮೊದಲು ಅನೇಕರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ವಿವೇಕವೇ ಅವರನ್ನು ಇತರರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಬಲ ಮತ್ತು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಜನರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ರಾಜಕೀಯವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಸಮೂಹವು ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ದೂರವಾಗಿತ್ತು. ಸರಳ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅವರು ಜನರಂತೆಯೇ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿವೇಕವನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲವು ಧರ್ಮದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾದ ಕರ್ಮವನ್ನು ಭಾರತೀಯರು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದರು. ‘ಧರ್ಮ’ ಮತ್ತು ‘ಕರ್ಮ’ ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ (ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯದ) ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಆಜ್ಞೆಗಳ ಸಾರವೆಂದರೆ, ‘ಸತ್ಯಂ ವದ’ (ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿ) ಮತ್ತು ‘ಧರ್ಮಂ ಚರ’ (ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸು).

ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಒಂದೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದದಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ಜೀವನ

ವಿಧಾನ—ನೈತಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳು—ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಧರ್ಮದ ಅರ್ಥ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದ ಒಂದು ಸುಭಾಷಿತವು 'ಧಾರಯತೇ ಇತಿ ಧರ್ಮಃ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. 'ಧರ್ಮ' ಎಂಬ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಧೃ' ಎಂಬ ಮೂಲಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ 'ಧರಿಸುವುದು, ಕಾಪಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದು'. ಧರ್ಮವು ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತದೆ, ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಥೂಲ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಅದೇ ವಸ್ತುವಾಗಿರಲು ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ವಸ್ತು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವನ್ನೇ ಅದರ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಿಹಿಯು ಜೇನಿನ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಬೆಂಕಿ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯನ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಮನುಷ್ಯನ ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ಕಳಂಕರಹಿತ ಮಾನವೀಯತೆ. ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ದಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಮಾನವೀಯತೆ ಇಲ್ಲದಾಗ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ಸುಳ್ಳು, ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ವಂಚನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಅಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಪಾಪ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮವು ಒಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಕ್ರಮ, ಸಮತೋಲನ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದೇ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ. ಇದರಿಂದ ಜೀವನದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಬಹುದು. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವದ ಆಳವಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಮತ್ತೊಂದು ವಸ್ತುವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಕಂಡುಕೊಂಡರು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಮರಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಆಹಾರವು ನಮ್ಮ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಲುಪುವವರೆಗೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಈ ಏಕತ್ವವು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಯವು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗುಳ್ಳೆಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿದಾಗ, ಸಮತೋಲನ ಮರಳಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಅಥವಾ ಗುಳ್ಳೆ ಒಡೆದುಹೋಗುವವರೆಗೆ ಅದರ ಇಡೀ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನ ಉಂಟಾಗುವಂತೆಯೇ ಇದು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಪುಟ್ಟ ಬಾಲಕನು ತನ್ನ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಗಾಳಿಪಟ ಹಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಗಾಳಿಪಟವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದಿಡುವುದು ಯಾವುದು ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಅವನಿಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ತಂದೆ, "ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ದಾರವೇ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಆಗ ಬಾಲಕನು, "ಆದರೆ ಅಪ್ಪಾ, ದಾರವು ಅದನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಎಳೆಯದಿದ್ದರೆ ಗಾಳಿಪಟ ಇನ್ನೂ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾರಬಹುದಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ತಂದೆಯು ದಾರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸುವಂತೆ ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ನೋಡಿ. ಗಾಳಿಪಟ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು.

ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಸತ್ಯ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮವೇ ಈ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರುವ ದಾರವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ವೈಫಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದೂ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿರುವುದೂ ಧರ್ಮವೇ ಆಗಿದೆ.

ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧಗಳಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವೃದ್ಧ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಗನ ಧರ್ಮ; ವರ್ಣಧರ್ಮ ಎಂದರೆ ರಾಜನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು; ಆಶ್ರಮಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಗೃಹಸ್ಥನು ಸಮಾಜವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು; ವೃತ್ತಿಧರ್ಮವೆಂದರೆ ತಾನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವೃತ್ತಿ ಅಥವಾ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಡಾಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ನಾಜಿ ಸೈನಿಕರು ಬೇರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ 60,00,000 ನಿರಾಯುಧ ಮತ್ತು ನಿರಪರಾಧಿ ಯಹೂದಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದರು. ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಜಿ ಸೈನಿಕರ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯೂರೆಂಬರ್ಗ್ ವಿಚಾರಣೆಗಳು ನಡೆದಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೊಲೆಗಳು ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಯುದ್ಧಾಪರಾಧದ ಆರೋಪದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಮಾನ್ಯವಾದ ಸಮರ್ಥನೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿತು. ಸೈನಿಕನ ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದವರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡುವುದು.

ನೈತಿಕ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಗಳು ಅಥವಾ ನೈತಿಕ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು 'ಪರಸ್ಪರತೆಯ ನೀತಿ'ಯನ್ನು ಅಥವಾ 'ಸುವರ್ಣ ನಿಯಮ'ವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಈ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇತರರಿಗೂ ಅದೇ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಯುತ ವರ್ತನೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮಗಿದೆ. ನಾವು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇವೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಇತರರೊಂದಿಗೂ ವರ್ತಿಸಬೇಕು.

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಘಟನೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಥವಾ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಶ್ವವು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ, ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯ ನಿಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ; ಯಾವುದೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುವ ಜನರು, ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆ ಮತ್ತು ಹಿಮ ಆಕಾಶದಿಂದ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಮೋಡಗಳು, ನೀರಾವಿ ಘನೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಮತ್ತು ಹಿಮವು ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣಗಳ ಪರಿಪಕ್ವ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಗೂ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿರಲೇಬೇಕು.

ಒಬ್ಬ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ತಯಾರಿಸಲು ಬಯಸಿದರೆ, ಸರಿಯಾದ ಪಾಕವಿಧಾನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವುದರ ಫಲವಾಗಿ ರುಚಿಕರವಾದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸದೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸದೆ ಉತ್ತಮ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವಳು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಿಹಿತಿಂಡಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವಳು ಅವಳಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಗಳು. ಅವಳು ಸಂಬಂಧಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಕಾರಣಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಕಾರಣಗಳು ಬಯಸಿದ ಫಲಿತಾಂಶವಾದ ರುಚಿಕರವಾದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಾಗ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಣಾಮವು ಎಂದಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ 'ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮದ ನಿಯಮ' ಅಥವಾ 'ಕರ್ಮದ ನಿಯಮ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಲ್ಲದೆ ರುಚಿಕರವಾದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು, ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆಯೇ ಆಗಿದೆ.

ನಾವು ಕೈಯನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ಸುಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು 'ವಿಧಿ'ಯಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ಕೈಯನ್ನು ಸುಟ್ಟದ್ದು ಪ್ರತೀಕಾರ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ 'ದೇವರು' ಕೂಡ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕಾರಣದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಣಾಮವೇ ಕೈ ಸುಡುವುದಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಹುಣಸೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಸೇಬಿನ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಏನನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ಕೊಯ್ಯುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಕರ್ಮ' ಎಂಬ ಪದದ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅರ್ಥ 'ಕ್ರಿಯೆ' ಅಥವಾ 'ಕೆಲಸ'. ಇದು ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ, ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 'ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ನಿಯಮ' ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಲೋಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣವೂ ಹೊಸ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಪರಿಣಾಮವೊಂದು ಮರಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ವವು ತನ್ನ ಸಾಮರಸ್ಯ, ಸಮತೋಲನ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮದ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ಕರ್ಮದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಇತರರ ಹಿತವನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟುವುದರ ಬದಲು, ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಒಂದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದರಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಜನ್ಮದ ಅವಧಿಯು ಆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರಣದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾಕಾಗದೇ ಇರಬಹುದು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದವುಗಳಲ್ಲ; ಅವು ದೂರದ ಗತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಭೌತಿಕ ಜನನವೂ ಒಂದು ಕರ್ಮಫಲವೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಜನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವರು ಸೌಂದರ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು, ಆರೋಗ್ಯ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ದೈಹಿಕ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕೊರತೆ, ಬಡತನ, ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಅಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕ್ಷಾಮ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಯುದ್ಧಗಳಿಂದ ನಲುಗಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇವರು ನ್ಯಾಯವಂತನೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಜನಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜೀವನವು ಒಂದು ಶಾಲೆಯಂತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕರ್ಮದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಉತ್ತೀರ್ಣನಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಕರ್ಮದ ಋಣ ಬಾಕಿ ಇರುವವರೆಗೆ, ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಜನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಿರಲೇಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಅವನ ಅಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿರಬಹುದು. ಅದೇ ಅಪರಾಧವು ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ದೊರೆಯಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ಮದ ಮೂರು ವಿಧಗಳು

ಕರ್ಮವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:

1. ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮ (Sanchita Karma): ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸದಿರುವ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಗ್ರಹವೇ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮ.

2. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮ (Prarabdha Karma): ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗವು ಪಕ್ವಗೊಂಡು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಫಲವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ನಾವು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ ಅನುಭವಿಸಿದಾಗ, ಆ ಭಾಗದ ಕರ್ಮವು ಕ್ಷಯಿಸಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಆಗಾಮಿ ಕರ್ಮ (Agami Karma): ಇದನ್ನು ಕ್ರಿಯಮಾನ ಕರ್ಮ ಅಥವಾ ವರ್ತಮಾನ ಕರ್ಮ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಕರ್ಮಗಳೇ ಆಗಾಮಿ ಕರ್ಮ. ಇವು ನಮ್ಮ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವಾಗಿ ಫಲ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಘಟನೆಗಳು ಏಕೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಅವು ಏಕೆ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಂಭವನೀಯ ವಿವರಣೆಗಳಿವೆ.

1. ಎಲ್ಲವೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಪಘಾತದಂತೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೇ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ, ಉದ್ದೇಶ ಅಥವಾ ತತ್ವವಿಲ್ಲ.

2. ಎಲ್ಲವೂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ವೃದ್ಧನೊಬ್ಬನ ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಅಂದರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮದೇ ರೂಪ ಮತ್ತು ಗುಣಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ದೇವರ ಇಚ್ಛೆಯೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಈ ವಿಶ್ವ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಬದಲಾಗದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆ ನಿಯಮಗಳು ತಪ್ಪದೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಇಚ್ಛೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗದ ನಿಯಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವಜದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಘಟನೆಗಳು ಏಕೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣ: ವಿಶ್ವದ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ.

ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಚಕ್ರ: ಭೂತಕಾಲದ, ವರ್ತಮಾನದ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಕರ್ಮಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ: ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಘಟನೆಗಳು, ಅಥವಾ ದೇವರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ, ಅಥವಾ ದೇವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು.

ನಾವು ಧ್ವಜದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಮೇಲಷ್ಟೇ ಗಮನಹರಿಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ದೇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದೇವರು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾನವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಅದರ ಮೇಲಿರುವ ಧರ್ಮಚಕ್ರದ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸಿದರೆ, ಜೀವನವು ಹಿಂದಿನ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಕರ್ಮಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾವು ಯಾವ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತೇವೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಈ ಕರ್ಮವು ಹಿಂದಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛೆ ನಮಗಿದೆ. ಈ ಆಯ್ಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಗಾಮಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ.

ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವರ್ತಮಾನದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛೆಯು ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು, ಪುನರ್ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಚಕ್ರವು ಧರ್ಮದ ನಿರಂತರ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಜನನ-ಮರಣಗಳ ಚಕ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಕರ್ಮಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣದ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸಿದರೆ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯವೇ ಪರಮೋಚ್ಚ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾವು ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೇರಲು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆಸೆಗಳು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಒತ್ತಿಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ದುಷ್ಟತನವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು; ಆದರೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಧರ್ಮವೇ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯು ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು 'ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತ' ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವವನು ಎಂದಾಗಿದೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕರ್ಮದಂತೆಯೇ ಕುಟುಂಬದ ಕರ್ಮ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕರ್ಮ ಮುಂತಾದವುಗಳೂ ಇವೆ. ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಭಾರತದ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮವು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ರೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಆ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಆಗಾಮಿ ಕರ್ಮವು ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತು.

ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವು ಮಾನವ ಜೀವನದ ಏಳುಬೀಳುಗಳನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬಹುದಾದರೂ, ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ತಪ್ಪುಗ್ರಹಿಕೆಗಳೂ ಉಂಟಾಗಿವೆ. ದೀನದಲಿತರು ತಮ್ಮ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕು ಮತ್ತು ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಕೆಲವರು ವಾದಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದು ಪ್ರೀತಿ, ಕರುಣೆ ಮತ್ತು ದಯೆಯಂತಹ ನಮ್ಮ ಉನ್ನತ ಮಾನವೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇತರರ ದುಃಖದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರುವ ಬದಲು, ಅಗತ್ಯವಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾದರೆ, ಆ ಕಾರ್ಯವು ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು

ಮಾಡಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಾಭಾರತವು, "ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ, ಧರ್ಮ ಹಿಂಸಾ ತಥೈವ ಚ" ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅಹಿಂಸೆ, ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರೀತಿ, ಅತ್ಯುನ್ನತ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಲಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಬಹುದು. ಆಲೋಚನೆ, ಮಾತು ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅನ್ಯಾಯಯುತ ಹಿಂಸೆಯೂ ಧರ್ಮದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಧ್ಯಾನದ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯೂ ಸಹ ಮಾನವರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹಿಂಸೆಯಾಗಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸದ ಮಧ್ಯಯುಗದ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಾಧಾರಿತ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಬಲವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದ್ದವು. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವೇ ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿದರೂ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಜಾತಿಗೆ ಏರುವ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದ ಕಠಿಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಚಾರ್ಯರು, ಆಡಳಿತಗಾರರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದವರು ಅಗತ್ಯವಾದ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ತಾವು ಹುಟ್ಟಿದ ಜಾತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಕ್ರಮೇಣ ದೇಶವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ, ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲಗೊಂಡಿತು. ಆಕ್ರಮಣಕಾರರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಯಿತು.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದರು. ನಾವು ನಮ್ಮದೇ ಸಮಾಜದ ದೀನದಲಿತರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡದಿರುವಾಗ, ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೇಡುವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ನಮಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರಿಗೆ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ಸಮಾನರಂತೆ ಕಾಣಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ಗ್ರಾಮಗಳ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು 'ಉನ್ನತ ಜಾತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ಸಮಾಜದಿಂದ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಮಹಾಪಾಪ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ ಮುಂತಾದ ಭೇದಭಾವಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿ ತರಲು ಅವರು ಶ್ರಮಿಸಿದರು.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅರಿತಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದೊಂದಿಗೆ ಭಾರತೀಯರು ಸಹಕರಿಸದಿರುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಲು ಅವರು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು.

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸದಿದ್ದರೆ ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು "ಜ್ಞಾನವೇ ಶಕ್ತಿ" ಎಂದು ನಂಬಿ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದರೂ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾದ ಶಕ್ತಿಯು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೇವಲ 'ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ' ಇಲ್ಲ; ಅದನ್ನು 'ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ' ಇದೆ.

ವಿದ್ಯಾವಂತನೆಂದರೆ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಆ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಸ್ವಂತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇತರರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿವೇಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನೇ ನಿಜವಾದ ವಿದ್ಯಾವಂತ.

ಈ ಹಿಂದಿನ ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್, ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಿಸುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಕೆಲವರು ತಾವು 'ಶಿಕ್ಷಿತರು' ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೀಳರಿಮೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಾ ಜೀವನವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ತಂಡವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ, 'ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನ' (Cosmic Mind) ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಆ ತಂಡದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ವಿದ್ಯಾವಂತರಷ್ಟೇ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ನೀವು ಕೀಳರಿಮೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಿ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ನಿಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಗುರಿಯೇ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಜ್ಞಾನ ಅಗತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಂಡ ನಂತರ, ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಜ್ಞಾನಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು:

(ಅ) ಸ್ವಂತ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ.

(ಆ) ಸಂಗ್ರಹಿತ ಮಾಹಿತಿ—ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕ ದೊರೆಯುವ ಮಾಹಿತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಮಾನವ ನಾಗರಿಕತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಜ್ಞಾನವೂ ಸೇರಿದೆ.

(ಇ) ಇತರರ ಸಹಕಾರದ ಮೂಲಕ ದೊರೆಯುವ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವ—ಅಂದರೆ 'ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನ ತಂಡ' (Cosmic Mind Team). ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ನಂತರ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬಳಕೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇ ಅದರ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನವು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ. ಆ ಅನ್ವಯಿಸುವಿಕೆಯು ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಜೀವಂತ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯರ್ಥಮಾಡುವ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶದತ್ತ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರೆ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಲೋಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ಇತರ ಎಲ್ಲ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಅದೇ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಬೇಕು.

ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪಾರ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಜ್ಞಾನ ಗಳಿಸುವ ಅವಧಿಯೂ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವು

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಗಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತಾನು ಯಾವ ವೃತ್ತಿ ಅಥವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಯಶಸ್ಸಿನ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕಬಾರದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿತು, ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು.

ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಆತಂಕದಿಂದಲೂ ನಾವು ಬದುಕಬಾರದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗತಿಗಳು ಸಂಭವಿಸಲಿದ್ದರೆ, ಅವು ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಅನುಭವಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಕೆಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳು ಸಂಭವಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಅವು ನಿಜವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ನಾವು ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಅಪಾರ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳು ಪ್ರಾರಬ್ಧದ ಮೂಲಕ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ಮಗಳು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ನಾವು ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ವಿಧಿಯ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು ನಾವೇ ಆಗಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 6

ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ (ಬಯಕೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು)

ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು. ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನವು ನಾವು ಪ್ರಸ್ತುತ ತಿಳಿದಿರುವ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಲು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ಮನಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಮನಸ್ಸಿನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೇಖಕರು, ಕಲಾವಿದರು ಮತ್ತು ಸಂಗೀತಗಾರರು ಉತ್ತಮ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳು, ಸ್ಥಳಗಳು, ಕಥಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಸಂಗೀತಗಾರನು ಉತ್ತಮ ಸಂಗೀತವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಅನೇಕ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳ ಸ್ವರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹೇಗೆ ಬೆರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಲಿಸಬೇಕು.

ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಗಲುಗನಸು ಕಾಣುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಗೊಂದಲಗೊಳಿಸಬಾರದು. ಅನೇಕರು ಇಂತಹ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಹಗಲುಗನಸು ಕಾಣುವುದು ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾದರೆ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ರಚನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ನಂತರ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ಬಯಕೆ' ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆಯ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆಕಾರ, ರೂಪ ಮತ್ತು 'ಕ್ರಿಯೆ' ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ತನ್ನ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಭೂಮಿ, ನೀರು ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾನೆಂದರೆ, ಓಡುವುದು, ಈಜುವುದು ಅಥವಾ ಹಾರುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಮೀನುಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅವನಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಲಾರವು. ಚಕ್ರಗಳು, ವಾಹನಗಳು, ದೂರವಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲದಂತಹ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಅಥವಾ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ಎರಡು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ: ಸಂಯೋಜನಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ.

1. ಸಂಯೋಜನಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ (Synthetic Imagination):

ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೂಲಕ ನೀವು ಹಳೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಅಥವಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಸಂಯೋಜನೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು. ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಸದನ್ನು

ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಅನುಭವ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಸಂಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೇ.

2. ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ (Creative Imagination):

ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಬಳಸದಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ. ಬಳಸಿದರೂ, ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾನ್ ನಾಯಕರು, ಲೇಖಕರು, ಸಂಗೀತಗಾರರು ಮತ್ತು ಕವಿಗಳು ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ತಮ್ಮೊಳಗಿನಿಂದ ಕೇಳಿಬರುವ "ಅತ್ಯಂತ ಮೃದುವಾದ ಅಂತರಂಗದ ಧ್ವನಿ"ಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅವರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಧ್ವನಿಯು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಲೋಚನೆಗಳು ಅಥವಾ ಉತ್ತರಗಳು ಹಠಾತ್ತನೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದಾಗ, ಅವು ಕೆಳಗಿನ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬರಬಹುದು:

1. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉಪಪ್ರಜ್ಞೆ ಮನಸ್ಸು: ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದರ ಮೂಲಕ ಮೆದುಳನ್ನು ತಲುಪಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂವೇದನಾ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಯ ಪ್ರೇರಣೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2. ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸು: ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಉಪಪ್ರಜ್ಞೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಹೊರಹಾಕಿದ ಆಲೋಚನೆ, ಚಿತ್ರ ಅಥವಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದಲೂ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬರಬಹುದು.

3. ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಳು: ಅಂತರಂಗದಿಂದ ಅಥವಾ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೆಂಜೀನ್ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ಘಟಕವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಜೀನ್‌ನ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸೂತ್ರವು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ರಚನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಇಂಗಾಲದ ಪರಮಾಣುವಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಪರಮಾಣುವಿರುವ ಅದರ ಬಹುಅಪರ್ಯಾಪ್ತ ರಚನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಫ್ರೀಡ್ರಿಕ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಕೆಕುಲೆ ಈ ರಚನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ತನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾವು ತನ್ನದೇ ಬಾಲವನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ದೃಶ್ಯ ಮೂಡಿದ ನಂತರ ಬೆಂಜೀನ್ ಅಣುವಿನ ಉಂಗುರಾಕಾರದ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಳು ದೊರೆತ ಘಟನೆಗಳಿದ್ದವು. 1930ರ ಜನವರಿಯ ವೇಳೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅನೇಕ ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ವೇಳೆಗೆ ಅವರ ಚಿಂತನೆಗೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಹೋರಾಟವು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು.

ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯರು ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ಭಾರತದ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಡವರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪ್ರತಿದಿನ ಉಪ್ಪನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಉಪ್ಪಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು

ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹೇರಿದ್ದ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆ, ಭಾರತದ ಮೇಲಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಕೇತವಾಗಿತ್ತು.

ಉಪ್ಪಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಯೋಚಿಸಿದರು. ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತು ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ, ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಖರೀದಿಸುವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತುಂಬಲು ಇನ್ನಷ್ಟು ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಉಪ್ಪಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ನಂತರ ಗಾಂಧೀಜಿ ವೈಸರಾಯ್‌ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು:

'ಮಾರ್ಚ್ 11ರಂದು ನಾನು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಬಂಧಿಸಬಹುದು. ನನ್ನ ನಂತರ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಜನರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ.'

ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾರ್ಚ್ 12ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6:30ಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಆಯ್ದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟರು. ಅವರ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ದೃಢವಾಗಿದ್ದವು. ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಯತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇಡೀ ಜಗತ್ತು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿತು. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಪಾದಯಾತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ 24 ದಿನಗಳ ನಂತರ, ಏಪ್ರಿಲ್ 5ರಂದು, ಸುಮಾರು 241 ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಿದ ಈ ಯಾತ್ರೆಯು ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ದಾಂಡಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿತು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದರು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವರು ಸಮುದ್ರ ತೀರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಬಾಗಿ ಒಂದು ಉಪ್ಪಿನ ಉಂಡೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಆ ಮೂಲಕ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಅವರು ಸರಳವಾದ ಸಂದೇಶವೊಂದರ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನ ಜನರಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು:

'ಬಲದ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯದ ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ.'

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದು ನಿಯಮವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಉಪ್ಪು ತಯಾರಿಸುವ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ, ಪೊಲೀಸರ ಹೊಡೆತಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಪೊಲೀಸರ ಲಾಠಿ ಏಟಿನಿಂದ ತಲೆಬುರುಡೆಗಳು ಒಡೆದು ಅವರು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದರೂ ಪ್ರತಿರೋಧ ತೋರಿಸಬಾರದು. ಒಂದು ಸಾಲಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದಾಗ, ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಲೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹಿಂದೆಂದೂ ಎದುರಿಸಿರದ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿರೋಧ ಇದಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮದವರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಣಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು. ಜಗತ್ತಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ನೈತಿಕ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಗಂಭೀರ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿತು.

ದೇಶದಾದ್ಯಂತ, ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಮೆರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು, ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸದೆ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಹೊಡೆದುರುಳಿಸಿತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗುಂಡಿನ ದಾಳಿಯನ್ನೂ ನಡೆಸಿತು. ಆದರೂ ಹೋರಾಟ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ತಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಜೈಲುಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿದ ಕಾರಣ, ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳುತಂತಿಗಳಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಜೈಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು.

ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ, ಅವರನ್ನು ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ವೈಸರಾಯ್ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಗಾಂಧೀಜಿ–ಇರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಇದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮಹತ್ವದ ವಿಜಯವಾಗಿತ್ತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು. ನಂತರ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ರಾಜರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಅವರ ಉಡುಪು ಸೂಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಗಾಂಧೀಜಿ ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು:

‘ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ರಾಜರೇ ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ!’

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಜನರನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಪ್ರತಿರೋಧ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂಸೆಯ ಚಕ್ರವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಆಯುಧಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ಹೋರಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಓಡಿಹೋಗುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಲ್ಲ.

ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹೆದರಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಿಂಸೆ ಎಸಗಲು ಬಯಸುವವರಿಗೆ ನಾವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲ ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಹಿಂಸೆಗೆ ಹಿಂಸೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರೆ, ಹಿಂಸೆಯ ಚಕ್ರ ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

‘ಯಾರಾದರೂ ನಿನ್ನ ಒಂದು ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೆನ್ನೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸು’ ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ಇದೇ. ಯಾರಾದರೂ ನಮಗೆ ಹೊಡೆದಾಗ, ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೊಡೆಯಬಾರದು; ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಗಲೂ ಬಾರದು. ಅವರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೊಡೆಯುವ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನೋಡುವಂತೆ ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“ದೇವರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಹೊಸದೇನಲ್ಲ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಮೂಲಕವಲ್ಲದೆ ಈ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ನನಗೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ದೇವರು ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ವಸ್ತುವಾಗಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೆ, ಆತನು ದೇವರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆತನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ.

ಅರ್ಧ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲದಿಂದ ನಾನು ಈ ಅತ್ಯಂತ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಒಡೆಯನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಆತನ ಧ್ವನಿ ನನಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಕತ್ತಲೆಯ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆತನು ನನ್ನನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನನ್ನಿಂದಲೇ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಹಂನ ಕುರುಹೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆತನಿಗೆ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಶರಣಾಗುತ್ತೇನೋ, ಅಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚು ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ.”

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ, ವಿದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಚಳವಳಿಯಂತಹ ಆಲೋಚನೆಗಳೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತದಿಂದ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟನ್‌ಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟನ್‌ನ ಜವಳಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಭಾರತೀಯರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರೀ ಸುಂಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳು ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಜನರ ಖರೀದಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಮಾಡಿದವು.

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಹಾಗೂ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಕೈಯಿಂದ ನೂತ ನೂಲಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕುಂದಬಹುದು. ಅದನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿ ಬಲಪಡಿಸಬಹುದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಬಯಕೆಯನ್ನು ಸಾಧನೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಂಯೋಜನಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸೋಣ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ: ಮೊದಲು ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರ ವಾಸ್ತವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ‘ನೀಲಿನಕ್ಷೆ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ’ (Blueprinting) ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೊರಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವೂ ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಳ ನೀಲನಕ್ಷೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಲು ಕಲಿತಾಗ ಮತ್ತು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಯಸುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರೀಕ್ಷಾಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಿಮಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ಅದ್ಭುತ ಜೀವನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಜವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಲು ನೀವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೀರಿ.

ಇಂದಿನಿಂದ ಹಿಂದಿನದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ನೀವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕನಸು ಕಾಣಲು ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ. ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದದ್ದನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನೀವು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗುವಿರಿ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“ಭವಿಷ್ಯವು ನಾವು ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.”

ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ವಾರ, ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದರಿಂದ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಮಯ, ಹಣ, ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ‘ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಚಳವಳಿ’ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

1. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

2. ಜನರು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆದೇಶಿಸಿದರೆ, ಜನರು ಅಂತಹ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು.

3. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬೇಕು.

4. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆಯುವವರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮರಳಬಾರದು.

5. ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನಂಬುವವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರು ಈ ಚಳವಳಿಯಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಗಾಂಧೀಜಿ ಇಂತಹ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರು. ಚಳವಳಿಗಳನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಅವರ ವಿಧಾನವು ಬಹಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

ಮೊದಲು ಅವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕುರಿತು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಸೂಕ್ತ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ, ಚಳವಳಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಳವಳಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು.

ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ನೀವು ದೋಷರಹಿತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಇತರರ ಅನುಭವ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇತರರ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತಾನು ಬಯಸಿದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯೋಜನೆಯೂ ನಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ತಂಡದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ಜಂಟಿ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿರಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ನೀವೇ ರೂಪಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, 'ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನ' (Cosmic Mind) ತಂಡದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಜೀವನವು ಯಾವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರವೇ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನವು ಎಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಾಳೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಿ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಕನಸು ಕಾಣಿರಿ.

ನೀವು ಮೊದಲಿಗೆ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಿ. ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯೂ ವಿಫಲವಾದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ. ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಯೋಜನೆ ದೊರೆಯುವವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಿರಿ.

ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ಸೋಲನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಫಲವಾದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿಸುವ ಬದ್ಧತೆಯ ಕೊರತೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸೋಲು ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು: ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ದೋಷವಿದೆ. ತಾನು ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವವರೆಗೆ ಅವನು ಎಂದಿಗೂ ನಿಜವಾಗಿ ಸೋತವನಲ್ಲ.

ಮಹಾನ್ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವರನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಅಂತಿಮ ವಿಜಯವನ್ನಷ್ಟೇ ಗುರುತಿಸಿ, ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಅವರು ಎದುರಿಸಿದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಹಿನ್ನಡೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಹಿನ್ನಡೆ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಸೂಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ. ಆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ರಚಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯತ್ತ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯಾಣ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ.

ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಮೊದಲು ನೀವು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ, ನೀವು ಸೋಲೊಪ್ಪಿಕೊಂಡವರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವವನು ಎಂದಿಗೂ ಗೆಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ; ಗೆಲ್ಲುವವನು ಎಂದಿಗೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅನೇಕ ಪರ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವುದೇ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಾಗ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು:

ಅ. ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು.

ಆ. ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪರಿಣಾಮಗಳು: ಒಂದು ಕಾರ್ಯವು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಿರಬಹುದು.

ಇ. ಅಂತರಂಗದ ಧ್ವನಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುವುದು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟವು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಚೌರಿ ಚೌರಾ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಕೋಪಗೊಂಡ ಜನಸಮೂಹವು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿತು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ತಕ್ಷಣವೇ ಗಾಂಧೀಜಿ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದರು. ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯರು ಇನ್ನೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣವನ್ನು ಅವರು ನೀಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿದ್ದರು.

ಇಂತಹ ಚಳವಳಿಯು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೂ, ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಳಿದರೂ ಸತ್ಯವು ಸತ್ಯವೇ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದೃಢನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಬಹುಮತಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ

ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪರಿಶ್ರಮದ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಮಾಣಾತ್ಮಕ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಚಳವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವು ಅತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ

ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಅವು ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಮೇಲು-ಕೀಳು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಉಪವಾಸದ ನಂತರ ನಾನು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ವಿರೋಧಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆಯ ಭಾವನೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ನಿರಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಗಮನವು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೋ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ.

ನನಗೆ ಐವತ್ತು ಸಾಧಾರಣ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕನೇ ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟ. ಐವತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಅನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಐದು ಮಕ್ಕಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗುವುದರಿಂದ ನಾನು ತೃಪ್ತನಾಗುತ್ತೇನೆ. ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಆವರಿಸುವ ಬದಲು, ಐದು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಆಯ್ದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಯಾವುದೇ ಚಳವಳಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು ಉತ್ತಮವಾದರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಂತಹ ಮೂಲತಃ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಳವಳಿಗೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರಿಸುವುದು ವಿಪತ್ತಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು."

ಮುಂದೂಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಜಯಿಸಬೇಕು?

ಮುಂದೂಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಜಯಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ದೌರ್ಬಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ವೈಫಲ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ 'ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥತೆ' ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

ಯಶಸ್ವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಫಲರಾಗುವ ಜನರು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿಫಲರಾಗುವ ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುವ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಅಗ್ಗವಾದ ಮತ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಸರಕುಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ!

ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಇತರರ 'ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ' ನಾವು ಪ್ರಭಾವಿತರಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು.

ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಜನರು ತಮಗೆ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನವಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇತರರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡಿ; ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಿ. ನೀವು ಆಲಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಉಪಯುಕ್ತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಜೊತೆಗೆ, ಇತರರು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ.

ನಿಕಟ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ 'ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ' ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಹಾಸ್ಯದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಅಪಹಾಸ್ಯದ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಹುದು.

ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ 'ಅಭಿಪ್ರಾಯ' ಅಥವಾ ಅಪಹಾಸ್ಯದ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ ಕಾರಣ, ಸಾವಿರಾರು ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕೀಳರಿಮೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಾರೆ.

ಯಾವ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯವರಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತೋರುವ ವಿಷಯವು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಿಮಾನವನ್ನು ಬಳಸಿ ಮನುಷ್ಯರು ಹಾರಬಲ್ಲರು ಎಂದು ರೈಟ್ ಸಹೋದರರು ಮಾತ್ರ ನಂಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು ಅವರನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು.

ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ನಿಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಸಲಹೆಗಾರರ ಅಥವಾ ತಂಡದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಾಗ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ, ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ.

ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಾರರ ತಂಡದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇತರರಿಂದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಮೌಲ್ಯವು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಧೈರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿರುವ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮರಣದ ಅಪಾಯವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ದೃಢವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜನರಿಗೆ ತಾವು ಏನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜಗತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ವೈಫಲ್ಯದ ಭಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಯುವಕರು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಈ ಅಭ್ಯಾಸವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಜಯಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.

ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು 'ಅದೃಷ್ಟದ ಅವಕಾಶ'ಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯಬೇಡಿ. ಅಂತಹ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀವು ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ನೀವು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಶಾಶ್ವತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ.

ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಂದುಕೊಡುವಂತಹ ಮಹಾನ್ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಉತ್ತಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸಮಯ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನೀವು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ 7

ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸು (Cosmic Mind): 1 + 1 = > 2

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು 'ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ'ಯ ಕುರಿತು ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ. ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಸಾಧನೆಗೆ ಶಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಗಳಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಲವೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರನ್ನು ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಒಂದೇ ಮನೋಭಾವದಿಂದ, ಸಾಮರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಮಾನವನಿಂದ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕರು ನಂಬಿದ್ದ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಮಾಡಿದರು.

ರೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಕಂಡ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು, ಪ್ರಿಟೋರಿಯಾವನ್ನು ತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ ಕೈಗೊಂಡ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಮ್ಮ ಕಕ್ಷಿದಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಅವರ ಜೀವನದ ಮೊದಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾಷಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಬಾರಿ ಅವರು ತಡವರಿಸಲಿಲ್ಲ, ತೊದಲಲಿಲ್ಲ, ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಧೈರ್ಯದ ಚಿಲುಮೆಯನ್ನು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಚಿಲುಮೆಯು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬತ್ತದ ನೀರಿನ ಮೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಮುಂದೆ ಆ ಧೈರ್ಯದ ಸೆಲೆ ಅವರಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಕೈಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯರು, ಆಫ್ರಿಕನ್ನರು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು. ವರ್ಣಭೇದದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ನೆರವಾದರು. ನಟಾಲ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೂಲಕ ನಟಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರತೀಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರು ಹೋರಾಡಿದರು. ವಿಚಾರಗಳ ಮುಕ್ತ ವಿನಿಮಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಬೋಯರ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸ್ನೇಹಿತರ ಪರಿಚಯವೂ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರೊಂದಿಗಿನ ಸ್ನೇಹವು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

1915ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ನಂತರ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ, ಮದನಮೋಹನ ಮಾಳವೀಯ, ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್, ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಅವರ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಚಂಪಾರಣ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನೀಲಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಖೇಡಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಂತಹ ಅನೇಕ ಚಳವಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಮಹಾನ್ ಚಿಂತಕರೊಂದಿಗಿನ ಅವರ ಒಡನಾಟವು ಇಂಡಿಯನ್ ಒಪೀನಿಯನ್, ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ನವಜೀವನ್ ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನಿಜವಾದ ಪಯಣವು ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದ ಚಂಪಾರಣ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಯುರೋಪಿನ ತೋಟದ ಮಾಲೀಕರು ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರು

ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನೀಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ರೈತರು ನೀಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಅವರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವರು ತೀವ್ರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಚಂಪಾರಣ್‌ನಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಅನುಭವವು ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.

1. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅನುಭವವು ಯುರೋಪಿನ ಶಿಕ್ಷಣ, ಜೀವನಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಚಂಪಾರಣ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಸಂಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ರೈತರ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

2. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಮತ್ತು ಜೆ. ಬಿ. ಕೃಪಲಾನಿ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಸಹಚರರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಇವರು ಮುಂದೆ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು.

3. ತಮ್ಮ ತವರು ರಾಜ್ಯವಾದ ಗುಜರಾತ್‌ನಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಹಾರದ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಬಿಹಾರವನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಲು ಅವರು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಈ ನಿಲುವು ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಮಹತ್ತರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು.

4. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಚಂಪಾರಣ್ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಪರಿಚಯವು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದ ಮತ್ತು ಲಂಡನ್ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.

ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಸಮಯ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವರು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡುವುದಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದೇ ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸು ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನ ತತ್ತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಶಕ್ತಿಯು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹಲವು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನ ಗುಂಪಿನ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿತನ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಸಾಕು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿಯಮಗಳಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನ ಅಥವಾ ಸಂಜೆಯ ನಡಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್ನೆಟ್‌ನಂತಹ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ನಾಯಕನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು. ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯ ವರದಿಗಳು, ಸಾಧಿಸಿದ ಗುರಿಗಳು, ಅನುಭವಗಳು, ಭವಿಷ್ಯದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ಸಾಹಭರಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಮೆದುಳು ಆಲೋಚನೆಗಳ ಕಂಪನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ನ ಪ್ರಸರಣ ತತ್ತ್ವದಂತೆಯೇ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದ ಮೂಲಕ ಇತರ ಮೆದುಳುಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಕಂಪನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಮೆದುಳಿಗೂ ಇದೆ.

ಹಿಂದಿನ ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಪ್ರೇರಣೆಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

ಮೆದುಳಿನ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ಇತರರ ಮೆದುಳುಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ‘ಗ್ರಾಹಕ ಸಾಧನ’ (Receiving Set) ವಾಗಿದೆ.

ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ಅದರ ಕಂಪನದ ಆವರ್ತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಾಗ, ಹೊರಗಿನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ತಲುಪುವ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಕಂಪನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮನಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಂಪನದ ಆವರ್ತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆವರ್ತನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಂಪನಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಮೆದುಳಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಮೆದುಳಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆಲೋಚನೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆವರ್ತನದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದರಿಂದ ಪರಿವರ್ತಿತಗೊಂಡ ಅಥವಾ ಉತ್ತೇಜಿತಗೊಂಡ ಆಲೋಚನೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಲೋಚನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆವರ್ತನದಲ್ಲಿ ಕಂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಆಲೋಚನೆಗಳೇ ಒಂದು ಮೆದುಳಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಮೆದುಳಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ಪ್ರಸರಣ ತತ್ತ್ವದ ಮೂಲಕವೇ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ಮೆದುಳಿನ ‘ಪ್ರಸರಣ ಕೇಂದ್ರ’ (Sending Station) ವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಕಂಪನಗಳು ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತವೆ.

ವಿದ್ಯುತ್‌ನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಅದು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಮೂರ್ತವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕವಾಗಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಮೀರಿದ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಇರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೈವತ್ವವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ, ಜಗತ್ತನ್ನು ವಾಸಿಸಲು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಬಯಕೆಯು ಒಂದು ಬೀಜದ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಸಹ ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನ ತತ್ತ್ವ ಮತ್ತು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಇತರ ತತ್ತ್ವಗಳ ಮೂಲಕ ಮುನ್ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದೆ.

ತಮ್ಮ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಜನರ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸಹಕಾರದ ಮೈತ್ರಿಯು ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಹಾನ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನ ತತ್ತ್ವದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಯಾಮವು ಹೆಚ್ಚು ಅಮೂರ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಮಾನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಿತವಲ್ಲದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ನೀವು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು:

“ಎರಡು ಮನಸ್ಸುಗಳು ಒಂದಾದಾಗ, ಮೂರನೆಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದಾದ ಒಂದು ಅದೃಶ್ಯ, ಅಮೂರ್ತ ಶಕ್ತಿಯು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.”

ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಸಹಚರರ ಜ್ಞಾನ, ಅನುಭವ, ಸಮಯ, ಹಣ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯತ್ತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದಾಗ, ದೇವರ ಮಹಾನ್ ವಿಶ್ವ ಭಂಡಾರದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವರು ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಮೂಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರವಾದದ್ದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಈ ಶಕ್ತಿಮೂಲದತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ; ಈ ಸತ್ಯದ ಅರಿವು ಅವನಿಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರು, ಸ್ನೇಹಿತರು, ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪರಿಚಯಸ್ಥರೆಲ್ಲರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ. ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಂತೆಯೂ ನೀವು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಹಾಯಹಸ್ತ ಚಾಚಲು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ನೀವು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗುವಿರಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ 8

ನಾಯಕತ್ವ (ಗುರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಜನರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು)

ನಾಯಕನೆಂದರೆ ಜನರ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಆ ಗುರಿಯತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಜನರಿದ್ದಾರೆ — ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಅನುಯಾಯಿಗಳು. ನೀವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಯಕರಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಲು ಬಯಸುತ್ತೀರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಈ ಆಯ್ಕೆಯು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿರುವುದು ಅವಮಾನಕರವಾದುದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಸದಾ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂಥದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಬುದ್ಧಿವಂತ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕರಾದರು. ಬುದ್ಧಿವಂತ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದೆಂದರೆ ತನ್ನ ನಾಯಕನಿಂದ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶ.

ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.

1. ಇತರರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡುವ ನಾಯಕತ್ವ.
2. ಇತರರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಂತ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ನಾಯಕತ್ವ.

ಜನರು ಬಲವಂತದ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ನಾಯಕತ್ವವು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯಲಾರದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳಿವೆ. ಹಿಟ್ಲರ್‌ನಂತಹ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಪತನ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯವು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಜನರು ಬಲವಂತದ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂತಹ ನಾಯಕರನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡುವ ನಾಯಕತ್ವ ಮಾತ್ರ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯಬಲ್ಲದು!

ಈ ರೀತಿಯ ನಾಯಕತ್ವವು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿರುವ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನ ನಾಯಕತ್ವದ ಆಧಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಗುಣಗಳು

1. ಧೈರ್ಯ (Courage):

ಕೆಲವರು ಧೈರ್ಯವೆಂಬ ಗುಣವನ್ನು ಅಜಾಗರೂಕತೆ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಧುಮುಕುವುದೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಧೈರ್ಯವು ತಾನು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅರಿವು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರಲು ಯಾವುದೇ ಅನುಯಾಯಿಯೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“ನನ್ನೊಳಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅದು ನನ್ನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: ನೀನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿಯೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೂ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ವಿರುದ್ಧ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಜಗತ್ತು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೆಂಪೇರಿದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದರೂ, ನೀನು ಜಗತ್ತನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಭಯಪಡಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ಆ ‘ಪುಟ್ಟ ಶಕ್ತಿ’ಯನ್ನು ನಂಬು. ಅದು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೂ, ಪತ್ನಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನೀನು ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕಿದ್ದೀಯೋ ಮತ್ತು ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೀಯೋ, ಆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲು.”

2. ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮನೋಭಾವ (Sense of Fairness and Justice):

ವಾದವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯ ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ, ಅವರ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

3. ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (Ability to Take Decisions):

ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪದೇಪದೇ ತಡವರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ತನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇತರರನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

4. ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (Planning):

ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸದೆ, ಕೇವಲ ಊಹೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ನಾಯಕನು ಹಾರಾಟದ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದ ವಿಮಾನದಂತಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಕೂಲ ಹವಾಮಾನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಮಾನವು ಹಲವು ಬಾರಿ ವಿವಿಧ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು. ಆದರೂ, ಅದು ಎಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ನೆಲದಲ್ಲಿರುವ ವಾಯು ಸಂಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಕರಿಂದ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನಿಗೂ ತನ್ನ ಗುರಿ, ಅದನ್ನು ತಲುಪುವ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಯೋಜನೆ ಇರಬೇಕು.

5. ವಿನಯಶೀಲತೆ (Humbleness):

ಯಶಸ್ವಿ ನಾಯಕರು ಅಗತ್ಯ ಬಂದಾಗ, ಇತರರಿಗೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳುವ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವೂ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು

ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿನಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

6. ಪೂರ್ಣ ಹೃದಯದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (Wholeheartedness):

ನಾಯಕನು ತಾನು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೂರು ಪ್ರತಿಶತ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರಬೇಕು.

ಕಡಿಮೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಶಸ್ವಿ ನಾಯಕನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

7. ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ (Truthfulness):

ತನ್ನ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವವರಾಗಲಿ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅನುಯಾಯಿಗಳ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

8. ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹಾಗೂ ತಿಳುವಳಿಕೆ (Sympathy and Understanding):

ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

9. ಜವಾಬ್ದಾರಿ (Responsibility):

ಮಹತ್ತರವಾದ ಅಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾಯಕನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಾರದು.

ಯಶಸ್ವಿ ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ತಪ್ಪುಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯೂನತೆಗಳಿಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಅಸಮರ್ಥರೆಂದು ಸಾಬೀತಾದರೆ, ಅದನ್ನು ತನ್ನದೇ ವೈಫಲ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾನೆ.

10. ಸಹಕಾರ (Cooperation):

ಯಶಸ್ವಿ ನಾಯಕನು ಸಹಕಾರದ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೂ ಅದೇ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

11. ಆತ್ಮೀಯತೆ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತಿನ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನ (Balance Between Familiarity and Discipline):

‘ಅತಿಯಾದ ಆತ್ಮೀಯತೆ ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ’ ಎಂಬ ಗಾದೆಯಿದೆ. ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಬೆರೆತು, ಸದಾ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಅವರು ಅವನ ಆದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಗೌರವ ನೀಡದೆ ಇರಬಹುದು.

ನಾಯಕನ ಹೃದಯ ತುಂಬಾ ಮೃದುವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ದೃಢತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

12. ಸಮಚಿತ್ತತೆ (Even-mindedness):

ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನು ಸಮಚಿತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ವೈಫಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ಕುಗ್ಗಿಹೋದರೂ, ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಮನೋಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಬಾರದು. ಬದಲಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು.

13. ಭರವಸೆ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ (Making Realistic Promises):

ಈಡೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಸಂವಹನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಹೌದು' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಲಭ. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಎದುರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿಸಬೇಕು. ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಕೋಪ ಅಥವಾ ಅಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲದೆ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಇದು ಅವರನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

14. ಉತ್ತಮ ಜೀವನಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಶಿಸ್ತು (Good Lifestyle and Self-discipline):

ಮದ್ಯಪಾನ ಅಥವಾ ಮತ್ತಿನ ವ್ಯಸನ, ಜೂಜಾಟ, ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಚಟ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ನಾಯಕನು ಒಳಗಾಗಬಾರದು. ನಿಯಮಿತ ವ್ಯಾಯಾಮ, ಮಿತವಾದ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಹವಾಸ ಮುಂತಾದ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.

ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇತರರನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

15. ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನ (Trust with Caution):

ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ನಂಬಿದರೆ, ವಂಚಕರಿಂದ ಮೋಸಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅನುಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನವರು ನೋವು ಅನುಭವಿಸಿ ಅವನಿಂದ ದೂರವಾಗಬಹುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾಯಕನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಂಬುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ, ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು.

16. ಅರ್ಹತೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ (Merit over Personal Relationships):

ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಾಗ, ಸಂಬಂಧಗಳು, ಸ್ನೇಹ, ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಇತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಅವರ ಅರ್ಹತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು.

ಅನರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾಯಕನು ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ನಾಯಕನಿಗೆ ಅಪಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ.

17. ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರಿಗೂ ಲಾಭವಾಗುವ ಮನೋಭಾವ (Win-Win Approach):

ಯಾವುದೇ ಒಪ್ಪಂದ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಕಡೆಯವರು ಮಾತ್ರ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವ ಬದಲು, ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ತೃಪ್ತರಾಗುವ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ ನಾಯಕತ್ವದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

18. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರದೆ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು (Be Proactive Rather Than Reactive):

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವದ ಜನರು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಘಟನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ, ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವವರು ತಮಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲ; ಅದು ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಅಧಿಕಾರ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಧಿಕಾರವು ಹಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದುರಾಸೆ ಮತ್ತು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುವವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಅದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧಿಕಾರವು ಎಲ್ಲರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜನರು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಅದೇ ಅಧಿಕಾರವು ಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನವಾಗಬಲ್ಲದು.

ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

1. ಪರಸ್ಪರತೆಯ ಸುವರ್ಣ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು (Failure to Follow the Golden Rule of Reciprocity):

ಈ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ, ನಾವು ಇತರರು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇವೆಯೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು.

2. ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಭಯ (Fear of Competition from Followers):

ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಭಯಪಡುವ ನಾಯಕನಿಗೆ, ಆ ಭಯವು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನಿಜವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು

ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಹಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಬಹುದು.

3. ಸ್ವಾರ್ಥ (Selfishness):

ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದ ಎಲ್ಲ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ತಾನೇ ಪಡೆಯಲು ಬಯಸುವ ನಾಯಕನು ಅವರ ಅಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು ಖಚಿತ.

ನಿಜವಾದ ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಬಯಸಿ ಹಕ್ಕು ಸಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಕೇವಲ ಹಣದ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮನ್ನಣೆ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ.

4. ಅತಿರೇಕ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಂಯಮದ ಕೊರತೆ (Intemperance):

ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ, ಅತಿರೇಕದ ವರ್ತನೆ ತೋರುವ ನಾಯಕನನ್ನು ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಗೌರವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಅತಿರೇಕದ ಯಾವುದೇ ರೂಪವು ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಹನಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಯಶಸ್ವಿ ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

5. ಹುದ್ದೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅತಿಯಾದ ಮಹತ್ವ ನೀಡುವುದು (Emphasis on Title or Authority):

ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಗೌರವವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಹುದ್ದೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಹುದ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಅದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡಲು ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು.

ನಿಜವಾದ ನಾಯಕನ ಮನೆ ಅಥವಾ ಕಚೇರಿಯ ಬಾಗಿಲು ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬರಲು ಬಯಸುವವರಿಗೂ, ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಬಯಸುವವರಿಗೂ ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅನಗತ್ಯ ಔಪಚಾರಿಕತೆ ಅಥವಾ ಆಡಂಬರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ದೋಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ದೋಷವಿದ್ದರೂ ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ನೀವು ನಾಯಕತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಯಸಿದರೆ, ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ದೋಷಗಳು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ 9

ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು

(ಮನುಷ್ಯನ ಸೀಮಿತ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅನಂತ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಂಡಿ)

ವಿಶ್ವವು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇವು ಒಂದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳಬಲ್ಲವು. ನಾವು ಮಾನವರು ಪಂಚಭೂತಗಳಾದ ಭೂಮಿ, ಜಲ, ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು ಮತ್ತು ಆಕಾಶಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಚಿಂತನೆಯೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು 'ಚಿಂತನಾ ಶಕ್ತಿ' ಮತ್ತು 'ಮನಸ್ಸು' ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಬದಲಿಯಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಸೃಜನಶೀಲ ಶಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ನಾವು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ವಿಮಾನಗಳು, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಂತಹ ವಸ್ತುಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ; ಹಾಗೆಯೇ ಯುದ್ಧಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಂತಹ ಘಟನೆಗಳೂ ಸಂಭವಿಸಿವೆ.

ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಆಹಾರದಂತಹ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಚಿಂತನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಭಾಗಗಳ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

1. ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು (Conscious Mind)

ನೀವು "ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ — ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ — ನಾನು ವಾಸನೆ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ — ನಾನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತೇನೆ — ನಾನು ರುಚಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನಿಮ್ಮ ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ಐದು ಭೌತಿಕ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು, ಬಾಹ್ಯ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ. ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಇದೇ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇದರ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ.

ಪಂಚ ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳು

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಾವು ಗ್ರಹಿಸುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳು.

'ತನ್' ಎಂದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು 'ಮಾತ್ರಾ' ಎಂದರೆ ಅಂಶ ಅಥವಾ ಮೂಲತತ್ತ್ವ. ಪಂಚಭೂತಗಳು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಐದು ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

- ಶಬ್ದ — ಕಿವಿ
- ಸ್ಪರ್ಶ — ಚರ್ಮ
- ರೂಪ ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟಿ — ಕಣ್ಣು
- ರಸ ಅಥವಾ ರುಚಿ — ನಾಲಿಗೆ
- ಗಂಧ ಅಥವಾ ವಾಸನೆ — ಮೂಗು

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭೂತವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ತನ್ಮಾತ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಇತರ ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿರಬಹುದು.

ಅ. ಆಕಾಶ — ಶಬ್ದ ತನ್ಮಾತ್ರೆ (ಕಿವಿ).

ಆ. ವಾಯು — ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಶ ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳು (ಕಿವಿ ಮತ್ತು ಚರ್ಮ).

ಇ. ಅಗ್ನಿ — ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ ಮತ್ತು ರೂಪ ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳು (ಕಿವಿ, ಚರ್ಮ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು).

ಈ. ಜಲ — ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ ಮತ್ತು ರಸ ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳು (ಕಿವಿ, ಚರ್ಮ, ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ನಾಲಿಗೆ).

ಉ. ಭೂಮಿ — ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ ಮತ್ತು ಗಂಧ ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳು (ಕಿವಿ, ಚರ್ಮ, ಕಣ್ಣು, ನಾಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೂಗು).

2. ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು (Subconscious Mind)

ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ತರ್ಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹೃದಯವು ಹೇಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸೂ ಎಂದಿಗೂ ನಿದ್ರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಅ. ದೈಹಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ: ಉಸಿರಾಟ, ಸ್ವಂತ ಜೀವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಂತಾನದ ಮೂಲಕ ಜೀವವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಬಯಕೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ನಿಯಮಿತ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.

ಆ. ಮಾನಸಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ: ಸ್ಮರಣೆಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳ ಭಂಡಾರವಾಗಿದೆ.

ಇ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ: ಆದರ್ಶಗಳು, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಉನ್ನತ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.

ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಅದು ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ, ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು ಅದರ ಬಾಗಿಲಿನ ಕಾವಲುಗಾರನಿದ್ದಂತೆ.

ನೀವು ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು ಸದಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾವಲುಗಾರ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಿಂದ ದೂರವಾದಾಗ ಅಥವಾ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟಾದಾಗ, ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ರಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದು ಎಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬರುವ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ವಂಚಿಸುವುದು, ಅತಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮುಂತಾದ ತಂತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಳಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ‘ಮೆದುಳಿನ ತೊಳೆಯುವಿಕೆ’ (Brainwashing) ಎಂದು

ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರು, ಪಂಥಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಮುಂತಾದವರ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಹ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ, ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ. ಮದ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳ ತೀವ್ರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಗ ರಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಉಳಿಯುವ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಅಧಿಪತಿಯ ಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಭಯಭೀತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತೀವ್ರ ಉದ್ವೇಗದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕೋಪದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲದ ಜನಸಮೂಹದ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದ ಭಾವೋದ್ರೇಕದ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಆಗ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ಭಯ, ದ್ವೇಷ, ದುರಾಸೆ ಮತ್ತು ಇತರ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರು ಅಥವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಡೆಯಬಲ್ಲದು.

ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸೇನಾಪತಿಯಿದ್ದಂತೆ. ಅದು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿ, ಅದರಂತೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಘಟನೆಗಳ ದಯೆಯ ಮೇಲೆ ಬದುಕಬಹುದು. ಆಗ ಅದು ಜೀವನದ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುವ ಮರದ ತುಂಡಿನಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸೇನಾಪತಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸದೆ, ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ತನ್ನ ಸೈನಿಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಡದೆ, ಶತ್ರುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೋಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವ ಬದಲು ಸದಾ ಶತ್ರುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆತನ ಸೈನ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ನಿಮ್ಮ ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸು ಭಯ ಮತ್ತು ಚಿಂತೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ತನಗೆ ಏನು ಬೇಕೆಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸಿನ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ, ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಗುರಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭಯ ಅಥವಾ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚುವುದು. ಒಮ್ಮೆ ನೀವು ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದರೆ, ನಿಮಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸುವುದು ಯಾವುದೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ತತ್ತ್ವಗಳು

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ, 'ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ' ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಮನಸ್ಸು, ದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ರೂಪಗಳಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ತತ್ತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ.

"ಅರ್ಜುನನೇ, ಕ್ಷೇತ್ರವು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ: ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಾನುಭವಗಳು (ಸ್ಪರ್ಶ, ಗಂಧ, ದೃಷ್ಟಿ, ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ರುಚಿ); ಆಕಾಶ, ವಾಯು, ಜಲ, ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಎಂಬ ಪಂಚಭೂತಗಳು; ಐದು

ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತು ಐದು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು; ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂರು ಘಟಕಗಳಾದ ಮನಸ್, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರ; ಹಾಗೂ ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಿಕಸನಗೊಂಡ ಪ್ರಕೃತಿ." (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 13:5)

ಇಲ್ಲಿ 'ಮನಸ್' ಎಂದರೆ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮನಸ್ಸು. 'ಬುದ್ಧಿ' ಎಂದರೆ ವಿವೇಚಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ. 'ಅಹಂ' ಎಂದರೆ 'ನಾನು' ಮತ್ತು 'ಕಾರ' ಎಂದರೆ ರೂಪಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ, 'ಅಹಂಕಾರ' ಎಂದರೆ 'ನಾನು' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ತತ್ತ್ವ.

ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಕ್ಷೇತ್ರವು ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗದ ಚೈತನ್ಯ ಅಥವಾ ಆತ್ಮವು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿದೆ.

ಈಗ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಂತಹ ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾವನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸೀಮಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅನಂತ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ದೇವರ ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿಯ ಭಂಡಾರದೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಹಾನ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಪಾತ್ರವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಂಬಬಹುದು.

ಎರಡು ಜಗತ್ತುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

1. ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತು: ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಚರ್ಮ ಮತ್ತು ನಾಲಿಗೆ ಎಂಬ ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ನಾವು ಗ್ರಹಿಸುವ ಜಗತ್ತು. ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ನಾವು ಈ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ.

2. ಆಂತರಿಕ ಜಗತ್ತು: ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಪ್ರೀತಿ, ಕೋಪ, ದ್ವೇಷ, ಬಯಕೆ, ದುರಾಸೆ ಮತ್ತು ಅಸೂಯೆಯಂತಹ ಭಾವನೆಗಳ ಜಗತ್ತಿದೆ. ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ನಾವು ಈ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕವು ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದೆ. ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಆಂತರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

ಮಾನವರು ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಹಾರಬೇಕು ಎಂಬ ಬಯಕೆಯಿಂದ ವಿಮಾನವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಕೆಲವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು ಅಥವಾ ಯುದ್ಧಗಳು ಆರಂಭವಾದವು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿಂತನೆಯೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೆ, ವಿಮಾನ ಅಥವಾ ಯುದ್ಧದಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಚಿಂತನೆಯು 'ಶಕ್ತಿ'ಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಅನ್ವಯವು 'ಸಾಮರ್ಥ್ಯ'ವಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿಂತನೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸೋಲು, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಇದೇ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು.

ಈ ಎರಡು ಜಗತ್ತುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಜೀವನದ ಮಹಾನ್ ರಹಸ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು.

ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಬಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೇ ಜನರು ಆಂತರಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನಾವು ಅದರ ಮೂಲ ಕಾರಣವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೂಲ ಕಾರಣವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಆಂತರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ.

ಒಂದು ಆಯುಧವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಳಕೆಯ ವಿಧಾನ ತಿಳಿಯದೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಡಗಿದೆ.

ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಂತೆ, ಇದು ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ದ್ವೇಷ, ಕೋಪ, ದುರಾಸೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತೀಕಾರದಂತಹ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತವೆ. ಅಡಾಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಂತೆ, ಇವು ಮನುಷ್ಯನೊಳಗಿನ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತವೆ.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಚಿಂತನೆಗಳು ಆತನ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ಆಯಸ್ಕಾಂತದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಅದೇ ಸ್ವಭಾವದ ಇತರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಚಿಂತನೆಗಳು ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿರಬಹುದು.

ಅಪರಾಧದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಇತರ ಅಪರಾಧ ಮನೋಭಾವದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಹವಾಸವನ್ನು ಏಕೆ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ನಂತರ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಇದರಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ. ಇಂತಹ ಸತ್ಸಹವಾಸವನ್ನು 'ಸತ್ಸಂಗ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆತ್ಮಕಥೆಯಿಂದ, ಅವರ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ಅವರನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಸೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಸಸಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಅದರ ಸುತ್ತ ಬೇಲಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಸಿ ಬೃಹತ್ ವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಳೆದಾಗ, ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮನ್ನು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ವಿವರಿಸಿದ ಸತ್ಸಂಗದ ಮಹತ್ವ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಸತ್ಸಂಗದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“ಆಕಾಶದಿಂದ ಬೀಳುವ ಮಳೆಹನಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ, ಅದು ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಹನಿ ಚರಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಮೌಲ್ಯ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಕಾಲು ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅದು ಬಿಸಿಯಾದ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಆವಿಯಾಗಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಮಲದ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ, ಸಿಂಪಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಮುತ್ತಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಹನಿಯು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವು ಅದು ಯಾರ ಅಥವಾ ಯಾವುದರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಸದಾ ಹೃದಯದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿರುವ ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿರಿ.”

ಭಾವನೆಗಳು ಅಥವಾ ‘ಅನುಭವಗಳು’ ಬಹುಪಾಲು ಜನರನ್ನು ಆಳುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ತರ್ಕಬದ್ಧ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬ್ರೆಡ್ ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಬಳಸುವ ಯೀಸ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಭೌತಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಲುಪಿಸಲು ನೀವು ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನ ‘ಆಂತರಿಕ ಸಭಿಕರ’ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ‘ಆಂತರಿಕ ಸಭಿಕರನ್ನು’ ಹೇಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನೀವು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಕರೆಯನ್ನು ಆಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ಹೃದಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾವನೆಗಳು ಅಥವಾ ಅನುಭವಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸೋಣ. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು

- ಬಯಕೆ
- ನಂಬಿಕೆ
- ಪ್ರೀತಿ
- ಭರವಸೆ
- ಉತ್ಸಾಹ

ಇತರ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಮೇಲಿನವು ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದವು ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸಲ್ಪಡುವವು.

ಈ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕವೇ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನಿಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವಾಗ ಇತರ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು.

ಪ್ರಮುಖ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು

- ಭಯ
- ದ್ವೇಷ
- ದುರಾಸೆ
- ಕೋಪ
- ಅಸೂಯೆ

ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳೇ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಿಯಮವು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಳಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕ್ರಮೇಣ ಅವು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ. ಆಗ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು ಮನುಷ್ಯನ ಸೀಮಿತ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ದೇವರ ಅನಂತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅನಂತ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುವ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅವುಗಳ ಭೌತಿಕ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇದರ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಬಲ್ಲ ಮೂಲಶಕ್ತಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಲು ನೀವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸದಿದ್ದರೂ, ಅದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ.

ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಲು ನೀವು ವಿಫಲರಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಲುಪುವ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳೇ ಅದಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ನಿಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದೇ ಪ್ರತಿದಿನ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈಗ ನೀವು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಬಯಕೆಯಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಕೀಲಿಕೈ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲೆ ನೀವು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸುತ್ತೀರಿ. ಆಗ ಯಾವುದೇ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಚಿಂತನೆಯು ನಿಮ್ಮ ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ 10

ಧೃತಿ (ನಿರ್ಭಯತೆ)

ಧರ್ಮದ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಧೃತಿ' ಎಂದರೆ, ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಎದುರಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಧೈರ್ಯ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ವಿಷಯ ಯಾವುದು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, "ನನಗೆ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಭಯವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಯವು ತಮ್ಮನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಲವೇ ಜನರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಹುತೇಕ ಭಯಗಳು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರುತ್ತವೆ. 'ಫೋಬಿಯಾ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಭಯದ ಭಾವನೆಯು ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಳವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಆ ಭಯದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ಬದುಕಬಹುದು; ಆದರೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ಭಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಬಹುದು.

ತನ್ನೊಳಗೆ ಈ ಭಯವಿದೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಭಯವೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಒಂದು 'ಮನಃಸ್ಥಿತಿ' ಮಾತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗಿಂತ ವೈದ್ಯರು ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಭಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರೋಗಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುಣಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ನಮ್ಮ ಭಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ನಾವೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

ಭಯದ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ರೂಪಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ಮರಣದ ಭಯ

ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇರುವ ಭಯವೆಂದರೆ ಮರಣದ ಭಯವೇ. ಅಂದರೆ, ಸಾಯುವುದು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಯಾವುದೋ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಭಯವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೆದರಿಕೆಗಳಿಂದ ದೂರ ಓಡುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಬುದ್ಧಿವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತಾನು ಕೇವಲ ದೇಹ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮೂಲ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಎಂದಿಗೂ ನಾಶವಾಗದ ಆತ್ಮ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಮನುಷ್ಯನು ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವಂತೆ, ಆತ್ಮವು ಶಿಥಿಲಗೊಂಡ ದೇಹಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೊಸ ದೇಹಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತದೆ. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 2-22)

ಆತ್ಮವನ್ನು ಆಯುಧಗಳು ಕತ್ತರಿಸಲಾರವು; ಅಗ್ನಿಯು ಸುಡಲಾರದು; ನೀರು ಒದ್ದೆ ಮಾಡಲಾರದು; ಗಾಳಿಯು ಒಣಗಿಸಲಾರದು. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 2-23)

ಆತ್ಮವು ನಿತ್ಯವೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವುದು. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 2-24)

ಈ ಆತ್ಮವು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ನಿಲುಕದಿರುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಜನನ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಮರಣಗಳಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ನೀನು ಚಿಂತಿಸಬಾರದು! (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 2-25)

ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇತರರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದನ್ನು ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಧರ್ಮದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜೀವನವನ್ನೇ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಅದು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮರಣದ ಭಯವು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮರಣದ ಭಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪರಿಹಾರವೆಂದರೆ, ಸಾಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.

ಸದಾ ಕಾರ್ಯನಿರತನಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ವಿರಳವಾಗಿಯೇ ಸಮಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜೀವನವು ಹೆಚ್ಚು ರೋಮಾಂಚಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮರಣವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಜೀವನದ ಮತ್ತು ಸಮಯದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.

2. ವೈಫಲ್ಯದ ಭಯ

ಮನುಷ್ಯನು ಸೋಲು, ಟೀಕೆ, ಅವಮಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭಯವು ಅವನನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯನಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ತಪ್ಪು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೈಫಲ್ಯವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಯಶಸ್ಸಿನ ಬೀಜವನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ವೈಫಲ್ಯದ ಭಯವನ್ನು ಜಯಿಸಲು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ವೈಫಲ್ಯ ಎರಡರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಮಚಿತ್ತತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸೋಲುಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಅತಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದರರ್ಥ ಮನುಷ್ಯನು ಯಂತ್ರದಂತೆ ಬದುಕಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ವಿರುದ್ಧ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ತಾನು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅತಿಯಾದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಮುಂದಿನ ಓದನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಅವನು ಮುಂದಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣನಾಗಬಹುದು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ವೈಫಲ್ಯದಿಂದ ಖಿನ್ನನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೊರೆಯುವಂತಹ ತೀವ್ರ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಿದ ರಾಜಕಾರಣಿಯು ಅತಿಯಾದ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಹಂಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ತನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ದೂರವಾಗಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸೋಲಿನಿಂದ ನಿರಾಶನಾದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು

ರಾಜಕೀಯವನ್ನೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ತನ್ನ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯೊಂದಿಗೆ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಬಹುದು.

ಯಶಸ್ಸು ಅಥವಾ ವೈಫಲ್ಯದಿಂದ ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಾ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ನಿನಗೆ ಹಕ್ಕು; ಅದರ ಫಲದ ಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವವನು ನಾನೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಫಲದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 2-47)

'ನಾನು', 'ನನ್ನದು' ಎಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥಭಾವವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಲಿ ಅಥವಾ ದೊರೆಯದಿರಲಿ, ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು. ಮನಸ್ಸಿನ ಇಂತಹ ಸಮಚಿತ್ತತೆಯನ್ನೇ ಯೋಗವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 2-48)

ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು; ಆದರೆ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು. ಪ್ರತಿಫಲದ ಆಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಡ. ಆದರೆ ಫಲವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದೆಂದರೆ ಫಲಿತಾಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರುವುದು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಅದರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುವ ಫಲಿತಾಂಶವೇನು, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗಗಳೇನು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಫಲದ ಆಸೆಯಿಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ತನ್ನ ಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಫಲದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅರ್ಥ. ನೀನು ಸಾಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ, ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕೆಲಸದ ಫಲಿತಾಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ನೋಡಲಾರನು; ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದು ತನ್ನ ವಿರೋಧಿಗಳು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಮಾತ್ರ. ತನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ತಾನು ಅಸಮರ್ಥನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ಹತಾಶನಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬಹುದು ಅಥವಾ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದು.

ಆದರೆ ಫಲಿತಾಂಶದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಲಾಭ, ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸದೆ ತನ್ನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕಷ್ಟಗಳು ಎದುರಾದಾಗ ವಿಚಲಿತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಗುರಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ನೆಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ."

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ, ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಅಡಗಿದ್ದ ಅಪಾರ ಸೃಜನಶೀಲ ಶಕ್ತಿಯ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಅವರು ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇತರರಿಗಾಗಿ ಬದುಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಬಹುತೇಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಅಪಾರವಾದ ಶಕ್ತಿಯು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರು.

ಅವರು ಅರವತ್ತರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ಕಾರ್ಯಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಇಪ್ಪತ್ತರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹಲವು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಯಶಸ್ಸು ಅಥವಾ ವೈಫಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸದಿರಲು ಅವರು

ಕಲಿತಿದ್ದರಿಂದ, ಆತಂಕದ ಭಾರ ಅಥವಾ ಆಯಾಸಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ, ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಮನ ಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದರು:

"ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೇ, ನೀವು ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಹದಿನೈದು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈಗಲಾದರೂ ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪ ರಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?"

"ಏಕೆ?" ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಕೇಳಿದರು. "ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ರಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ."

3. ಬಡತನದ ಭಯ

ಬಡತನದಷ್ಟು ಸಂಕಟ ಮತ್ತು ಅವಮಾನವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಗಳು ವಿರಳ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಬಡತನಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ, ಅದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಹಣವು ಸ್ವತಃ ಕೆಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ, ಕುಟುಂಬದ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸಿಸಲು ಒಂದು ಸೂರು ಮುಂತಾದ ಜೀವನದ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮನುಷ್ಯನು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಲೇಬೇಕು. ಹಣದ ಮೇಲಿನ ದುರಾಸೆ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಮೋಹವೇ ಕೆಟ್ಟದ್ದು.

ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಚಿಂತಿಸದೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಭಜಿಸುವ, ಸದಾ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿರುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಏನು ಕೊರತೆಯಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ; ಅವರಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 9:22)

ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತದೆ: ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಯೇ? ನನ್ನ ಅಗತ್ಯಗಳು ಪೂರೈಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆಯೇ? ನಾನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಗಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ದೇವರು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ?

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧಕನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಆತಂಕವೂ ಇರುತ್ತದೆ: ದೇವರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ?

ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ: ನಿನ್ನ ಅಗತ್ಯಗಳು ಪೂರೈಸಲ್ಪಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ (ಯೋಗ); ನಿನ್ನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (ಕ್ಷೇಮ).

ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕದ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"'ಅಪರಿಗ್ರಹ' (ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸ್ವಾಮ್ಯಭಾವವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದು) ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು? ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ದೇವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೇ?

ತಕ್ಷಣವೇ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಿತು: ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸದೆ ನಾನು ದೇವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವರು, ಅಪಾರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾಗವನ್ನೂ ತಮ್ಮದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸದ ಒಬ್ಬ

ಧರ್ಮದರ್ಶಿಯಂತೆ (ಟ್ರಸ್ಟಿಯಂತೆ) ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ 'ಅಪರಿಗ್ರಹ' ಬೋಧನೆಯ ಅರ್ಥವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ.

'ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ; ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಚಿಂತೆಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸು' ಎಂಬುದೇ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರೂ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಮಲವಾದ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇವೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಅದರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಾರದು ಎಂಬಂತೆ, ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೊಂದಿರಬಾರದು. ಅನಗತ್ಯ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಬಟ್ಟೆಗಳು ಅಥವಾ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ತತ್ವದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನವು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚು ಸರಳವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ."

ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಸಂಪತ್ತು ಮೂರನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ವೇಳೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರು ಅಪಾರ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದು ತಾವೇ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅವರು ಕೆಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಬೈಕ್ ರೇಸ್‌ಗಳಂತಹ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಹಾಳಾಗುವ ಯುವಕರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಸ್ವಂತ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತು, ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಬಡತನವನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸದೆ ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿ ಬದುಕುವುದಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಮಾನವಕುಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ದೇವರು ಪೂರೈಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ.

ನಂತರ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಅನಾಮಧೇಯ ದಾನಿಗಳು ಬಂದು ಹಣವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ತಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಮಾರೋಪ

ನಿರ್ಭಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಮನಃಸ್ಥಿತಿ. ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಭಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ನಾವು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ದೇವರ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಗ ಕ್ರಮೇಣ ನಮ್ಮ ಭಯಗಳು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ, ಭಯದ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ, ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮಚಿತ್ತತೆಯಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಾವು ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 11

ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ (ಯಾವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ)

“ನಾನು ಸಾಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಮಹಿಳೆ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನನ್ನಂತೆಯೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ಅದೇ ರೀತಿಯ ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.” — ಗಾಂಧೀಜಿ

ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಿತ್ರನಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅದೇ ಮನಸ್ಸು ಶತ್ರುವಾಗುತ್ತದೆ. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 6:6)

ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮ ಅಗತ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ವಿಳಂಬಗಳು ಮತ್ತು ನಿರಾಶೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸೋಲು ಎದುರಾದಾಗ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವಕುಲದ ಪ್ರಮುಖ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯು “ಅಸಾಧ್ಯ” ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಯಾವ ವಿಧಾನಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾನೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೂ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ, ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಶಿಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿದರು. ಆದರೆ ಇವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವು.

ಖಿಲಾಫತ್ ಚಳವಳಿಗೆ ಅವರು ನೀಡಿದ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಎರಡು ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಒಕ್ಕೂಟ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಚಳವಳಿಗಳು ಚೌರಿ ಚೌರಾದಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ರೂಪ ಪಡೆದವು. ಜನರು ಇಂತಹ ಚಳವಳಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಅವರು ಆ ಚಳವಳಿಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯವಾದ ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಕುರಿತ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು.

ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸೂಚಕವಾಗಿ ‘ಮಹಾತ್ಮ’ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ನೀಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಪದೇಪದೇ ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಗುರಿಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

“ತಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯದ ಮೇಲಿನ ಅಚಲ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪದ ಕೆಲವೇ ಜನರು ಇತಿಹಾಸದ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬಲ್ಲರು. ನಾನು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ.”

ಮಾನವನ ಮತ್ತೊಂದು ದೌರ್ಬಲ್ಯವೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತನ್ನದೇ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನದಂಡಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಳೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸ. ಅವರ ಆಲೋಚನಾ ವಿಧಾನಗಳು ಅಜ್ಞಾನ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೋಲಿನ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ, ತಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ನಂಬಲು ಅವರು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮದೇ ಮಿತಿಗಳೇ ಎಲ್ಲರ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸರಿಯಾದ ಮಾನದಂಡವೆಂದು ಅವರು ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಂತರ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಇತಿಹಾಸಕಾರನಿಗೆ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು:

“ಮಿಸ್ಟರ್ ಗಾಂಧೀಜಿ, ನಿಮಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.”

ಗಾಂಧೀಜಿ ಮುಗುಳ್ನಕ್ಕು, ಅವನಿಗೆ ಮೃದುವಾಗಿ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು:

“ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಮೊದಲು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅದು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ.”

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳು

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

1. 1888–1891: ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು.

2. 1893: ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಲಸಿಗರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜನಾಂಗೀಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹೋರಾಟ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

3. 1915: ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು.

4. 1919: ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಡಯರ್ ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಕೊಂದ ಜಲಿಯನ್‌ವಾಲಾ ಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದ ನಂತರ, ಗಾಂಧೀಜಿ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

5. 1922: ದೇಶದ್ರೋಹದ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು.

6. 1930: ದಂಡಿಗೆ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರೊಂದಿಗೆ ಉಪ್ಪಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರು.

7. 1931: ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಭಾರತದ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು.

8. 1942: ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

9. 1947ರ ಆಗಸ್ಟ್ 15: ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿತು. ಇದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ದೇಶ ವಿಭಜನೆ ಮತ್ತು ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರ ಸಂಭವಿಸಿತು.

10. 1948ರ ಜನವರಿ 30: ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ನಂತರ ಗಾಂಧೀಜಿ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಸುದೀರ್ಘ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಶಸ್ಸಿನ ಹಾದಿ ದೀರ್ಘವಾದದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ, ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಬದ್ಧತೆ ಅಗತ್ಯ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಕಸ್ತೂರಬಾ: ಸ್ವಯಂ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪಾಠ

ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಗಾಂಧೀಜಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ "ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಕ್ಕುಗಳ" ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಅರಿವು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಕಸ್ತೂರಬಾ.

ಆದರೆ ಕಸ್ತೂರಬಾ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹೊಂದಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಕಸ್ತೂರಬಾರೂ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆ ಜಗಳಗಳು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತಿದ್ದವೆಂದರೆ, ಕಸ್ತೂರಬಾ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕೋಪ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಮ್ಮೆ ಕೋಪದಿಂದ ಸಹನೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಗಾಂಧೀಜಿ, ಕಸ್ತೂರಬಾರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೀಗೆ ಕೂಗಿದರು:

"ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಸಂಬದ್ಧ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ!"

ಕಸ್ತೂರಬಾ ತಕ್ಷಣವೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು:

"ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ನೀವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ನನ್ನನ್ನು ಹೋಗಲು ಬಿಡಿ!"

ಕೋಪದಿಂದ ಉರಿದ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ತೋಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ತಳ್ಳಿದರು ಮತ್ತು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರು.

ಆಗ ಕಸ್ತೂರಬಾ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

"ನಿಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲವೇ? ನಾನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನನಗೆ ಬೇರೆ ಕುಟುಂಬವಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಾ? ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿರಿ. ಬೇರೆಯವರ ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಜಗಳವಾಡಿ ಅವಮಾನಕ್ಕೊಳಗಾಗುವುದು ಬೇಡ!"

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಪತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪತ್ನಿಯ ಮೇಲೆ ಹೇರುವುದು ತನ್ನ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಮುಂದುವರಿದಂತೆ, ತಮ್ಮ ಕಠಿಣ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಸ್ತೂರಬಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೋವುಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಕೊನೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸತ್ಯ ಹೊಳೆಯಿತು: ತಮ್ಮ "ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು" ಚಲಾಯಿಸುವ ಬದಲು, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ತಕ್ಷಣವೇ, ತಮ್ಮ ಹೊಸ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಸ್ತೂರಬಾ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮದೇ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲು ಗಾಂಧೀಜಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಇದು ದೀರ್ಘವಾದ ಮತ್ತು ನೋವು ತುಂಬಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮದೇ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಬದಲು, ಕಸ್ತೂರಬಾರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಭಿರುಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಬದಿಗಿಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ, ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ಘರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ತಾವೇ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ಕಸ್ತೂರಬಾ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರೀತಿಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು.

ಕಸ್ತೂರಬಾ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೂಲಕ, ಅವರ ದಾಂಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಪ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ವರ್ತನೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೋಪಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹದಗೆಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಅವರ ಕೋಪದ ಸ್ಫೋಟಗಳು ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಾ, ಸಹನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಲ್ಲಿದ್ದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ಸದಾ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಮೇಲಿದ್ದ ಗೌರವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದುಕಲು ಅವರನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಸತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು:

ಇತರರನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕ್ರಮೇಣ, ಕಸ್ತೂರಬಾ ತಾವು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಕಸ್ತೂರಬಾರಿಂದ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಕಲಿತರು. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹಭರಿತ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕಸ್ತೂರಬಾರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು.

ಕಸ್ತೂರಬಾ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರರ ಗುರುಗಳಾದರು.

ಇದು ದೀರ್ಘವಾದ, ಕಠಿಣವಾದ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಸ್ವಯಂಶಿಸ್ತಿನ ಸಾಧನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಕಪ್‌ನಿಂದ ಸಾಗರವನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಪ್ರತಿಬಾರಿಯೂ ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಡೆತಡೆಯನ್ನು ಅವರು ಜಯಿಸಿದಾಗ, ಪರಸ್ಪರರ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇತರರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಕಲಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಕಸ್ತೂರಬಾ ಕೂಡ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಇತರ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ನಾಯಕತ್ವ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಪರಿವರ್ತನೆ

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ, ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರೊಂದಿಗೆ ನೀವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಲವರು, ಮನೆಯ ಒಳಗಾಗಲಿ ಹೊರಗಾಗಲಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಿಂದಿನ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗದಿರಬಹುದು!

ನಿಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಲು ಎಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲೇ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಟೀಕಿಸುವ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಿಸುವ ಜನರನ್ನು ನೀವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಜನರು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪರಿಚಿತ ಸಂಬಂಧದ ಮಾದರಿ ಬದಲಾದಾಗ, ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟದ ಅಸಮಾಧಾನಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ನೀವು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಇಂತಹ ಅಸಮಾಧಾನಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕದಡಬಹುದು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಹುದು.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಹಿತೈಷಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಚಿತ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಪರಿಚಿತ ಜಗತ್ತಿನತ್ತ ನೀವು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಭಯವಾಗಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಬಹುದು.

ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಮನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಆತಂಕವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರಬಹುದು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳು

- ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಹಸಿವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು.
- ಸಮಯದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮನಸ್ಸು ಬೇರೆಡೆ ತಿರುಗುವುದು.
- ಹೆಚ್ಚು ಉದಾರಿಗಳಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.
- ಹಿಂದಿನ ನಿಯಮಗಳು, ಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು.

- ಮಗುವಿನಂತಹ ಅಚ್ಚರಿ, ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷದ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುವುದು.
- ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಬಾರದು. ಇವು ನಿಮ್ಮ ಹಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸೂಚನೆಗಳಷ್ಟೇ.

ನಾವು ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬದುಕಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗ, ಜೀವನವು ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಅದು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಹಾದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ ಇತರರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರದೇ ಇರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಇತರರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಘರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜಗಳಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ನಿಮ್ಮ "ಹೊಸ ಅರಿವುಗಳನ್ನು" ಇತರರ ಮುಂದೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೇರುವ ಬದಲು, ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇತರರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ, ನೀವು ಉತ್ತಮ ಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುತ್ತೀರಿ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಉತ್ತಮ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಅವಕಾಶ ನಿಮಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಸಮಾನ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಧಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ. ಇಂತಹ ಸತ್ಸಂಗವು ನಿಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಒಡನಾಡಿಗಳಿಂದ ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳದಂತೆ ನಿಮಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಶಸ್ಸಿನ ಮನೋಭಾವ

ಯಶಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸದಾ ಜಾಗೃತರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ವೈಫಲ್ಯದ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ವೈಫಲ್ಯ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ.

ನೀವು ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುವಾಗಲೂ, ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ನಿಮ್ಮ ಉಪಪ್ರಜ್ಞೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಅನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಿರ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು

1. ತಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಏನು ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ವಿಫಲರಾಗುವುದು.

2. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದು: ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿವಿಧ ನೆಪಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದು.

3. ಅಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ.

4. ಸುಲಭದ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು: ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನೀಡದೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಜೂಜಾಟ, ಲಾಟರಿ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳತನ.

5. ಟೀಕೆಯ ಭಯ: ಇತರರು ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ವಿಫಲರಾಗುವುದು.

ಅನೇಕ ಜನರು ಯಶಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಅದೃಷ್ಟದ ಫಲ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುವವರು ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾಶರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ:

“ಅದೃಷ್ಟ” ಎನ್ನುವುದು “ಅವಕಾಶ” ಮತ್ತು “ಸಿದ್ಧತೆ” ಒಂದಾಗುವ ಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ?

ನಿರಾಶರಾಗಬೇಡಿ! ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನವು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಅದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ಸರಳ ಹಂತಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮ ಸಾಕು.

ನಾವು ಎವರೆಸ್ಟ್ ಪರ್ವತವನ್ನು ಏರಲು ಬಯಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಎವರೆಸ್ಟ್‌ನ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು.

ಅಗತ್ಯವಾದ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳು ಇಂತಿವೆ:

1. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ಸ್ನೇಹಪರ ಸಹಕಾರ: ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಗುರಿಯತ್ತ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನವರೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

2. ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಲಿಖಿತ ಗುರಿ: ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿ. ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಉತ್ಕಟ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

3. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ: ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಅದನ್ನು ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತನ್ನಿ.

4. ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ: ನಿಮ್ಮೊಳಗಿನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಹೊರಗಿನವರಿಂದ ಬರುವ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವಗಳಾಗಲಿ, ಅವು ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ದೂರಮಾಡದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಿ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ:

“ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ನೋಡಲು ಬಯಸುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜನರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ನೀವು ಗೆಲ್ಲುತ್ತೀರಿ.”

ಭಾಗ 2

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಯಶಸ್ಸು

ಅಧ್ಯಾಯ 12: ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಕ ಮಹಾರಾಜನು ಮಿಥಿಲಾ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಸುಖ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಾಯಿತು. ಅವನ ತಂದೆಯಾದ ವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿಯು, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಸುಖನಿಗೆ ಗುರುವಾಗಲು ಜನಕ ಮಹಾರಾಜನೇ ಯೋಗ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಖನು ಜನಕ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದನು.

ರಾಜನ ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ, ಸುಖನು ಭವ್ಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಆಭರಣಗಳು ಮತ್ತು ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡನು. ಆ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅತಿಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಾದ್ಯವೃಂದವು ಮಧುರವಾದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅತ್ಯಂತ ರುಚಿಕರವಾದ ಆಹಾರವಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ತಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮೇಜುಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದವು. ರಾಜನು ಅತಿಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಖನ ಸರದಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಾಯಬೇಕಾಯಿತು.

ರಾಜನು ಸುಖನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಆಗಲೇ ಉತ್ತರಿಸಲು ತನಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅರಮನೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರ ಹಿಂದಿರುಗುವಂತೆ ಸುಖನಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನು.

“ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನೀನು ನನಗೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು,” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ರಾಜನು ಸುಖನ ಕೈಗೆ ಒಂದು ದೀಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. “ಅರಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗಾಡುವಾಗ ಈ ದೀಪವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರ ಜ್ವಾಲೆ ಆರಿಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.”

ಸುಖನು ದೀಪದ ಮೇಲೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅರಮನೆಯ ಅನೇಕ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುತ್ತಾ, ವಿವಿಧ ಕೊಠಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿದನು. ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರ ಅವನು ಆ ಜ್ಞಾನಿಯಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು.

“ಹೇಳು,” ಎಂದು ರಾಜನು ಕೇಳಿದನು. “ನನ್ನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿರುವ ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆಯಾ? ನನ್ನ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆಯಾ? ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಅಪರೂಪದ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆಯಾ?”

ಸುಖನು ಮುಜುಗರಕ್ಕೊಳಗಾದನು. ತಾನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. ದೀಪದ ಜ್ವಾಲೆ ಆರಿಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದೇ ತನ್ನ ಗಮನವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡು,” ಎಂದು ರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. “ಅತಿಥಿಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಅತಿಥೇಯನ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದಾಗ, ಅದು ಆತಿಥೇಯನಿಗೆ ಗೌರವ ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.”

ಸುಖನು ದೀಪವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಅರಮನೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಹೊರಟನು. ಈ ಬಾರಿ ಅವನು ಚಾವಣಿ, ನೆಲ ಮತ್ತು ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ಕಾರಂಜಿಗಳು, ಸುಂದರವಾದ ಸೇವಕಿಯರು, ಸೇವಕರು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದನು.

ಮುಖ್ಯ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಸುಖನು ಅರಮನೆಯ ವೈಭವವನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು ಮತ್ತು ರಾಜನ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದನು.

“ಆದರೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದ ದೀಪದ ಜ್ವಾಲೆ ಎಲ್ಲಿದೆ?” ಎಂದು ರಾಜನು ಕೇಳಿದನು.

ಸುಖನು ದೀಪದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಾಗ, ಅದರ ಜ್ವಾಲೆ ಆರಿಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡನು.

“ನೋಡು,” ಎಂದು ರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. “ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ಆನಂದಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನೊಳಗಿನ ದೀಪದ ಜ್ವಾಲೆ ಆರಿಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ.”

ಮೇಲಿನ ಕಥೆಯು ‘ಯೋಗವಾಸಿಷ್ಠ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ಜೀವನವು ಅತ್ಯಂತ ಚಲನಶೀಲವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುವಂಥದ್ದು. ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಕೇವಲ ಯೋಜನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಬದುಕುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇತರ ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಸಹಜ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಂತಹ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇತರರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸದೆ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವ ಯುರೋಪಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಯೋಗವು ವಿಫಲವಾಗಲು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಚ್ಛಾ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು—ಅಂಟೆ ತನಕು ತಾನೆ ಎಂಪಿಕ ಚೆಸುಕುನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು—ಗೌರವಿಸಲು ವಿಫಲವಾದದ್ದು. ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದಾಗ, ಅದು ಮಾನವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿದಾಗ, ಕೆಲವು ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವೈಫಲ್ಯ, ಬಂದೂಕು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮಾದಕವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಖಿನ್ನತೆಯಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಇತರರ ಅಗತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಸಮತೋಲಿತ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಬೇರೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇತರರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸದೆ ತನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅರಿತ ಋಷಿಮುನಿಗಳು, ಮನುಷ್ಯನ ಅಗತ್ಯಗಳು

ಹತ್ತಿಕ್ಕಲ್ಪಡದಂತೆ ಮತ್ತು ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಹಜ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗದಂತೆ ಜೀವನದ ನಾಲ್ಕು ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ, ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು:

1. ಧರ್ಮ
2. ಅರ್ಥ
3. ಕಾಮ
4. ಮೋಕ್ಷ

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ, ಧರ್ಮವು ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತದೆ, ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ (6:92) ಪ್ರಕಾರ, ಧರ್ಮದ ಹತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

1. ಧೃತಿ: ಧರ್ಮದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಾಗ ಎದುರಾಗುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಗುಣ.

2. ಕ್ಷಮಾ: ಕ್ಷಮಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇತರರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು.

3. ದಮ: ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಆತ್ಮಸಂಯಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

4. ಅಸ್ತೇಯ: ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಇತರರಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು.

5. ಶೌಚ: ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ದೇಹ, ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಸ್ವಚ್ಛತೆ.

6. ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ: ದೈಹಿಕ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸುವುದು.

7. ಧೀ: ಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಸರಿ-ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

8. ವಿದ್ಯಾ: ನಿಜವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ.

9. ಸತ್ಯ: ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು.

10. ಅಕ್ರೋಧ: ಕೋಪದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿರುವುದು ಅಥವಾ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲದಿರುವುದು.

ಅರ್ಥ ಎಂದರೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವುದು, ಆಹಾರ, ಮನೆ, ಬಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಕಾಮ ಎಂದರೆ ಬಯಕೆ ಅಥವಾ ಆಸೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಲೈಂಗಿಕ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ರುಚಿಕರವಾದ ಆಹಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಆನಂದಿಸುವ ಬಯಕೆಯನ್ನೂ

ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, "ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಬಯಕೆ ನಾನೇ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 7:11).

ಮೋಕ್ಷ ಎಂದರೆ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದುವುದು ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗುವುದು.

ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಮಾನವ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. 'ಪುರುಷ' ಎಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು 'ಅರ್ಥ' ಎಂದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಅಥವಾ ಅರ್ಥ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗುರಿಗಳು ಪುರುಷರಿಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿವೆ.

ನಾಲ್ಕೂ ಗುರಿಗಳು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷ ಉಂಟಾದಾಗ, ಅರ್ಥ ಅಥವಾ ಕಾಮಕ್ಕಿಂತ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಮಾನವ ಜೀವನದ ಪರಮ ಗುರಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು, ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಲು, ಜೀವನವನ್ನು ಆನಂದಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ದೇಹವು ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಸ ಮಾಡಬಾರದು. ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆಯಲು ಲಂಚ ನೀಡುವುದು, ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದು ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಾರದು. ಲಂಚವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಬದುಕುತ್ತಾ, ತನ್ನನ್ನು, ತನ್ನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ಪೋಷಿಸಲು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು.

ದೇವರು ರೂಪಿಸಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮಸಮ್ಮತವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದೆ ಇರುವುದೂ ಧರ್ಮದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನೋಪಾಯ ಗಳಿಸುವುದು, ಸಂತಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮಸಮ್ಮತವಾದ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಮೋಕ್ಷದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಗಬೇಕು.

ಮೋಕ್ಷವೆಂದರೆ ಮರಣದ ನಂತರ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೋ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ದೇವರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಹಂಕಾರವು ನಮ್ಮನ್ನು ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಲು ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಯಶಸ್ಸು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಉನ್ನತ ಗುರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಡಿಪಾಯವಿಲ್ಲದ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಶೂನ್ಯತೆ, ಅತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ದುಃಖವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಳಹದಿಯೊಂದಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಾನವ ಜೀವನವು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯು ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ

ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಲ್ಯವು ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಟಪಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಯೌವನವು ಇಂದ್ರಿಯಸುಖಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಣದ ಹಿಂದೆ ಓಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವು ಮಕ್ಕಳ ಕುರಿತಾದ ಚಿಂತೆಗಳು, ಹಿಂದಿನ ತಪ್ಪುಗಳ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಜೀವನದ ಮುಂದಿನ ಹಂತಕ್ಕೆ ಮುಂದೂಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಮೊದಲು ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಗಳ ಮೇಲಷ್ಟೇ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ.

1. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬದುಕುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಣವು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣವಾಗಿರಬಹುದು.

2. ದೀರ್ಘಕಾಲ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

3. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ದೇಹ ಎರಡೂ ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಹೊರೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೆದುಳಿನ ಕೋಶಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ತಡವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸುವವರು ನಿರಾಶರಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಡವಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಆರಂಭಿಸದೇ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ತಡವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸುವುದೇ ಉತ್ತಮ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯವೆಂದರೆ ಈಗಲೇ!

ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ, ಮೊದಲು ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಹುಡುಕಬಾರದು. ಮೊದಲು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ದೇವರನ್ನು ಅರಸಿದರೆ, ಸಂಪತ್ತು, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯಂತಹ ಇತರ ಎಲ್ಲವೂ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಜಲಚರಗಳು, ಸಸ್ಯಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರು ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು 84 ಲಕ್ಷ ಜೀವಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಪೈಕಿ ಮಾನವನಾಗಿ ಜನಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ ಮತ್ತು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅವಕಾಶವೆಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅನೇಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಇತರ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬಹುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಚಿಂತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯದು-ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂಬುದರ ನಡುವೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ.

ಇತರ ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ, ಪ್ರಕೃತಿಯು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಲಿ, ಕೆಟ್ಟ ನಡವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯರಾದ ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟದ್ದರ ನಡುವೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಕೆಟ್ಟ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಜೈಲುಗಳಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ನಾವು ರೂಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಳ್ಳೆಯವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗವಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ನರಕವಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿವೆ.

ಇಷ್ಟೊಂದು ತಾರ್ಕಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಾವು, ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, "ನಾವು ಏಕೆ ಜನಿಸಿದ್ದೇವೆ? ತಿನ್ನುವುದು, ಮಲಗುವುದು, ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇತರ ಜೀವಿಗಳಂತೆ ಸಾಯುವುದೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವೇ? ಅಥವಾ ಈ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಉನ್ನತ ಗುರಿ ಇದೆಯೇ?" ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬಹುದು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಜಗತ್ತಿನ ಆಚೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಾವು ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತೋಷವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಪರಿಚಿತವಾದುದನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭಯಪಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾದರೆ, ನಮಗೆ ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೇನು ಎಂದು ನಾವು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು.

ಆದರೂ ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೇ ಕಳೆಯಲು ಇಷ್ಟಪಡದ ಕೆಲವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಯಾವುದೋ ಸಂಗತಿ ಇದೆ ಎಂಬ ಅರಿವೇ ಅವರನ್ನು ಅಶಾಂತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹೊರಗೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಸ್ವತಃ ನೋಡಲೇಬೇಕು. ಮೌಂಟ್ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದಂತೆ, "ಅದು ಅಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಏರಲೇಬೇಕು."

ಇದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಾಹಸಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪರ್ವತಗಳು, ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಗರಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವವರಿಗಿಂತಲೂ, ತಮ್ಮದೇ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಆಳವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಬಯಸುವವರಿಗೆ ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಉಳಿದವರು ತಮ್ಮ ಪರಿಚಿತ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಾಗ, ಇವರು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಅದರಾಚೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ.

ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಅವರು ನಂತರ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಗೂಢ ದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದ ಸ್ನೇಹಿತರಂತೆ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವರು ಹಿಂದಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ಅದ್ಭುತ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವೀಡಿಯೊಗಳ ಮೂಲಕ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಭವಗಳಾಚೆ ಇರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ.

"ಇದನ್ನು ನೋಡಿ! ಎಷ್ಟು ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ! ನೀವೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು!"

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಇಂತಹ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಅನುಭವ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಅನುಭವವಾಗುವ ಸಂಗತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೋ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವೇದವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿಯು ಇದರ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಯಾಣದ ಭೂಪಟವನ್ನು ನಮಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಿಖರವನ್ನು ತಲುಪಲು ಇರುವ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಅವುಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಫಲಗಳು, ಎದುರಾಗುವ

ಅಪಾಯಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹಾನ್ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾದ ಮಹಾಭಾರತದ ಪ್ರಕಾರ, ದುಷ್ಟನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನ ಸಹೋದರರಾದ ಕೌರವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ, ತನ್ನ ಸೋದರ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಬಳಿಸಿದನು. ಶಾಂತಿಯುತ ಮಾತುಕತೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಾದವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ವಿಫಲವಾದಾಗ, ಮಹಾಭಾರತದ ಮಹಾಯುದ್ಧವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಲು ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬೃಹತ್ ಸೈನ್ಯಗಳು ಸಜ್ಜಾದವು.

ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊದಲು ದುರ್ಯೋಧನ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಅರ್ಜುನ ಇಬ್ಬರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯ ಕೋರಿದರು. ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೈನ್ಯ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿಯೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ತಾನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ಸಾರಥಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನಾಗಿ ಇರುವುದಾಗಿಯೂ ಘೋಷಿಸಿದನು.

ದುರ್ಯೋಧನನು ಸೈನ್ಯ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅರ್ಜುನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಬೃಹತ್ ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಅರ್ಜುನನು ನಿರಾಶನಾದನು. ತನ್ನ ಸೋದರ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟನು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಪಾಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಸಹ ಸಿದ್ಧನಾದನು.

ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವನಿಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ, ಧರ್ಮಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದನು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕೌರವರು ಸೋತು, ಪಾಂಡವರು ವಿಜಯಶಾಲಿಗಳಾದರು.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಭಗವದ್ಗೀತೆ' ಎಂದರೆ 'ಭಗವಂತನ ಗೀತೆ' ಎಂದರ್ಥ. ಇದು ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು 'ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ಉಪನಿಷತ್' ಅಥವಾ 'ಪರಮ ವಿಜ್ಞಾನ' ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಧರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರೂ, ಯುದ್ಧದ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಬಹುದು.

ಪಗಡೆಯಾಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಹಿರಿಯನಾದ ಧರ್ಮರಾಜನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಪತ್ನಿ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೌರವರು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಲು ಮುಂದಾದಾಗ, ಪಗಡೆಯಾಟದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ ಧರ್ಮರಾಜನು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಧರ್ಮದ ನಿಜವಾದ ಆಶಯವು ಆಟಗಳ ಅಥವಾ ಯುದ್ಧಗಳ ನಿಯಮಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಉನ್ನತವಾದದ್ದು ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯುದ್ಧದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅರ್ಜುನನು ಅನೇಕ ಕೌರವ ಯೋಧರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವ ದುಷ್ಟರು, ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೋರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳು ಆಯುಧಗಳಾಗಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ದುಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನು ಧರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನರ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು.

ಮಹಾಭಾರತದ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಒಳಿತು ಮತ್ತು ಕೆಡುಕುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷದ ರೂಪಕವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಕೇವಲ ಅರ್ಜುನ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರ ನಡುವಿನ ಬಾಹ್ಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ದೈವಿಕ ಆತ್ಮದ ನಡುವಿನ ಆಂತರಿಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಆಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅವನು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೇವರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಅವನು ಅರ್ಜುನನ ಉನ್ನತ ದೈವಿಕ ಆತ್ಮವಾಗಿ, ಸತ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅರ್ಜುನನ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸ್ವರೂಪವು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು "ನನ್ನನ್ನೇ ಆರಾಧಿಸು, ನನ್ನನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಸು ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನೇ ಸೇವಿಸು" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅರ್ಜುನನು ತನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೇವರಂತೆ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸತ್ಯ, ಚೈತನ್ಯ ಅಥವಾ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ದೈವಿಕ ಆತ್ಮದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ವಿಶ್ವದೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಏಕತೆಯನ್ನು ಅರಿತು, ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಾನವಕುಲವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಸೇವಿಸಬೇಕು.

"ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ನನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೇ ಶರಣಾಗು" ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುವಾಗ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಉನ್ನತವಾದ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮ, ದೇವರು, ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ "ನಾನು", "ನನ್ನನ್ನು" ಮತ್ತು "ನನ್ನ" ಎಂಬ ಪದಗಳು ಬರುವಲ್ಲೆಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ದೇವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಯೆಂದು ಮಾತ್ರ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಅದು ಅರ್ಜುನನ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೃದಯದಿಂದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ನಡೆದ ಸಂವಹನವಾಗಿದೆ. ಇದು ದೈಹಿಕ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿಂತನೆಯ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯ ನಡುವೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯು ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯು ನಮ್ಮಿಂದ ಹೊರಗಿರುವ ದೇವರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಆತ್ಮವೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿದ್ದು, ಅವನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ದಿಕ್ಕು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಂಘಟಿತ ಧರ್ಮದ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದು ವಿಧಿಸುವ ನೈತಿಕ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷವೇ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಧರ್ಮವು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಬದಲು, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಧಕನು ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಗುರಿಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 13

ಮಾಯಾ (ದೈವಿಕ ಭ್ರಮೆ)

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: "ನಾನು ಸಾಧಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಿರುವುದು, ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆಯೋ ಅದು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ; ದೇವರನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. ದೇವರನ್ನು ಅರಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಎಂತಹ ತ್ಯಾಗವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಮಾನವೀಯ ಅಥವಾ ನೈತಿಕ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡಲಿ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಆ ಗುರಿಯನ್ನೇ ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ."

ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಮಗೆ ನಾಲ್ಕು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ — ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷ. ಆದರೆ ಈ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ?

ಸೃಷ್ಟಿಯು ದೇವರ ಮಾಯೆ (ದೈವಿಕ ಭ್ರಮೆ) ಎಂದು ಋಷಿಮುನಿಗಳು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಮಾಯೆಯ ಮೂಲಕ ದೇವರು ತನ್ನಿಂದಲೇ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೇವರು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾಗಿ ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ಅವನೇ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಮತ್ತು ಅವನೇ ಸೃಷ್ಟಿ.

ವಿಶ್ವವು ಎರಡು ಶಾಶ್ವತ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ — ಪುರುಷ (ಚೈತನ್ಯ ತತ್ತ್ವ) ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಅಥವಾ ಮಾಯೆ (ಭೌತಿಕ ತತ್ತ್ವ). ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸತ್ತ್ವ, ರಜಸ್ ಮತ್ತು ತಮಸ್ ಎಂಬ ಮೂರು ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 13:20).

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಭ್ರಮೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಸದಾ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಮತ್ತು ನೈಜವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸತ್ಯವೊಂದೇ ನೈಜವಾದುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಚಿತ್ರಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಪರದೆಯು ನೈಜವಾದುದು; ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿಬರುವ ಚಿತ್ರಗಳು ನೈಜವಲ್ಲ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹಾವೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹಾವಿಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಹಗ್ಗ ಮಾತ್ರ ಇದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮಾಯೆಯ ವಿಷಯವೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ಏಕಂ ಸತ್, ವಿಪ್ರಾ ಬಹುಧಾ ವದಂತಿ ಎಂದರೆ ಸತ್ಯ ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮವು ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ; ಆದರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅದನ್ನು ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಕಾಶದಿಂದ ಬೀಳುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಳೆನೀರು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವಂತೆಯೇ, ಭಕ್ತನು ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದರೂ, ಅವನ ಆರಾಧನೆಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕೇಶವನನ್ನು (ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು) ತಲುಪುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮವು ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಸತ್ (ಶಾಶ್ವತ ಅಸ್ತಿತ್ವ), ಚಿತ್ (ಪರಮ ಚೈತನ್ಯ) ಮತ್ತು ಆನಂದ (ಪರಮಾನಂದ). "ಸತ್ ತ್ರಿಕಾಲಾಬಾಧಿತಂ" ಎಂದರೆ ಸತ್ಯ ಅಥವಾ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯು ಕಾಲದ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾದ ಭೂತ, ವರ್ತಮಾನ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥ.

ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿಮಿತೀಯ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅರಿವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಿತಿಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವೃತ್ತ, ಗೋಳ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಆಕಾರದ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೇರ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ದೇಶ (ಸ್ಥಳ) ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ಜಗತ್ತನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇವೆ; ಆದರೆ ಈ ಜಗತ್ತು ಮಾಯೆಯಾಗಿದೆ. ಐದು ಮಹಾಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದುದು. ಆಕಾಶದಿಂದ ವಾಯು, ಅಗ್ನಿ, ಜಲ ಮತ್ತು ಪೃಥ್ವಿಯಂತಹ ಸ್ಥೂಲ ತತ್ತ್ವಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ಶರೀರಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಶರೀರಗಳು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ. ಅವು ಒಂದು ತತ್ತ್ವದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಕಾಲವು ಶಾಶ್ವತವಾದುದು; ಆದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಸುತ್ತ ಒಂದು ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವುದನ್ನು 24 ಗಂಟೆಗಳ ಒಂದು ದಿನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಗಂಟೆಗಳು, ನಿಮಿಷಗಳು ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡುಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತೇವೆ. ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುವುದರಿಂದ ಋತುಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಚಲನೆಯನ್ನು 365 ದಿನಗಳ ಒಂದು ವರ್ಷವೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಚಂದ್ರನ ಚಲನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಲಗತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಭೂಮಿಯು ಆವರ್ತಕ ಚಲನೆಯ ಬದಲು ಸರಳರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ವಿಧಾನವೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಯು ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ರೂಪವೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ, ಬದಲಾಗದ ವಾಸ್ತವವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಕಾಲದ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಶರೀರಗಳು, ಖಂಡಗಳು, ಆಕಾಶಕಾಯಗಳು ಮುಂತಾದವು ಜನಿಸುತ್ತವೆ, ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮವು ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಮಾಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗಲೂ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮದಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕನು ಸಾವಿರ ಜನರು ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರೂ, ಅವನು ತಿನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನಷ್ಟೇ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಉಂಟಾಗಿ ಅವನ ಜೀವಕ್ಕೂ ಅಪಾಯವಾಗಬಹುದು.

ಮಾಯೆಯು ನೈಜವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಋಷಿಯೊಬ್ಬರು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಎದುರಿನಿಂದ ಆನೆಯೊಂದು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಋಷಿಯು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಿ, ಆನೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಿಗೂ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತುವಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು.

ಶಿಷ್ಯನು, “ನಾವೇಕೆ ಓಡಿಹೋಗಬೇಕು? ಈ ಆನೆಯೂ ಒಂದು ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಋಷಿಯು, “ಗಜಂ ಮಿಥ್ಯಾ, ಪಲಾಯನಂ ಮಿಥ್ಯಾ” — ಅಂದರೆ ಆನೆಯು ಭ್ರಮೆಯೇ, ಅದರಿಂದ ಓಡಿಹೋಗುವುದೂ ಭ್ರಮೆಯೇ — ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಆನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ ನಂತರ ಅವರು ಮರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದರು.

ಈ ಜಗತ್ತು ಕೇವಲ ಮಾಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರೆ, ನಾವು ಭೌತಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲ. ಅವು ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯಾದ ಪರಮಸತ್ಯವನ್ನು ತಲುಪಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದಾಗಿದೆ.

ಜನರು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗಿನ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಗಳು ನಮ್ಮ ಕರ್ಮದ ಕಾರಣದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಕರ್ಮದ ಋಣ ತೀರಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರೊಂದಿಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವೂ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕಮಲವು ಕೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅದು ಕೆಸರಿನಿಂದ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದೆ, ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಅಶುದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಬಂಧನಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬದುಕಬೇಕು.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, “ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಏಕೆ ಇದೆ?” ಎಂದು ನಾವು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬಹುದು.

‘ಅವಚೇತನ ಮನಸ್ಸು’ ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ, ವಿಶ್ವವು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇವು ಒಂದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳಬಲ್ಲವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿಂತನಾ ಶಕ್ತಿ (ಮನಸ್ಸು) ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ವಸ್ತುವೂ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿರುವ ಮೂರು ಗುಣಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳಿಗೆ ನಿಖರವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಣೆಯು ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

1. ಸತ್ತ್ವ (ಒಳ್ಳೆಯತನ, ಪರಿಶುದ್ಧತೆ, ಬೆಳಕು, ಸಾಮರಸ್ಯ ಅಥವಾ ಸಮತೋಲನ): ವಿಕಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

2. ರಜಸ್ (ಚಟುವಟಿಕೆ, ಉತ್ಸಾಹ ಅಥವಾ ಭಾವಾವೇಶ — ಇವು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿಯೂ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿಯೂ ಇರಬಹುದು): ಇದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗುವ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕೋಪ, ದ್ವೇಷ ಅಥವಾ ದುರಾಸೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಬಹುದು.

3. ತಮಸ್ (ಕತ್ತಲೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಜಡತೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆ): ವಿಕಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಿನ ಮೂರು ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು

1. ತಮಸ್: ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ತುಂಡಿನಂತೆ ತಮಸ್ಸು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದಿಡುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೂ, ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಒಳಗೆ ಬಂಧಿತವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮತ್ತು ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

2. ರಜಸ್: ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಕರಗಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹರಿಯುವ ಪ್ರವಾಹದ ನದಿಗೆ ರಜಸ್ಸನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು.

3. ಸತ್ವ: ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ರೈಲು ಎಂಜಿನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿಸುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಹಬೆಗೆ ಸತ್ವವನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಇದು ಸಾಮರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೂರು ಗುಣಗಳೇ ವಿಶ್ವದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿವೆ. ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಹೊದಿಕೆಯೊಳಗೆ ಏಕತೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡುವ ಪರದೆಯಂತೆ ಅವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ತಮಸ್ಸು ಮಾಯೆಯ ಆವರಣ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಏಕತೆಯ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡುವ ಕತ್ತಲೆ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ರಜಸ್ಸು ನಮ್ಮ ಅರಿವನ್ನು ಚದುರಿಸಿ, ಸತ್ಯದಿಂದ ದೂರ ಸರಿಸಿ, ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಮೂರು ಗುಣಗಳು ಮೂಲತಃ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಶಾಂತವಾದಾಗ, ನಾವು ಜೀವನವನ್ನು ಅದು ಇರುವಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳೆಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

1. ತಮಸ್: ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಲಿ, ಅರಿವಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನದ ಏಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಜ್ಞಾನವಿರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಮೂಲಭೂತ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

2. ರಜಸ್: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಮನಸ್ಸು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಇದೇ. ಇದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿದೆ. ಬಯಸುವುದು, ಚಿಂತಿಸುವುದು, ಅಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳುವುದು, ಹಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದು, ಸಂಚು ರೂಪಿಸುವುದು, ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರಾಶೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇದರ ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ರಜಸ್ಸು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ಅದು ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರಕೇಂದ್ರಿತ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

3. ಸತ್ವ: ಇದು ಉನ್ನತ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಶಾಂತ, ಸ್ವನಿಯಂತ್ರಿತ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಜೋಗುಣ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಾನೆ. ತಮೋಗುಣ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಂದಬುದ್ಧಿ, ನಿರಾಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನಾರಹಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ತ್ವಗುಣ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಶಾಂತ, ಸಮರ್ಥ, ಕರುಣಾಮಯಿ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೂ ಈ ಮೂರು ಗುಣಗಳೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಚಲನಶೀಲತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶಾಂತವಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸಾಗದೆ ಜಡತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದೇ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ; ಬದಲಾಗುವುದು ನಮ್ಮೊಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಗುಣಗಳ ಆಟ ಮಾತ್ರ.

ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ದೇಹದೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ, ಈ ಗುಣಗಳ ಆಟಕ್ಕೆ ಅಧೀನರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮವು ಈ ಗುಣಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಭಾಗವಹಿಸುವವನಲ್ಲ, ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯಲು, ನಾವು ತಮಸ್ಸಿನಿಂದ ರಜಸ್ಸಿಗೆ, ರಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಸತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಏರಬೇಕು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸತ್ತ್ವಗುಣವನ್ನೂ ಮೀರಿ ಸಾಗಬೇಕು.

ಸತ್ತ್ವ, ರಜಸ್ ಮತ್ತು ತಮಸ್ ಎಂಬ ಮೂರು ಗುಣಗಳೇ ಅಮರ ಆತ್ಮವನ್ನು ದೇಹಕ್ಕೆ ಬಂಧಿಸುತ್ತವೆ. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 14:5).

ಸತ್ತ್ವವು ಪರಿಶುದ್ಧವೂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವೂ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸುಖದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇ ಅಹಂಕಾರಪಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 14:6).

ರಜಸ್ಸು ಭಾವಾವೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 14:7).

ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ತಮಸ್ಸು ಸೋಮಾರಿತನ, ನಿದ್ರೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆಯ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 14:8).

ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವವರು ಬ್ರಹ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಮರಣದ ಭಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 14:2).

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳೆಂಬ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಅಚಲವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಲು ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 14:26).

ಸತ್ತ್ವಗುಣದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಸ್ವಭಾವವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪವಿತ್ರ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆನಂದವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು, ಆ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅಹಂಕಾರ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಸಾತ್ವಿಕ ಅಹಂಕಾರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಸುಖವು, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಧನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬಂಧನಗಳು ಚಿನ್ನದ ಸರಪಳಿಗಳಂತಿವೆ. ಅವು ಆತ್ಮವನ್ನು ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ನೋವು ಮತ್ತು ಸಂಕಟಗಳಿಗೆ ಬಂಧಿಸುತ್ತವೆ.

ರಜೋಗುಣ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಯಕೆಗಳು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ "ನಾನೇ ಕರ್ತೃ" ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ಲೌಕಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಜನರನ್ನು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುವ ಸುಖಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ತೀವ್ರ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟಾದಾಗ ಕೋಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಪವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾವನೆಗಳ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದು ಸರಿ, ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತಾದ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮಸುಕಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ವಿನಾಶದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲವೂ ಈ ಮೂರು ಗುಣಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ.

ಈ ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮೂಲತಃ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ಮೀರುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ದೇವರೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿ, ಜನನ-ಮರಣಗಳ ಚಕ್ರದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಮಾಯೆಯು ಆನಂದದಾಯಕವಾಗಿಯೂ ಇರಬಹುದು, ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿಯೂ ಇರಬಹುದು. ಮೂರು ಗುಣಗಳ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ನಾಲ್ಕು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

- ಕರ್ಮಯೋಗ
- ಭಕ್ತಿಯೋಗ
- ರಾಜಯೋಗ
- ಜ್ಞಾನಯೋಗ

ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾರ್ಗಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಾತ್ಮಕವಾದವುಗಳಲ್ಲ; ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊರತಾದವುಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಜ್ಞಾನಯೋಗವು ಬೌದ್ಧಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತಿಯೋಗವು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸ್ವಭಾವದ ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ರಾಜಯೋಗವು ಆಳವಾದ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕರ್ಮಯೋಗವು ಸದಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ, ಇತರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ತಮೋಗುಣದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಯೋಗವು ಪರಿಹಾರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಕರ್ಮನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದುಕುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸುಖದಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆಗೆ ಕರ್ಮಯೋಗವು ಪರಿಹಾರವಾಗಿದೆ. ರಜೋಗುಣದ ಬಯಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಂಚಲತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ರಾಜಯೋಗ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯೋಗಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗಿವೆ.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇವರು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವಂತೆ, ಕೊಳಕಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಪರಿಶುದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ನೀರಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹನಿಯೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಗರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಹೊಂದಿರುವಂತೆಯೇ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜೀವಿಯೂ ದೈವಿಕತೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಇತರರೊಳಗೆ ನೆಲೆಸಿರುವ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದೂ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವ ಸೇವೆಯೇ ಮಾಧವ ಸೇವೆ; ಮಾನವ ಸೇವೆಯೇ ದೇವರ ಸೇವೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಿಗೆ ಧರ್ಮ, ಕರ್ಮ, ಯಾವುದು ಸರಿ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅರ್ಜುನನ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಅರ್ಜುನನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ನಾವೂ ಕೇಳಬಹುದು:

“ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರೂ, ಅವನನ್ನು ತಪ್ಪು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಆ ಗುಪ್ತ ಶಕ್ತಿ ಯಾವುದು?” (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:36).

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ‘ದೆವ್ವ’, ‘ಸೈತಾನ’ ಮುಂತಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿವೆ. ಮಾನವನ ಹೊರಗೆ ವಾಸಿಸುವ, ದುಷ್ಟ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೋ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯೇ ಇಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಅವು ವಿವರಿಸಿವೆ.

ಆದರೆ ದೇವರು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ದೆವ್ವವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೆಲೆಸಲು ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ಕೆಟ್ಟತನಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ರಜೋಗುಣದ ಸ್ವಭಾವವೇ ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಮಾನವ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ರಜೋಗುಣದ ಅಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜುನನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕೃಷ್ಣನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ರಜೋಗುಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನೇಕ ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ರಜಸ್ಸಿನ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ರೂಪಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

1. ಕಾಮ — ಆಸೆ, ಕಾಮನೆ, ಲಾಲಸೆ: ಆಕರ್ಷಣೆ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಇಷ್ಟಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ.

2. ಕ್ರೋಧ — ಕೋಪ, ದ್ವೇಷ: ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ದೂರ ತಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ. ಇದು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಅನಿಷ್ಟ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಜೋಗುಣದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆ ಮತ್ತು ಕೋಪಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳದ ಹಸಿವುಗಳಾಗಿವೆ. (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:37).

ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊಗೆ ಆವರಿಸುವಂತೆ, ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಧೂಳು ಮರೆಮಾಡುವಂತೆ ಮತ್ತು ಭ್ರೂಣವು ಗರ್ಭದೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವಂತೆ, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆಗಳು ಆವರಿಸುತ್ತವೆ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:38).

ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆಗಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಯಕೆ ಈಡೇರಿದ ಕ್ಷಣವೇ ಮತ್ತೊಂದು ಬಯಕೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆಯು ಈಡೇರದಿದ್ದಾಗ ಕೋಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಪವು ಯಾವುದು ಸರಿ, ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ರಜೋಗುಣದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೇಗೆ ಜಯಿಸಬಹುದು?

ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆಗಳು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ದಾರಿತಪ್ಪಿಸಿ, ನಮ್ಮ ವಿವೇಕವನ್ನು ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತವೆ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:40).

“ಅರ್ಜುನನೇ, ನಿನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೋರಾಡು. ನಿನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸು. ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ನಿನ್ನ ಶತ್ರುವನ್ನು ಜಯಿಸು.” (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:41).

ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯಗಳಿಗಿಂತ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗಿಂತ ಮನಸ್ಸು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಮನಸ್ಸಿಗಿಂತ ಬುದ್ಧಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಬುದ್ಧಿಗಿಂತ ಆತ್ಮವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:42).

ಹೀಗಾಗಿ, ಪರಮಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಆತ್ಮತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಉನ್ನತ ಆತ್ಮವು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು. ನಿನ್ನ ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆ ಎಂಬ ಭಯಾನಕ ಶತ್ರುವನ್ನು ಸಂಹರಿಸು (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:43).

ಗಾಜಿನ ದೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊಗೆ ಆವರಿಸುವಂತೆಯೇ, ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆಗಳು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮರೆಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮವು ಬೆಂಕಿಯಂತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆಗಳ ಹೊಗೆ ಆವರಿಸಬಹುದು.

ಗಾಜಿನ ದೀಪದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಬೆಂಕಿಯು ನಂದಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಬಯಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವಾವೇಶಗಳು ಪ್ರಬಲವಾದರೆ, ಅವನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಪತನಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳೆಂಬ ಹೊಗೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆತ್ಮದ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಆವರಿಸಲು ನಾವು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ದಾರಿತಪ್ಪಬಾರದು.

ಜೀವನವು ಎರಡು ವಿರುದ್ಧ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ನಮ್ಮ ವಿಕಾಸದ ಹಿಂದಿನ ಹಂತಗಳಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರಾಣಿಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ, ನಮ್ಮ ದೈವಿಕ ಮೂಲವನ್ನು ತಲುಪುವತ್ತ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.

ದೃಶ್ಯಮಾನವಾದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅದೃಶ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ತಲುಪಲು ಋಷಿಮುನಿಗಳು ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

1. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ, ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕು.

2. ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಪೋಷಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಅವನ ಮೇಲಿದೆ.

3. ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮ

ಇದು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ, ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುತ್ತಾನೆ.

4. ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮ

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲಿನ ಸೀಮಿತ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ತನ್ನ ವಿಶಾಲ ಕುಟುಂಬವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಸನ್ಯಾಸ ಎಂದರೆ ಕಾವಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಜನರಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ

1. ವಿಹಂಗಮ ಮಾರ್ಗ (ಪಕ್ಷಿಯ ಮಾರ್ಗ):

ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧಕನು ಗೃಹಸ್ಥ ಮತ್ತು ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸದತ್ತ ವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಂತಹ ಮಹಾಪುರುಷರು ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳ ಮೂಲಕ ಉನ್ನತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು.

2. ಪಿಪೀಲಿಕಾ ಮಾರ್ಗ (ಇರುವೆಯ ಮಾರ್ಗ):

ಬಹುಪಾಲು ಜನರಿಗೆ ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಧಕನು ಒಂದರ ನಂತರ ಒಂದರಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಮಾಯೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಾವು ಬೆರಗಾದಾಗ, ದೇವರು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಬಂಡಾಯದ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಲೌಕಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲಿನ ಆಕರ್ಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ನಂತರ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಆಳವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎರಡು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಒಂದು ದಿಕ್ಕು ಹೊರಮುಖವಾಗಿ ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿನತ್ತ ಸಾಗುವುದು. ಇನ್ನೊಂದು ದಿಕ್ಕು ಒಳಮುಖವಾಗಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮದತ್ತ ಅಥವಾ ತನ್ನೊಳಗಿರುವ ದೇವರತ್ತ ಸಾಗುವುದು.

ತಾಯಿಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಮಗು ತನ್ನನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವಳು ಸದಾ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಾಗ ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಸಂತೋಷದ ಹೊಳಪು ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು.

ಅದೇ ರೀತಿ, ದೇವರು ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಅಂತರಂಗದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ, ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸದಾ ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಎಂದಿಗೂ ನಮ್ಮಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕನಾಗಿಲ್ಲ; ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ನಮ್ಮೊಳಗೇ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಜೀವನವೆಂಬುದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಮಹಾನ್ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 14

ರಾಜಯೋಗ (ಆತ್ಮಸಂಯಮದ ಮಾರ್ಗ)

“ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ, ಅವನು ತಡೆಯಲಾಗದ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಎಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಸುವವನು ಅಹಂಕಾರಿಯಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಸಹಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ, ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.” — ಗಾಂಧೀಜಿ

ನಾವು ನವಜಾತ ಶಿಶುವಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಅಡಿಯಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಕರಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಎತ್ತರ ಐದು ಅಥವಾ ಆರು ಅಡಿಗಳಷ್ಟಾಗಬಹುದು. ದೇಹವು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸುವ “ನಾನು” ಮಾತ್ರ ಅದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ “ನಾನು” ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ “ನಾನು” ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸಾವು ಇದೆಯೇ? ಭೌತಿಕ ದೇಹದ ಮರಣದ ನಂತರ ಈ “ನಾನು” ಏನಾಗುತ್ತದೆ?

ಜೀವನವು ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅದನ್ನು ನೋಡುವವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವು ಹೇಗಿವೆಯೋ ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ, ನಾವು ಹೇಗಿದ್ದೇವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳು, ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಯಗಳ ಮೂಲಕ ಇತರರನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇ ಜೀವನದ ಏಕತೆಯನ್ನು ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ — ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಮುದಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸಮುದಾಯ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿರುದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದ್ವೀಪದಂತಿಲ್ಲ. ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಸಮಾಧಿಯವರೆಗೂ ಅವನು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

ಜೀವನವನ್ನು ವಿಭಜನೆಯಿಲ್ಲದ ಒಂದೇ ಸಮಗ್ರತೆಯಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭ, ಅಧಿಕಾರ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರದ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಜೀವನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಜಗತ್ತು ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣದೆ, ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ, ಇದೇ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೆಂದು ನಂಬಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಹಂಕಾರದ ಮುಖವಾಡವಷ್ಟೇ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೇ ನಾವು ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಮುಖವಾಡದ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದ ಮಹಿಮೆಯಿದೆ; ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಭಯತೆ, ನಿಷ್ಕಾಮ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ಆನಂದಗಳಿವೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತನಗಾಗಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇತರರಿಗಾಗಿ ಬದುಕುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಕಳಚಿ, ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ‘ಶೂನ್ಯ’ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ, ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಅವರು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಭಾವನೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಭಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ಉಳಿದುಕೊಂಡದ್ದು ಅವರೊಳಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಡಗಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಯತೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಮೂರು ಸ್ಥಿತಿಗಳು

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ.

1. ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆ: ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

2. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ: ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ ದೇಹದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತ ಅರಿವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

3. ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆ (ಗಾಢ ನಿದ್ರೆ): ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ದೇಹದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅರಿವು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಶ್ರೀಮಂತನೂ ಅಲ್ಲ, ಬಡವನೂ ಅಲ್ಲ; ಅಜ್ಞಾನಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನಿಯೂ ಅಲ್ಲ; ಪುರುಷನೂ ಅಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅವನು ಹಿಂದೂವೂ ಅಲ್ಲ, ಕ್ರೈಸ್ತನೂ ಅಲ್ಲ; ಅಮೆರಿಕನ್ನೂ ಅಲ್ಲ, ಚೀನೀಯನೂ ಅಲ್ಲ. ಅವನು ಕೇವಲ ತಾನಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಅವನ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿ — ಅವನ ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪ.

ಆದರೆ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಲು ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನವೊಂದೇ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಲಿಂಗ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯಂತಹ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣಬಲ್ಲನು. ಧ್ಯಾನದ ಅನುಭವವು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧಕನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಾನಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಉಸಿರಾಟದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು, ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಜಪಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಸಮರ್ಥ ಗುರುವಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಅಂತಹ ಗುರು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಕೆಳಗಿನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ಅದು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರಬೇಕು, ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದು “ಓಂ” ಆಗಿರಬಹುದು, “ರಾಮ್” ಆಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ದೇವರ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು.

ಈ ಪದವು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಧ್ಯಾನವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ಧ್ಯಾನವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರದ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ ಶಿಸ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಆದರ್ಶದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋಶದ ಆಳಕ್ಕೂ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಅದು ಇತರ ಸಣ್ಣ ಆದರ್ಶಗಳು ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಿಸ್ತಿನ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಆಂತರಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಬಿರುಗಾಳಿಗಳು ಹಗಲಿರುಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಈ ಗಂಭೀರವಾದ ಆಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯು ಕೋಪ ಮತ್ತು ಭಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡುತ್ತದೆ; ಕೊನೆಗೆ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನದ ಸಿದ್ಧತೆ

ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಅತಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನಬಾರದು ಅಥವಾ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ತಿನ್ನಬಾರದು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ನೀವು ಅತಿಯಾಗಿ ಹಸಿದಿರಬಾರದು, ಅತಿಯಾದ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರಬಾರದು ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಆಹಾರವನ್ನೂ ಸೇವಿಸಿರಬಾರದು.

ನಿಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಅನ್ನು ಆಫ್ ಮಾಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಶಬ್ದವೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳಿಸಬಹುದು. ಕನಿಷ್ಠ 15–30 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಯಾರೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದಂತೆ ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ. ಏಕಾಂತವಾದ ಕೊಠಡಿ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ.

ತುಂಬಾ ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ತುಂಬಾ ತಗ್ಗಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಪಾದಗಳು ನೆಲವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವಂತಿರಲಿ ಮತ್ತು ನೀವು ಆರಾಮವಾಗಿರುವಂತಿರಲಿ.

ನಿಮ್ಮ ದೇಹ, ತಲೆ ಮತ್ತು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೇರ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರಿಸಿ. ಬಾಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ಸ್ಥಿತಿಗಳ ನಡುವೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೀರಿ.

1. ಮೊದಲ ಸ್ಥಿತಿ: ಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಿತಿ: ಮೊದಲನೆಯ ಆಲೋಚನೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

3. ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಿತಿ: ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆ ಆಲೋಚನೆ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಮುಂದುವರಿದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸು ಈ ಮೂರು ಆಲೋಚನಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ನಡುವೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಲೋಚನೆಗಳ ಅಲೆಗಳು ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದರಂತೆ ಪ್ರವಾಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು, ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಡಿ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ — ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪ್ರತಿ 15 ಸೆಕೆಂಡುಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ — ನೀವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪದವನ್ನು ತುಟಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯದೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಜಪಿಸಿ. ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯಾಸಪಡದೆ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಈ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು.

ಪ್ರತಿದಿನ 15–30 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಡಿ. ಆ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಧ್ಯಾನದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ “ಎಚ್ಚರ, ನಿದ್ರೆ ಮತ್ತು ಕನಸು — ಈ ಮೂರೂ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು” ಮತ್ತು “ಭೌತಿಕ ದೇಹದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವುದು” ಸೇರಿವೆ. ಧ್ಯಾನವು ಒತ್ತಡವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

“ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಧ್ಯಾನದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಏಕೀಕೃತವಾದಾಗ, ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.”

— ಭಗವದ್ಗೀತೆ 6:29

“ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಮಸ್ತ ಜೀವಜಗತ್ತನ್ನು ಆತನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಕಾಣುವ ಅವರು ಎಂದಿಗೂ ಆತನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.”

— ಭಗವದ್ಗೀತೆ 6:30

ಆತ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ್

ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದರೂ, ದೇವರೊಂದಿಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿದೆ. ದೇವರು, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಋಷಿಗಳು ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ — ಆತ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ್.

ಧ್ಯಾನದ ಮೂಲಕ ಋಷಿಗಳು ಕಾಲ ಮತ್ತು ದೇಶಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮೂಲತತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಬಾಲ್ಯ, ಯೌವನ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಂತಹ ಕಾಲಾನುಸಾರ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ, ಬದಲಾಗದೆ ಉಳಿಯುವ ಒಂದು ಚೈತನ್ಯವಿದೆ. ಅದು ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲತತ್ತ್ವವು ದೇಶ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳದ ಮಿತಿಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಅದು ದೇಹದ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಗ ಅಥವಾ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಆರಂಭ, ಮಧ್ಯ ಅಥವಾ ಅಂತ್ಯ ಎಂಬ ಗಡಿಗಳಿಲ್ಲ. ಋಷಿಗಳು ಈ ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲತತ್ತ್ವವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮ ಅಥವಾ ಆತ್ಮನ್, ಅಂತರಂಗದ ಸಾಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯಾತ್ಮ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಇಲ್ಲಿ ದೇವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಳಗೂ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಸತ್ಯವನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ, ವಿಭಜಿಸಲಾಗದ ಏಕತೆ — ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ — ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಪರಮ ದೈವಿಕ ತತ್ತ್ವ. ವಿಶ್ವದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಲಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದವನು. ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲದ ವಿಶ್ವವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ, ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ನಿಲುಕದ ಅತೀತ ದೇವತತ್ತ್ವವನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಏಕಮಾತ್ರವೂ ಅನಂತವೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಎರಡು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನಂತಗಳು ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರೆ, ಅವು ಅನಂತವಾಗಿರಲಾರವು.

ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು “ಸತ್-ಚಿತ್-ಆನಂದ” ಎಂಬ ಪದದಿಂದಲೂ ವರ್ಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ:

- ಸತ್: ಸದಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದು.
- ಚಿತ್: ಶುದ್ಧ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಥವಾ ಚೈತನ್ಯ.

- ಆನಂದ: ಪರಮಾನಂದ.

“ಸತ್ಯ” ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವ “ಸತ್ಯ” (Satya) ಎಂಬ ಪದವು “ಸತ್” ಎಂಬ ಮೂಲಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. “ಸತ್” ಎಂದರೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಥವಾ ಇರುವುದು.

ಆದರೆ ಆತ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ್ ನಡುವೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮನ್ ವಿಶಾಲವಾದ ಮಹಾಸಾಗರವಾದರೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮನ್ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ಹನಿಯಿದ್ದಂತೆ. ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ದೇವರು ಆತ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರ್ನಿಹಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

“ನಾವು ದೇವರೇ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ,” ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದರು, “ಆದರೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ಹನಿಯು ಸಾಗರದ ಭಾಗವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ, ನಾವು ದೇವರ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಹನಿಯನ್ನು ಸಾಗರದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮೈಲುಗಳ ದೂರಕ್ಕೆ ಎಸೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗ ಅದು ಅಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಗರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅದು ಸಾಗರವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಕಲಿಸಿದರೆ, ಅದರ ವಿಶ್ವಾಸವು ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಗರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮಹಿಮೆಯು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ.”

ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸತ್ಯವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಆತ್ಮನ್, ಅಂತರಂಗದ ಸಾಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯಾತ್ಮನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲದ ವಿಶ್ವವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಸತ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದೆ; ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಥೂಲವಾದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿದೆ.

ತಾಮಸಿಕ ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ರಾಜಸಿಕ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮೋಹಗೊಂಡ ನಾಸ್ತಿಕನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ದೇವರು ಕಾಣಿಸದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಸ್ತಿಕನಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ದುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರೆ, ಸತ್ಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಒಳಗಾಗಲಿ ಹೊರಗಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿಸಲು ಅಥವಾ ಸೋಲಿಸಲು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯವು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ, ಸರ್ವಜ್ಞ, ಸರ್ವಶಕ್ತ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿದೆ.

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲದ ವಿಶ್ವದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ ಒಳಗೆ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಾಂಛನದಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಸಿಂಹಗಳು ಸಾರುವಂತೆ, “ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ” — ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಜಯ.

ತುರೀಯ ಸ್ಥಿತಿ — ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆ

ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ “ನಾನು”, “ನನ್ನದು”, “ನನಗೆ ಸೇರಿದ್ದು” ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಭಾವನೆಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುರುತೂ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಜೀವನವು ವಿಭಜನೆಯಿಲ್ಲದ ಒಂದೇ ಸಮಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯನು ಜಾಗೃತ, ಸ್ವಪ್ನ ಮತ್ತು ಸುಷುಪ್ತಿ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂರು ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ತುರೀಯ ಸ್ಥಿತಿ, ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಏಕಾತ್ಮಾನುಭವವು ಒಮ್ಮೆ ಉದಯಿಸಿದಾಗ, ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಹಾಪ್ರವಾಹವೇ ಉಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ

ದಿವ್ಯತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ತನ್ನ ಜೀವನದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ರೂಪಗಳನ್ನು ದೇವರ ಸ್ವರೂಪಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ರೂಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಜಗತ್ತು ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ದೈವಿಕ ಲೀಲೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇದೇ **"ವಿಶ್ವರೂಪ ಸಂದರ್ಶನ" ಅಥವಾ "ವಿಶ್ವದ ದರ್ಶನ"**ದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿತ್ತು. ಅರ್ಜುನನು ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ, ತುರೀಯ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ತಾನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ, ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ — ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯದಿಂದ — ಪ್ರತ್ಯೇಕನಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡನು.

ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ತುರೀಯ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಅರಿವು ಮರಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅನೇಕ ವಿಭಿನ್ನ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಾಯೆ ಎಂದರೇನು?

ಸತ್ಯವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜಗತ್ತಿನಂತೆ ಕಾಣಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಸತ್ತ್ವ, ರಜಸ್ಸು ಮತ್ತು ತಮಸ್ಸು ಎಂಬ ಮೂರು ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾಯೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಈ ಮಾಯೆಯು ನಾವು ಆತ್ಮನ್ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ದೇಹವೇ ಆಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಂಬುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಜಗತ್ತನ್ನು ವಿಭಜಿತ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಮಾಯೆಯನ್ನು ಮೀರುವ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ರಾಜಯೋಗದ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಯೋಗವೆಂದರೆ ಹಠಯೋಗ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಠಯೋಗವು ದೇಹಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ ವಿವಿಧ ದೈಹಿಕ ಆಸನಗಳ ಸಮೂಹವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ "ಯೋಗ" ಎಂಬ ಪದದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ "ಒಕ್ಕೂಟ" ಅಥವಾ "ಐಕ್ಯ". ಇದು ದೇವರೊಂದಿಗಿನ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ತಂತ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಜೀವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿಗಳ ಐಕ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಪಾಯಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಯೋಗ, ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ರಾಜಯೋಗ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭೂಗೋಳವನ್ನು ಅಕ್ಷಾಂಶ, ರೇಖಾಂಶ, ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತ, ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತಗಳಂತಹ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರೇಖೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಮನುಷ್ಯನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೇಹವನ್ನು ಏಳು ಚಕ್ರಗಳಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಹಸ್ರಾರ ಚಕ್ರದವರೆಗೆ ಚಕ್ರಗಳು ಇವೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರದ ಬಳಿ ಸರ್ಪದಂತೆ ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಮಲಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಗಪರಂಪರೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಜಾಗೃತಗೊಂಡು ಸಹಸ್ರಾರವನ್ನು ತಲುಪುವುದನ್ನು "ಕುಂಡಲಿನಿ ಜಾಗೃತಿ" ಅಥವಾ "ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತೀವ್ರವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಸಾಧಕನು ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು "ಸಿದ್ಧಿಗಳು" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಾದಿಯು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸಿನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬದಲಾಗಬಹುದು. ಧ್ಯಾನಿಯು ದೇವರನ್ನು ತಲುಪಲು ಬಯಸಿದರೂ, ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಆಸೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಾನೇ ದೇವರಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಬಹುದು. ಕೊನೆಗೆ ಇದು ಅವನ ವಿನಾಶಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಧ್ಯಾನದ ಮೂಲಕ ದೇವರು, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯದೊಂದಿಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ನಾವು ಸಿದ್ಧಿಗಳೆಂಬ ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಓಡಬಾರದು. ಬದಲಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾದ ಮುಕ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ದೃಢವಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜಯೋಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿಯಾಗಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜ್ಞಾನಯೋಗ, ಭಕ್ತಿಯೋಗ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಯೋಗಗಳಿಗೂ ಮಹತ್ವ ನೀಡಬೇಕು.

ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ — ರಾಜಯೋಗದ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳು

ರಾಜಯೋಗವನ್ನು ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. "ಅಷ್ಟಾಂಗ" ಎಂದರೆ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳು. ಇವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾನಸಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಎಂಟು ಹಂತಗಳಾಗಿವೆ.

ಪತಂಜಲಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಯೋಗಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಹಂತಗಳಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಾಧಕನನ್ನು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತವೆ.

1. ಯಮಗಳು (Yamas)

ಯಮಗಳು ಐದು ನೈತಿಕ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ಪಾಲಿಸಬಾರದ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆಲೋಚನೆ, ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು.

ಅ. ಅಹಿಂಸೆ (Ahimsa): ಯಾವುದೇ ಜೀವಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡದಿರುವುದು.

ಆ. ಸತ್ಯ (Satya): ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯುವುದು; ಸುಳ್ಳು ಹೇಳದಿರುವುದು.

ಇ. ಅಸ್ತೇಯ (Asteya): ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡದಿರುವುದು; ಇತರರಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು.

ಈ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ (Brahmacharya): ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ, ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಯಮ ಮತ್ತು ದಾಂಪತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಿರುವಂತೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಎಂದರೆ ಲೈಂಗಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನ ಇಬ್ಬರೂ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಸಂತಾನವನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಜೀವವು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ.

ನಿಜವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಅರ್ಥ, ತಾನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಲ್ಲದ ಆತ್ಮನ್ ಎಂಬ ಅರಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುವುದು. ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಅರ್ಥಹೀನ ಇಂದ್ರಿಯಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಲೈಂಗಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಉ. ಅಪರಿಗ್ರಹ (Aparigraha): ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸದಿರುವುದು; ಸ್ವಾಧೀನದ ಮೇಲಿನ ಅತಿಯಾದ ಆಸೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದು.

2. ನಿಯಮಗಳು (Niyamas)

ನಿಯಮಗಳು ಸದ್ಗುಣಗಳು, ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಅ. ಶೌಚ (Saucha): ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಶುದ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಚ್ಛತೆ.

ಆ. ಸಂತೋಷ (Santosha): ತೃಪ್ತಿ, ಆಶಾವಾದ, ಇತರರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅವು ಇರುವಂತೆಯೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣ. ಈ ಸ್ವೀಕಾರವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇ. ತಪಸ್ (Tapas): ತಪಸ್ಸು, ಸ್ವಯಂಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಂಯಮದ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಈ. ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ (Swadhyaya): ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಪರಿಶೀಲನೆ.

ಉ. ಈಶ್ವರಪ್ರಣಿಧಾನ (Ishvara Pranidhana): ಈಶ್ವರನ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ದೇವರ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗುವುದು.

3. ಆಸನಗಳು (Asanas)

ಆಸನವೆಂದರೆ ದೇಹವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಆರಾಮವಾಗಿ, ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರಿಸುವುದು.

ಪತಂಜಲಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಸನಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, "ಸ್ಥಿರಸುಖಾಸನ" ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಆರಾಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರಬಹುದಾದ ಭಂಗಿಯೇ ಆಸನ.

ನೋವು ಅಥವಾ ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಭಂಗಿಯು ಯೋಗಾಸನವಲ್ಲ. ನಂತರದ ಯೋಗಪಂಡಿತರು ಪದ್ಮಾಸನ (ಕಮಲಾಸನ), ಶವಾಸನ (ಶವದ ಭಂಗಿ), ವಜ್ರಾಸನ ಮತ್ತು ಭುಜಂಗಾಸನ (ಸರ್ಪದ ಭಂಗಿ) ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಆಸನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು.

ಆಸನಗಳು ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧಕನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

4. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ (Pranayama)

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವು ಎರಡು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ: "ಪ್ರಾಣ" ಎಂದರೆ ಉಸಿರು ಅಥವಾ ಜೀವಶಕ್ತಿ; "ಆಯಾಮ" ಎಂದರೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತರಣೆ.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವೆಂದರೆ ಉಸಿರನ್ನು ಒಳಗೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಹೊರಬಿಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಉಸಿರಾಟವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಉಸಿರನ್ನು ಒಳಗೆಳೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದು (ಕುಂಭಕ), ಉಸಿರನ್ನು ಹೊರಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದು (ರೇಚಕ) ಮತ್ತು ಈ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸುವುದು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಕೆಲವು ವಿಧಾನಗಳಾಗಿವೆ.

ಸರಿಯಾದ ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಮ್ಲಜನಕ ದೊರೆಯಲು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಸಿರನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ತಡೆಹಿಡಿಯುವಂತಹ ತೀವ್ರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಬಾರದು.

5. ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ (Pratyahara)

ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವು "ಪ್ರತಿ" ಮತ್ತು "ಆಹಾರ" ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ "ಪ್ರತಿ" ಎಂದರೆ ಒಳಮುಖವಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಡೆಗೆ; "ಆಹಾರ" ಎಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ತರುವುದು.

ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಳಮುಖವಾಗಿ ತರುವುದು.

ಇದು ಬಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಮೇಲಿನ ಗಮನವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನೇ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ.

ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವೆಂದರೆ ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹರಿಯುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಒಳಮುಖವಾಗಿಸುವುದು.

6. ಧಾರಣಾ (Dharana)

ಧಾರಣಾ ಎಂದರೆ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದೇ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದು ಮಂತ್ರದ ಮೇಲೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಉಸಿರಾಟದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜಿಗಿಯುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

7. ಧ್ಯಾನ (Dhyana)

ಧ್ಯಾನವೆಂದರೆ ಆಳವಾದ ಚಿಂತನೆ, ಮನನ ಅಥವಾ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ನಿರಂತರ ಪ್ರವಾಹ.

ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ದರೆ, ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಆ ಏಕಾಗ್ರತೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಡೆತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.

8. ಸಮಾಧಿ (Samadhi)

ಸಮಾಧಿಯು ಪರಮಾನಂದ ಅಥವಾ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ತಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಮುಳುಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅರಿವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವವನು, ಧ್ಯಾನದ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನದ ವಿಷಯ — ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಭೇದವು ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದು ಒಂದೇ ಅನುಭವ — ಏಕತ್ವ.

ಅಧ್ಯಾಯ 15

ಭಕ್ತಿ ಯೋಗ (ಪ್ರೇಮದ ಮಾರ್ಗ)

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ವಿಕಾಸದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ:

“ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಕಾಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನವರೆಗಿನ ಮಾನವನ ಪಯಣವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಮಾನವನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಹಿಂಸೆಯ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೂರದ ಪೂರ್ವಜರು ನರಭಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಬಲಿಷ್ಠರು ದುರ್ಬಲರನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ನರಭಕ್ಷಣದಿಂದ ಬೇಸತ್ತು, ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಮುಂದೆ ಮಾನವನು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿತಾಯಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನದಿಂದ ಸ್ಥಿರವಾದ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದವನು ಸಮುದಾಯದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸದಸ್ಯನಾದನು.

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯ ಇಳಿಮುಖತೆಯ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಹೀಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಅನೇಕ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಜೀವಪ್ರಭೇದಗಳು ನಶಿಸಿಹೋದಂತೆ ಮಾನವ ಪ್ರಭೇದವೂ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಮಾನವನು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕನಾಗಿದ್ದರೂ, ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ತನ್ನೊಳಗಿನ ಆತ್ಮಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ಕ್ಷಣದಿಂದ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅಹಿಂಸೆಯ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ತನ್ನ ವಿನಾಶದ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಾನೆ.”

ಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ದೇವರ ಮೇಲಿನ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರೀತಿ. ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ ತಂದೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ, ಕರುಣಾಮಯ ಸ್ನೇಹಿತನಲ್ಲಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಯಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಹಕನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತುಂಟತನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನಂತಹ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ನೆರೆಹೊರೆಯವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದೂ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ನೆರೆಹೊರೆಯವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ, ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನು?

“ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ನಾನು ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಸಮಸ್ತ ಜೀವಜಗತ್ತನ್ನೂ ನನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ಕಾಣುವವರು ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ.” (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 6:30)

“ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವಿಭಕ್ತ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ ನನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವನು, ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿರಲಿ ಅಥವಾ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾನೆ.” (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 6:31)

“ಇತರರ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ತನ್ನದೇ ಸುಖದುಃಖಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಐಕ್ಯದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದಾನೆ.” (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 6:32)

“ಯಾರಿಗೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಬಯಸದ, ಸ್ನೇಹಪರನೂ ಕರುಣಾಮಯಿಯೂ ಆಗಿರುವ, ‘ನಾನು’, ‘ನನ್ನದು’ ಎಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥಭಾವದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಸುಖದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಚಿತ್ತದಿಂದ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ!” (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 12:13)

“ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವರನ್ನು, ತೃಪ್ತಚಿತ್ತರನ್ನು, ಆತ್ಮಸಂಯಮ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ಮತ್ತು ದೃಢವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವರನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ.” (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 12:14)

“ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾಗದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುವವರೇ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.” (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 13:27)

“ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಹಾನಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ಇತರರಿಗೂ ಹಾನಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಪರಮಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.” (ಭಗವದ್ಗೀತೆ 13:28)

ಭಕ್ತಿ ಯೋಗವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗಗಳು

1. ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯ ಮಾರ್ಗ

ಅಹಿಂಸೆಯ ಅಥವಾ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ದ್ವೇಷವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು, ಮಾತು ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ಜೀವಿಗೆ ನೋವುಂಟುಮಾಡದಿರುವುದು.

“ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಪ್ರೀತಿಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಎನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರನ್ನೂ ನಾವು ಪ್ರೀತಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಹೋನ್ನತ ಪ್ರೇಮಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಷ್ಟಕರವಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಷ್ಟಕರವಾದುದು. ಆದರೂ ನಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದರೆ, ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಈ ಕಾರ್ಯವೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.”

ಆದರೆ ನಾವು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಭ್ರಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಅವಮಾನಕರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ಅಸೂಯೆಪಡುವ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಚೂರಿ ಹಾಕುವ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು?

ಪ್ರೀತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದವರು ತಕ್ಷಣವೇ ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಥವಾ ವರ್ಷಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಪ್ರೀತಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕೆಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ತಾವೇ ಆ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಬಾರಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರು.

“ನೀವು ಎಲ್ಲಿದ್ದೀರೋ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ. ನೀವು ವೈಸರಾಯ್ ಅಥವಾ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ, ಗಂಡ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ. ದಿನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಹಿತವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಇರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ. ಅಲ್ಲಿಂದ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ವಲಯವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರೆಗೆ, ಸೋಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯದ ಮಾರ್ಗವು ಎಷ್ಟು ನೇರವಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಿರಿದಾಗಿದೆ. ಅಹಿಂಸೆಯ ಮಾರ್ಗವೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಅದು ಕತ್ತಿಯ ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ನಡೆಯುವಂತಿದೆ. ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸಾಹಸಿಯು ಹಗ್ಗದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಬಲ್ಲನು. ಆದರೆ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದ ಅಲಕ್ಷ್ಯವೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೆಲವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಅದು ಕೇವಲ ಒರಟಾದ ಅಥವಾ ಸರಳವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಜೀವಿಗೆ ನೋವುಂಟುಮಾಡದಿರುವುದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅಹಿಂಸೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅಹಿಂಸೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಕನಿಷ್ಠ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಷ್ಟೇ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ, ಅನಗತ್ಯ ಆತುರದಿಂದ, ಸುಳ್ಳಿನಿಂದ, ದ್ವೇಷದಿಂದ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಲಿ ಎಂದು ಬಯಸುವುದರಿಂದ ಅಹಿಂಸೆಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಅಹಿಂಸೆಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರವೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ನಿಂತಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಸ್ಥಳವೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ಅದೂ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆತ್ಮವು ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವವರೆಗೆ, ದೇಹ ನಾಶವಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅದು ತನಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಹವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ.

ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನೂ ನಾವು ತ್ಯಜಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ದೇಹದ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವುದೇ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ದೇವರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಆತುರದಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ದೇಹವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಇರುವವರೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾದ ಅಮಾನತ್ತಿನಂತೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.

ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಒಂದು ದಿನ ದೇಹದ ಭಾರದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಡಬಹುದು. ದೇಹದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಆದರ್ಶದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಅಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಮತ್ತು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಎಷ್ಟು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿವೆಯೆಂದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ಬಹುತೇಕ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅವು ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದಂತೆ.”

2. ಸೇವೆಯೇ ಆರಾಧನೆ

ಪ್ರೀತಿಯ ಭಾವನೆಯು ಕೆಲಸವೇ ಪೂಜೆ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು. ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುವ ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಆತನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗುವುದು.

ಸಾಧಕನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ದೇವರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸೌಲಭ್ಯವಂಚಿತರು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ದೇವರ ಸೇವಕನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆತನು ಆ ಸೌಲಭ್ಯವಂಚಿತರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ 'ದರಿದ್ರನಾರಾಯಣನ' ಸೇವೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು. ಅಂದರೆ ಬಡವರು, ಸೌಲಭ್ಯವಂಚಿತರು ಮತ್ತು ಶೋಷಿತ ಜನರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುವುದು.

"ಬಡವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಗಿಂತ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ದೇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾದ ಆರಾಧನೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರು ತಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಗರ್ವದಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ದೇವರನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಆತನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಡವರು ದೇವರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಏಕೈಕ ಆಶ್ರಯ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ದೇವರು ಅವರ ನಡುವೆ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಬಡವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ದೇವರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ನಾನು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಂದು ರಾಜಕೀಯವು ಹಾವಿನ ಸುರುಳಿಗಳಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವುದಾಗಿದೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಹಾವಿನೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ."

3. ಅಪರಿಗ್ರಹ, ಅಸ್ತೇಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ

ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಹಜೀವಿಗಳ ದುಃಖಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರುವುದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳವು ಮಾಡದಿರುವುದು (ಅಸ್ತೇಯ) ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸದಿರುವುದು (ಅಪರಿಗ್ರಹ) ಎಂಬ ತತ್ವಗಳು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ದೇವರು ಎಲ್ಲದರ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲವೂ ದೇವರಿಗೆ ಸೇರಿವೆ ಎಂಬುದೇ ಆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಾಗಿದೆ (ಈಶಾವಾಸ್ಯ ಉಪನಿಷತ್ತು, ಮಂತ್ರ 1).

ಎಲ್ಲ ಮಾನವರೂ ಅದೇ ದೇವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಪಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಥವಾ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಪಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನು ಕಳವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ದೇವರನ್ನು ಅರಸುವ ಸಾಧಕನು ಕಳವು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಥವಾ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, "ಒಂದು ಒಂಟೆಯು ಹೊಲಿಗೆ ಸೂಜಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗಬಹುದು; ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಂತನೊಬ್ಬನು ದೇವರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ" ಎಂಬ ಮಾತು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿವೆ; ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ದುರಾಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲ."

ಈ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಳ ಜೀವನ, ಬಳಕೆಯ ಮೇಲಿನ ನೈತಿಕ ಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಬಲವಂತದ ಬಡತನದಿಂದ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಬಜೆಟ್‌ನ ಮಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ; ಅದು ಸಹಜೀವಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಸರಳ ಜೀವನ ಅಥವಾ ಅಪರಿಗ್ರಹ ಎಂದರೆ ಮಾನವ ಶ್ರಮ, ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸದೆ ವ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಸಹಜ ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಳಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪತ್ತು ಇದ್ದರೆ, ಆತನು ಅದರ ಮಾಲೀಕನಂತೆ ವರ್ತಿಸದೆ ಅದರ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಅಥವಾ ಟ್ರಸ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಸಮಾಜದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.

4. ಭಕ್ತಿ ಯೋಗ, ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ

ಭಕ್ತಿ ಯೋಗ ಎಂದರೆ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿ ನಿರಾಯುಧರಾಗಿರುವುದು, ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಲ್ಲ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

“ನಾನು ಹಾವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಚ್ಚಲು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕು.”

ಆದ್ದರಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿರೋಧಾಭಾಸವಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿ ಯೋಗವು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸಲು ಬೋಧಿಸಿದರೆ, ಕರ್ಮಯೋಗವು ದುಷ್ಟತನದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅವನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಘೋರ ಪಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ‘ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾತಕ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೊಳಗೂ ನೆಲೆಸಿರುವ ದೇವರನ್ನೇ ಕೊಂದಂತಾಗುವುದು.

ಆದರೆ ಸೈನಿಕನಾಗಿ ಅರ್ಜುನನ ಕರ್ತವ್ಯವು ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಧರ್ಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸದೆ ಮತ್ತು ಕರ್ಮದ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು.

ಅಹಿಂಸೆಯು ತನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಸಕ್ರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವಾಗಿತ್ತು; ಅಂದರೆ ‘ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಯುಧ’.

‘ಸತ್ಯ’ ಎಂದರೆ ಸುಳ್ಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ‘ಸತ್ಯ’ ಎಂದರೆ ಪರಮಸತ್ಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ್. ಇಲ್ಲಿ ‘ಆಗ್ರಹ’ ಎಂದರೆ ಕೋಪವಲ್ಲ; ಅದು ದೃಢತೆ. ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ನೆಲೆಸುವುದೇ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ. ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವೆಂದರೆ ಮರಣದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೃಢವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಬದ್ಧರಾಗಿರುವುದು; ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಕರ್ಮಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ಯಾವುದೇ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿರುವುದು. ಮನವೊಲಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ವಯಂ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಕಷ್ಟಸಹನೆಯ ಮೂಲಕ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಎದುರಾಳಿಯನ್ನು ದಮನಿಸಲು ಅಥವಾ ಹಾನಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ದುಷ್ಕರ್ಮಿಯನ್ನು ತನ್ನದೇ ಆತ್ಮದ ಒಂದು ಭಾಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಯಂ ತ್ಯಾಗದ ಮೂಲಕ ಅವನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಾನಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗೂ ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವನಿಗೂ ಆಂತರಿಕ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ತರುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವನನ್ನು ಮುಜುಗರಕ್ಕೀಡುಮಾಡುವುದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ತಲುಪಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವರನ್ನು ತನ್ನದೇ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯ ಗುರಿಯಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ, ಅವರು ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಲು ನೆರವಾಗುವುದೇ ಅವನ ಉದ್ದೇಶ.

ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಲಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳಾಗಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:

“ಮಾನವಕುಲವು ಪ್ರೀತಿಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ನಾನು ಚಿಂತಿತನಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಯ ನಿಯಮವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಅದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆಯೇ ಪ್ರೀತಿಯ ನಿಯಮವೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೀತಿಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೀತಿಯ ನಿಯಮವು ಹೇಗೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.”

5. ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗತಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ

ಭಕ್ತಿ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮರೆಯಾಗಲಿ, ನಾವು ಆತನಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಆತನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು.

ನಾವು ಬಯಸಿದಂತೆ ದೇವರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ, ಅದು ಶರಣಾಗತಿಯಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ದೇವರಿಗೇ ಆಜ್ಞೆ ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವರು ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾ, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆತನಿಗೆ ಶರಣಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಯಾವುದು ಉತ್ತಮ, ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ದೇವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆತನಿಗೇ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅದುವೇ ನಿಜವಾದ ಶರಣಾಗತಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ.

ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸದಾಕಾಲ ದೇವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ಭಕ್ತನ ಆನಂದವಾಗಿದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಈ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕೀಳು ಸ್ವಭಾವ ಅಥವಾ ಅಹಂಕಾರ ಕರಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿಯುವುದು ಪ್ರೀತಿ ಮಾತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ “ದೇವರೇ ಪ್ರೀತಿ” ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಕ್ತನ ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನಸ್ಸಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಪ್ರೀತಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಸತ್-ಚಿತ್-ಆನಂದ — ಶಾಶ್ವತ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಮಾನಂದದ ಸ್ಥಿತಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ 16

ಕರ್ಮಯೋಗ (ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯ ಮಾರ್ಗ)

“ಓ ಭರತನೇ, ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕುರಿತಾದ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕು. ಎದ್ದೇಳು, ಯೋಗದ (ಕರ್ಮಯೋಗದ) ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸು!” — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 4:42

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಕೇವಲ ಅರ್ಜುನನಿಗಷ್ಟೇ ಉದ್ದೇಶಿತವಾದುದಲ್ಲ; ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ‘ಭರತ’ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದನು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ‘ಭಾ’ ಎಂದರೆ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ; ‘ರತ’ ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾದವನು ಅಥವಾ ಸಮರ್ಪಿತನಾದವನು. ಹೀಗಾಗಿ ‘ಭರತ’ ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತನಾದವನು ಎಂದರ್ಥ. ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ‘ಭರತ’ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಭಾಗವು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ‘ಭಾರತ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.

ಭಾರತವೆಂಬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭೂಮಿಗೆ ಗಡಿಗಳ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಅದು ತನ್ನ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪರ್ಷಿಯನ್ನರು ಸಿಂಧೂ ನದಿಯ ಆಚೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ‘ಹಿಂದೂಗಳು’ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಹೀಗೆ ‘ಹಿಂದೂ’ ಎಂಬ ಪದವು ಮೂಲತಃ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರುತಿಗಿಂತ ಭೌಗೋಳಿಕ ಗುರುತನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಭೂಮಿಯ ಗುರುತನ್ನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೇವರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಡುವುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ (ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯದ) ಅನುಯಾಯಿಗಳ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರಸುವವರ, ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕರ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವರ ನೆಲವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳೂ ಮತಾಂತರದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬಹುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಂದು ಧರ್ಮವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಂದೇಶವಾಹಕರಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೇ ಉನ್ನತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಸತ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅದು ಒಪ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ದ್ವೈತ ಅಥವಾ ಅದ್ವೈತ, ಶೈವ ಅಥವಾ ವೈಷ್ಣವ, ಏಕತ್ವವಾದ ಅಥವಾ ಸರ್ವೇಶ್ವರವಾದ ಮುಂತಾದ ವಿಭಿನ್ನ ತತ್ತ್ವಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ಅನೇಕ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಟ್ಟೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ದಾರವೆಂದರೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೊಳಗಿನ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅರಸುವುದು.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನವೆಂದರೆ ಸಕ್ರಿಯ ಜೀವನದಿಂದ ದೂರ ಸರಿದು, ಏಕಾಂತವಾಸಿಯಾಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಾ ಬದುಕುವುದಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಓಡಿಹೋಗದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು, ಕೆಡುಕಿನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಳಿತಿನ ಪರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಎಂದು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ನಮಗೆ

ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಂತಹ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದ ಮಹನೀಯರು ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯದೆ, ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಇಂತಹ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಬದಲು, ಅವರನ್ನು ಉನ್ನತ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಶವು ಕೋಮು ಗಲಭೆಗಳಿಂದ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಜವಾದ ಕರ್ಮಯೋಗಿಯಂತೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ 78ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಹತ್ಯೆಯಾಗುವ ದಿನದವರೆಗೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಲಭೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಪರಸ್ಪರ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಮನುಷ್ಯರು ಮೃಗಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ ಕೊಲೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ದರೋಡೆ, ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಜನರಿಗೆ ಮೃಗಗಳಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಬದಲು, ಮಾನವರಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾನವರಾಗಿಯೇ ಸಾಯಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ, ಗೃಹಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ನಾಯಕರ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಲಿಲ್ಲ. ಸಹಮಾನವರ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದಿಂದ ಅವರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಗೀತೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಅವರು ಒಂದು ಪದಗುಚ್ಛದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳಿಸಿದರು: 'ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮ'. ಅಂದರೆ ಕಾಮ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರ್ಥಪೂರಿತ ಬಯಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ. ಇಲ್ಲಿ 'ಕಾಮ' ಎಂದರೆ ಕೇವಲ 'ಬಯಕೆ' ಅಲ್ಲ; ಅದು 'ಸ್ವಾರ್ಥಪೂರಿತ ಬಯಕೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

'ಬಯಕೆ'ಯೇ ಜೀವನದ ಇಂಧನ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಬಯಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತಿಯಂತಹ ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆಯಾಗಲಿ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಂತಹ ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಲಿ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಬಯಕೆಯೇ ಪ್ರೇರಕಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಪರೋಪಕಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಲ್ಲ. ಇತರರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಹಂಕಾರದ ಪ್ರಭಾವ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಸ್ವಾರ್ಥದ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮುಂದೆ ಅಹಂಕಾರದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ಮದ ಫಲದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಗೀತೆಯು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ 48ನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ಯೋಗಸ್ಥಃ ಕುರು ಕರ್ಮಾಣಿ' ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಿ; ನಂತರ ನೀವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ — ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರೆ ಏಕತೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವುದು. ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಎಲ್ಲದರೊಂದಿಗೂ ನೀವು ಒಂದಾಗಿರುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ 2:50ನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ಯೋಗಃ ಕರ್ಮಸು ಕೌಶಲಮ್' ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಯೋಗವೆಂದರೆ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ, "ನಾನು ಇತರರಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ!" ಎಂದು ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಎಂದರ್ಥ.

ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಜನರು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಹೊಗಳಿದರೆ ಅಹಂಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅವನು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯಬಹುದು. ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ವರ್ತಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿರಾಶೆಗೊಂಡು, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಆದರ್ಶ ಕರ್ಮಯೋಗಿ ಎಂದರೆ ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ. ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಾಗಲಿ, ಗಮನಾರ್ಹ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರವೂ ಯುವಜನರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಉಸಿರಿರುವವರೆಗೂ ಬೋಧನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು.

“ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸು. ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಕರ್ಮದ ಮೂಲಕ ಜೀವನದ ಪರಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು.” — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:19

“ಯಾವಾಗಲೂ ಇತರರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕವೇ ರಾಜ ಜನಕನು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದನು. ಇತರರೂ ಇದೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.” — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:20

“ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೋ, ಇತರರೂ ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಹನೀಯರು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.” — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:21

“ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾದದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದೂ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ, ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ.” — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:22

“ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನಿಯು ಸಮಾಜದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಸಕ್ತಿರಹಿತನಾಗಿ ಕರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕು.” — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:25

“ಜ್ಞಾನಿಯು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಾರದು. ತಾನೇ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಬದುಕಿ, ಇತರರು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಕರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕು.” — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 3:26

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಲ್ಯಾಣವು ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಯಾಣದೊಳಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಮಾಜವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಜನರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಆಚಾರ್ಯರು, ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ನಾಯಕರು, ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರು, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸೇವಕರು, ವೃತ್ತಿಪರರು ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅಗತ್ಯ. ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೆಲಸದ ವಿಭಜನೆ ಅಥವಾ ಶ್ರಮವಿಭಾಗದ ರೂಪಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

“ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಣ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ನಾನು ಬದಲಾಗದವನೂ, ಕರ್ಮ ಮಾಡದವನೂ ಆಗಿದ್ದೇನೆ.” — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 4:13

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಶ್ಲೋಕವೂ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕದಷ್ಟು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಗೀಕರಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಣ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಜನ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತನ್ನ ಆಸಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

‘ಮಾಯೆ’ ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವ, ರಜಸ್ ಮತ್ತು ತಮಸ್ ಎಂಬ ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು.

ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಗುಣವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿದ್ದು ಸಮತೋಲಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹವರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರಜೋಗುಣವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸತ್ತ್ವಗುಣವೂ ಇದ್ದರೆ, ಅವನು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹವರು ಜನರನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕ್ಷಾತ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರೂ ಗುಣಗಳು ಸರಿಸುಮಾರು ಸಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹವರು ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಲವು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ವೈಶ್ಯರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಮೋಗುಣವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸತ್ತ್ವ ಮತ್ತು ರಜೋಗುಣಗಳೂ ಇದ್ದರೆ, ಅವನು ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವರನ್ನು ಶೂದ್ರರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಸರು ಮೀನುಗಾರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರೂ ಮಹಾನ್ ಋಷಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಾದರು. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯವರು ಬೇಡರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಮಹಾನ್ ಋಷಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಾದರು. ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಅನೇಕ ಯೋಧರೂ ಮಹಾನ್ ಆಡಳಿತಗಾರರಾದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜನ್ಮವಲ್ಲ, ಅವನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಗಳೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಅವನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ.

1. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು

ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದರೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಇತರರೂ ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವವನು.

‘ಆಚಾರ್ಯ’ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ. ಇದರ ಅರ್ಥ ತನ್ನ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಬೋಧಿಸುವವನು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕನೆಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ‘ಗುರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಬ್ರಹ್ಮ’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ನುಡಿಯೂ ಇದೆ. ಆಚಾರ್ಯನಾಗಿರುವುದು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಾನವಲ್ಲ; ಅದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ.

ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಭಾರೀ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸರಿಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವುದು ವಿರಳವಾಗಿದೆ. ಬದಲಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳು, ಹಣದ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು, ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಜೀವವಿಮಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಯುವ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದರಿಂದ, ಇಂತಹವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಮಾದರಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಗೆ ತನ್ನ ಮಗ ಅತಿಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಚಿಂತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೇ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದರೂ ಅವನು ತನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಶೆಗೊಂಡ ಆಕೆ ತನ್ನ ಮಗನ ಆರಾಧ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಬಳಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ಅಪಾರ ಗೌರವದಿಂದ ಅವರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, "ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ನನ್ನ ಮಗ ತುಂಬಾ ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಆಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ, "ದಯವಿಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಎರಡು ವಾರಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಬನ್ನಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಕ್ಷಣವೇ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಹೇಳದಿರುವುದೇಕೆ ಎಂದು ಆ ಮಹಿಳೆಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅವಳು ಮಗನ ಕೈಹಿಡಿದು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಳು.

ಎರಡು ವಾರಗಳ ನಂತರ ಮಗನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಬಂದಳು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡಿ, "ಮಗು, ನೀನು ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅದು ನಿನ್ನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಹುಡುಗನು ತಲೆಯಾಡಿಸಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತುಕೊಟ್ಟನು.

ಆ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ, "ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ಎರಡು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನೀವು ಇದನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಏಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಗುತ್ತಾ, "ಎರಡು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನೇ ಇನ್ನೂ ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೆ, ತಾವು ಸ್ವತಃ ಪಾಲಿಸದ ಯಾವುದೇ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

"ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನು ಮೈಲುಗಟ್ಟಲೆ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ತನ್ನ ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲನು" ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದರು.

"ಹೇಡಿತನದ ಶಿಕ್ಷಕನು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರನು. ಆತ್ಮಸಂಯಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅರಿಯದವನು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮಸಂಯಮದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸಲಾರನು. ನಾನೇ ಸುಳ್ಳುಗಾರನಾಗಿದ್ದು, ಇತರರಿಗೆ ಸತ್ಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಾನೇ ಸದಾ ಜೀವಂತ ಆದರ್ಶವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದರು. ಅವರಿಗಾಗಿಯಾದರೂ ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ನೇರವಾದ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿತೆ."

2. ನಾಯಕರು

ಯಾರಾದರೂ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಅಥವಾ ಮೋಸದಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದಾಗ, ಜನರು "ನೋಡು, ಅವನು ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯವೆಂದರೆ ಅದಲ್ಲ; ರಾಜಕೀಯವು

ಕೆಟ್ಟ ವೃತ್ತಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರದಂತಹ ಜನಸಮೂಹದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು. ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿ ರಾಜಕೀಯವು ಉದಾತ್ತವಾಗಿಯೂ ಇರಬಹುದು, ಕೆಟ್ಟದಾಗಿಯೂ ಇರಬಹುದು.

“ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಧರ್ಮದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿತಿಲ್ಲ. ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರದ ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಶೂನ್ಯವಸ್ತುವಿನಂತಿದೆ” ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದರು.

ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಅವರ ನಿಲುವಿನ ಉದ್ದೇಶ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಧರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸುವುದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ಉತ್ಕಟ ಮನವಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಧರ್ಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಪಂಥೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಕಠಿಣ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಮೀರಿತ್ತು. ಧರ್ಮವು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನೊಳಗಿನ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವರು, ನೆಲಮಟ್ಟದ ರಾಜಕೀಯ ವಾಸ್ತವತೆಗಳು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ನೈತಿಕ ಆದರ್ಶಗಳ ನಡುವೆ ಸದಾ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಾಯಕರ ಅಗತ್ಯ ತೀವ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಷ್ಟೇ ಗಂಭೀರವಾದ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಅನೇಕ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿದ್ದು, ಅಧಿಕಾರದ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಮತದಾರರಿಗೆ ಹಣ ಮತ್ತು ಮದ್ಯವನ್ನು ಹಂಚುವುದು, ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಭಜನೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಮತದಾರರ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ನಿಜವಾದ ನಾಯಕನು ಜನರನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಳಿತಿನ ಕಡೆಗೆ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಜನರ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರುತ್ತಾನೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಕೆಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೆಂದರೆ ‘ರಾಜಕೀಯವೇ ಬೇಡ’ ಎನ್ನುವುದಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ‘ಒಳ್ಳೆಯ ರಾಜಕೀಯ’ವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯುವುದು ಅಥವಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರಿಯಾಗಿಸದೆ, ಉದಾತ್ತ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನರು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಜನಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲ; ಅದು ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನು ಸ್ವತಃ ಅಥವಾ ತನ್ನಂತೆಯೇ ಆಲೋಚಿಸುವವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ (NGO) ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ (RTI), ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅರ್ಜಿ (PIL), ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮುಂತಾದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

3. ಉದ್ಯಮಿಗಳು

“ಭೂಮಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ದುರಾಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದರು.

ದುರಾಸೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವ ಬದಲು, ಕೇವಲ ಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ!

ನಿಜವಾದ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಯುತ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ವೇತನ ನೀಡುವುದು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾವತಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವು ವಿವೇಕವುಳ್ಳ ಉದ್ಯಮಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಮಾಜದ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹುಡುಕುವವನಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಇತರರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವವನಾಗಿರುವುದು ಉತ್ತಮ.

ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅದೇ ಆತ್ಮವು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಸಿದೆ ಎಂಬ ಅರಿವುಳ್ಳ ಉದ್ಯಮಿಯು ತನ್ನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗಾಗಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಮೋಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಂದಿನ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಅನೇಕ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹವರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಉದಾರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಸಮ್ಮತ ಹಾಗೂ ಪರೋಪಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

4. ಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೂಲುವುದು, ಗುಡಿಸುವುದು, ಧೂಳು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಅವರು ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಗೌರವವಿದೆ ಮತ್ತು ಸೇವಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅವಮಾನವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ನಾವು ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.

“ನನಗೆ ನೆನಪಿರುವಂತೆ, ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಅಸತ್ಯದ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕಾನೂನು ವೃತ್ತಿಯ ಬಹುಪಾಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜೇಬಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆ ಖರ್ಚನ್ನೂ ನಾನೇ ಭರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನನ್ನ ಕಾನೂನು ವೃತ್ತಿಯ ಕುರಿತು ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಯದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ವಿಚಲಿತರಾಗಲು

ನಾನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ವಿವರಿಸಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಕಾನೂನು ವೃತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯು ಸುಳ್ಳುಗಾರರ ವೃತ್ತಿ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನಾಗಲಿ ಹಣವನ್ನಾಗಲಿ ಗಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತತ್ತ್ವವು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ನನ್ನ ಎದುರಾಳಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಕಲಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವುದು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ನಾನೂ ನನ್ನ ಕಕ್ಷಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಅವನ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ಪ್ರಲೋಭನೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಒಂದು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಗೆದ್ದ ನಂತರ ನನ್ನ ಕಕ್ಷಿದಾರನು ನನಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಿದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ನನ್ನ ಕಕ್ಷಿದಾರನ ವಾದವು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು ಎಂಬ ಬಯಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು.

ನನ್ನ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವಾಗ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಗೆದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಹಣ ಪಡೆಯುವ ಷರತ್ತನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಕ್ಷಿದಾರನು ಗೆದ್ದರೂ ಸೋತರೂ, ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಶುಲ್ಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಏನನ್ನೂ ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೊಸ ಕಕ್ಷಿದಾರನಿಗೂ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ: ಸುಳ್ಳು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಲು ನನ್ನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಖ್ಯಾತಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು; ಸುಳ್ಳು ಪ್ರಕರಣಗಳು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜಕ್ಕೂ, ಕೆಲವು ಕಕ್ಷಿದಾರರು ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನನಗಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ವಕೀಲರ ಬಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು."

ಜೀವನದ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ (NSS), ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೆಡೆಟ್ ಪಡೆ (NCC), ರಕ್ತದಾನ ಶಿಬಿರಗಳು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳು, ವೃಕ್ಷಾರೋಪಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು.

ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ್ಯ, ನಾಯಕತ್ವದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು, "ನಮಗೆ ದೇವರು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ನಾವು ದೇವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು:

"ನಮಗೆ ದೇವರು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆತನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆತನ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದೇ ದೇವರ ಸೇವೆಯಾಗಿದೆ. ದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪವಾದ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಯವಿರುವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನಾವು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರಿಂದಲೇ ನಾವು ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅಂಗಳವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾವು ತೃಪ್ತರಾಗಬಾರದು; ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಅಂಗಳವೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಇಡೀ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಗೌರವವೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗಿರುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸೇವಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಯೋಚಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಚಿಸೋಣ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಸವನ್ನು ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಸುರಿಯುವುದು ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಸೇವೆಯಲ್ಲ; ಅದು ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಅಪಕಾರವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸೋಣ."

'ಅನ್ನದಾನ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಹ ಸಣ್ಣ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಕರ್ಮಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಬಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗರಾಗಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಊಟ ಬಡಿಸಿದ ನಂತರ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನೀವು ಊಟ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಾಗ ಸಹಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆಸನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ. ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲಿರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ನೋಡಿ. ಕೆಲವು ಜನರು ನಿಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿಯದೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ನೀವು ಇನ್ನೂ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಟೀಕಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೂ ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಾತ್ಮದ ಧ್ವನಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡಿ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಕೊಡುಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಬಹುದು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಮರ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಬಹುದು.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸದೆ, ನಿಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ!

ಒಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ, ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀವು ಕಾತರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತೀರಿ!

ಅಧ್ಯಾಯ 17

ಜ್ಞಾನ ಯೋಗ (ಜ್ಞಾನದ ಮಾರ್ಗ)

ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧಕನು 'ನಾನು ಯಾರು?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನವು ಅವನಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದು. ಅಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ — ಶ್ರುತಿ (ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು) ಮತ್ತು ಸ್ಮೃತಿ (ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದು).

A. ಶ್ರುತಿ (Shruti):

ಶ್ರುತಿ ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಡದ, ಅತ್ಯಂತ ಅಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಮೂಹ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು 'ಅಪೌರುಷೇಯ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ತೀವ್ರ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ದೈವಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳು ಸೇರಿವೆ: ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದ, ಸಾಮವೇದ ಮತ್ತು ಅಥರ್ವವೇದ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೇದವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಂಥಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:

- ಸಂಹಿತೆಗಳು: ಮಂತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.
- ಆರಣ್ಯಕಗಳು: ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು.
- ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳು: ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ವಿವರಣೆಗಳು.
- ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು: ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳು.

'ವೇದ' ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು 'ಅಂತ' ಎಂದರೆ ಕೊನೆ ಅಥವಾ ಅಂತಿಮ ಭಾಗ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ವೇದಗಳ ಕೊನೆಯ ಅಥವಾ ಅಂತಿಮ ಭಾಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು 'ವೇದಾಂತ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಉಪನಿಷತ್ತಿಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲೇಖಕರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು 108 ಪ್ರಮುಖ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಹತ್ತು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿವೆ.

1. ಈಶೋಪನಿಷತ್
2. ಕೇನೋಪನಿಷತ್
3. ಕಠೋಪನಿಷತ್
4. ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷತ್
5. ಮುಂಡಕೋಪನಿಷತ್
6. ಮಾಂಡೂಕ್ಯೋಪನಿಷತ್
7. ತೈತ್ತಿರೀಯೋಪನಿಷತ್
8. ಐತರೇಯೋಪನಿಷತ್
9. ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷತ್
10. ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷತ್

B. ಸ್ಮೃತಿ (Smriti):

ಸ್ಮೃತಿ ಎಂದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಇವು ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಲಾದ ಕೃತಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಶ್ರುತಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಸೂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಪುರಾಣಗಳು ಹಾಗೂ ಆರು ದರ್ಶನಗಳು ಅಥವಾ ಆರು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯ, ವೈಶೇಷಿಕ, ಸಾಂಖ್ಯ, ಯೋಗ, ಮೀಮಾಂಸ ಮತ್ತು ವೇದಾಂತ.

ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು, ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು ತಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಗಳೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು:

“ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರದಿರಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯ ಒಳ್ಳೆಯದೋ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದೋ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಾಗ, ನಾನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮವನ್ನೂ ಅಳೆಯಲು ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಮಾನದಂಡವಿದೆ. ಅದೇ ಸತ್ಯ.

ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಅದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಅದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಬಯಸಿದರೆ, ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಅವನು ಹಾಗೆ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವವರೆಗೆ, ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಅವನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಂಥದ ಅಧಿಕಾರವು ನನಗೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ.”

ಸಂದೇಹಗಳು ಮತ್ತು ನಿರಾಶೆಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ಆವರಿಸಿದಾಗ, ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ತಾವು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರು ರಾಮರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಅದನ್ನು ದೇವರ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಅಥವಾ ಅತ್ಯಂತ ನೈಜ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಬಡವನಿಗೂ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು.

ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಆಳವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸತ್ಯ, ಏಕತೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು.

ಜ್ಞಾನಯೋಗದ ಸಾಧಕರು ತಮ್ಮ ವಿವೇಕವನ್ನು ಬಳಸಿ, ತಾವು ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತಾವು ಶುದ್ಧ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವೇ ಹೊರತು ಬೇರೇನೂ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರಿವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದನ್ನು 'ನೇತಿ ನೇತಿ' (ಇದು ಅಲ್ಲ, ಇದು ಅಲ್ಲ) ಎಂಬ ವಿಧಾನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಬ್ರಹ್ಮವಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ.

ಕ್ರಮೇಣ ಸಾಧಕನು ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಲೌಕಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವೊಂದೇ ಉಳಿಯುವವರೆಗೆ ಈ ವಿಚಾರಣೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಮೂರು ಶರೀರಗಳು ಮತ್ತು ಐದು ಕೋಶಗಳು

ತೈತ್ತಿರೀಯ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಕಾರ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಐದು ಕೋಶಗಳು ಅಥವಾ ಆವರಣಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂರು ಶರೀರಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಮೊದಲ ಎರಡು — ಭೌತಿಕ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ — ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಎರಡು — ಮಾನಸಿಕ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ — ಇವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯದಾದ ಆನಂದದ ಆವರಣವನ್ನು ಕಾರಣ ಶರೀರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

A. ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ (Sthula Sarira)

1. ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ (ಆಹಾರದ ಆವರಣ):

ಈ ಕೋಶವು ನಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ಶರೀರವಾಗಿದೆ. ಐದು ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಥೂಲವಾದದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ, ಎಲುಬುಗಳು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಸ್ನಾಯುಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಅಂಗಾಂಶಗಳು ಸೇರಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯು ಘನೀಕರಿಸಿ ವಸ್ತುರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಶರೀರವು ಪಂಚಭೂತಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿ ತತ್ತ್ವವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರದಿಂದ ಈ ಶರೀರವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ (ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯ ಆವರಣ):

ಈ ಕೋಶವು ದೇಹದಾದ್ಯಂತ ಚಲಿಸುವ ಜೀವಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಉಸಿರಾಟ ಮತ್ತು ಐದು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣ, ಅಪಾನ, ಉದಾನ, ಸಮಾನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾನ.

ಈ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಗಳು ಭೌತಿಕ ಶರೀರದ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಶರೀರವು ನಿರ್ಜೀವವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಚಲಿಸಲು ಅಥವಾ ಯೋಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ರಕ್ತದ ಹರಿವು, ದೇಹದಿಂದ ಮೆದುಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೆದುಳಿನಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ನರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂದೇಶಗಳ ಸಂಚಾರ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

B. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರ (Sukshma Sarira)

3. ಮನೋಮಯ ಕೋಶ (ಮನಸ್ಸಿನ ಆವರಣ):

ಈ ಕೋಶವು ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮನೋವಿಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಈ ಆಯಾಮದ ಮೂಲಕವೇ ನಾವು ಜಗತ್ತನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟವಾಗದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ರಾಗ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

4. ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶ (ವಿವೇಕಜ್ಞಾನದ ಆವರಣ):

ಈ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಂತಃಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ತಲುಪುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ದೇಹ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಅರಿವು ಹಿಂದೆ ಸರಿದು, ಉನ್ನತ ಮನಸ್ಸಿನ ಅರಿವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಉನ್ನತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ತೀರ್ಪು ನೀಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಸರಿ-ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಉನ್ನತ ಮನಸ್ಸು ಒಳಮುಖವಾಗಿ ಆತ್ಮದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಶಾಶ್ವತ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತದೆ.

C. ಕಾರಣ ಶರೀರ (Karana Sarira)

5. ಆನಂದಮಯ ಕೋಶ (ಆನಂದದ ಆವರಣ):

ಇದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಕಾರಣ ಶರೀರವಾಗಿದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧಕನು ತನ್ನ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾದ ‘ದೈವಿಕ ಕಿಡಿ’ಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಆನಂದಮಯ ಕೋಶವು ಅತಿಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ.

ಉನ್ನತ ಮನಸ್ಸು ಅತಿಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾದಾಗ, ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಏಕತೆಯ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ದೈವಿಕ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತಾನೆ.

ತಾನು ದೇಹವೇ ಹೊರತು ಆತ್ಮವಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಂಬುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಮನಸ್ಸು.

ಮರಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರವು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರವು ಹಿಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣ ಶರೀರವು ಕರ್ಮವನ್ನು ಸಾಮಾನಿನಂತೆ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ, ಜನನ-ಮರಣಗಳ ಚಕ್ರದಿಂದ ಆತ್ಮವು ಮುಕ್ತವಾಗುವ ಮೋಕ್ಷದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರಣ ಶರೀರವೂ ಲಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಜ್ಞಾನೋದಯ ಪಡೆದವರು ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಜನಿಸುವುದಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಅಂತಿಮ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾರೆ.

ವೇದಾಂತದ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳು

ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು (ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಎಂಬ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿವೆ.

1. ದ್ವೈತ (ದ್ವೈತವಾದ)

ಈ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು.

ಇದರ ಪ್ರಕಾರ, ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು (ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳಾಗಿವೆ. ಅವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೇವರಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ರಾಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಂತಹ ಅವರ ಅವತಾರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಆರಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ದೇವರನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಮಾನವನ ಹೃದಯದ ಬಯಕೆಗೆ ಈ ತತ್ತ್ವವು ನೇರವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಅದ್ವೈತ (ಅದ್ವೈತವಾದ)

ಈ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು.

ಅವರು ತಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾರವನ್ನು ಮೂರು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ:

“ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯಂ. ಜಗತ್ ಮಿಥ್ಯಾ. ಜೀವೋ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ನಾಪರಃ.”

ಇದರ ಅರ್ಥ ಹೀಗಿದೆ:

ದೇವರು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಜಗತ್ತು ಮಿಥ್ಯೆ. ಜೀವಾತ್ಮನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನನಲ್ಲ.

ಅದ್ವೈತವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಹಾವು ಮತ್ತು ಹಗ್ಗದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹಾವೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಅದನ್ನು ನಿಜವಾದ ಹಾವೆಂದು ನಂಬಬಹುದು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಅದು ಹಾವಲ್ಲ, ಹಗ್ಗ ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಗ್ಗವೆಂದು ತಿಳಿದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಹಾವು ಅಲ್ಲಿ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಭ್ರಮೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಅದೇ ರೀತಿ, ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಇರುವುದು ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಅದನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಾಗ, ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದದ್ದು ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಜಗತ್ತನ್ನು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವೆಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

3. ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ (ವಿಶಿಷ್ಟ ಏಕತ್ವವಾದ ಅಥವಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅದ್ವೈತವಾದ)

ಈ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು.

ಈ ತತ್ತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ, ದ್ವೈತವಾದದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು ಎರಡೂ ನೈಜ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಜಗತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೇ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ಈ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಅಲೆಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನು ಸಮುದ್ರದಂತಿದ್ದರೆ, ಜಡವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವಾತ್ಮಗಳು ಆ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ ಅಲೆಗಳಂತಿವೆ.

ಎಲ್ಲ ಅಲೆಗಳೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಮುದ್ರವೇ ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡುವವರೆಗೆ, ಅದು ಸಮುದ್ರಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಅಲೆಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೆಸರು ಮತ್ತು ರೂಪ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳು, ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವೇದಾಂತದ ಈ ಮೂರು ಹಂತಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹನುಮಂತನು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ನೀಡಿದ ವಿವರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

“ಓ ರಾಮಾ, ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ದೇಹವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಸೇವಕನು.

ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಮನಸ್ಸೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಆತ್ಮವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ನಾನೇ ನೀನಾಗಿದ್ದೇನೆ.”

ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ದ್ವೈತವಾದ, ಎರಡನೆಯದು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತವಾದ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದು ಅದ್ವೈತವಾದ.

ಹೀಗಾಗಿ, ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು ಅಥವಾ ಆತ್ಮ — ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಮೂರೂ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ದೇವರ ಕುರಿತಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮವೂ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ವೇದಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಪ್ರಯಾಣದ ವಿಭಿನ್ನ ಹಂತವಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಕೇವಲ ಇತರ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಿಂದೂಗಳಾದ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮಸೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ, ಪಾರ್ಸಿಗಳ ಅಗ್ನಿಯ ಮುಂದೆ ಆರಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತರ ಶಿಲುಬೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಯೂರುತ್ತೇವೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಪೂಜೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಿರಪೇಕ್ಷ ತತ್ತ್ವದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳೂ ಅನಂತವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವ ಆತ್ಮವು ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮವೂ ಅದು ಹುಟ್ಟಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮವೂ ಪ್ರಗತಿಯ ಒಂದೊಂದು ಹಂತವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಈ ಎಲ್ಲ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ದಾರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿ, ಅದ್ಭುತವಾದ ಆರಾಧನೆಯ ಪುಷ್ಪಗುಚ್ಛವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇವೆ.”

ದೇವರು, ಸತ್ಯವು ಮೂಲತಃ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪ ಅಥವಾ ಹೆಸರಿನೊಳಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ರೂಪವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೇಲೆ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತರು ದೇವರನ್ನು ಅನೇಕ ರೂಪಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಸರುಗಳ ಮೂಲಕ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ತಂದೆ, ಶಿಕ್ಷಕ, ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಒಂದೇ ದೇವರನ್ನು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಕ ರೂಪವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ದೇವರ ಪಾಲನಕಾರಕ ರೂಪವನ್ನು ವಿಷ್ಣು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪಾಲನೆಗೆ ಸಂಪತ್ತು ಅಗತ್ಯ.

ದೇವರ ಸಂಹಾರಕ ರೂಪವನ್ನು ಶಿವ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಗತ್ಯ.

ದೇವರು ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಲು ಅನೇಕ ತಲೆಗಳು, ಕೈಗಳು, ಆಯುಧಗಳು ಮುಂತಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಗ್ನಿಯ ದೇವತೆಯಾದ ಅಗ್ನಿ, ಜಲದ ದೇವತೆಯಾದ ವರುಣ, ವಾಯುವಿನ ದೇವತೆಯಾದ ವಾಯು ಮುಂತಾದ ಇತರ ರೂಪಗಳೂ ಇವೆ.

ದೇವರ ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವಿಗ್ರಹಗಳು ರೂಪರಹಿತ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳೇ ಸ್ವತಃ ದೇವರಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೈವಿಕವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾವು ದೇವರು, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಏಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವೆಲ್ಲರೂ ದೈವಿಕ ಅಗ್ನಿಯ ಕಿಡಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಈ ದೈವಿಕ ಕಿಡಿಯಂತೆ, ಜನನ, ಮರಣ ಮತ್ತು ಪುನರ್ಜನ್ಮಗಳ ಚಕ್ರದ ಮೂಲಕ ವರ್ಣಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾದ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಚಕ್ರ ಅಥವಾ ಪ್ರಯಾಣವು ಕರ್ಮದ ನಿಯಮದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮದ ನಿಯಮವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಯಮ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

“ನಾನು ಬಹಳ ದೂರ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ನಾನು ಮಾಡಿರುವುದೆಲ್ಲ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿರುವುದಷ್ಟೇ.”

ಕತ್ತಲೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಳಕಿನ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ರಾತ್ರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಗಲು ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಆಳವಿಲ್ಲದೆ ಎತ್ತರವಿರುವುದಿಲ್ಲ; ನೋವಿಲ್ಲದೆ ಸುಖವಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಕೆಟ್ಟದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಒಳ್ಳೆಯದರ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೈತ ಮತ್ತು ಬಹುತ್ವಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸದಾ ‘ಏಕತೆಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ’ ಇರುತ್ತದೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವವರಿಗೆ ತಾವು ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪರು ಎಂಬ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹಂತಗಳ ಅಜ್ಞಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು.

1. ಶ್ರವಣ (Shravanam):

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಾಧಕನು ‘ತತ್ ತ್ವಂ ಅಸಿ’ (ನೀನೇ ಅದು) ಎಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅಥವಾ ಓದಿದಾಗ, ಅಜ್ಞಾನದ ಮೊದಲ ಪದರವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನು ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು ‘ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ’.

2. ಮನನ (Mananam):

ಅವನು ಆ ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥದ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಅದು' ಎಂಬ ಪದವು ದೇವರು ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 'ನೀನು' ಎಂಬ ಪದವು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಅರ್ಥವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅಜ್ಞಾನದ ಎರಡನೆಯ ಪದರವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನು ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು 'ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ'.

3. ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನ (Nididhyasanam):

ಸಾಧಕನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಆ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಾಧನೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅಜ್ಞಾನದ ಮೂರನೆಯ ಪದರವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ 'ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ'. ಇದನ್ನೇ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ, ಮನನ ಮತ್ತು ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿವೆ.

ನಚಿಕೇತನ ಕಥೆ — ಸತ್ಯದ ಅನ್ವೇಷಣೆ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಜಶ್ರವ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿದ್ದನು. ಅವನ ಮಗನ ಹೆಸರು ನಚಿಕೇತ.

ಒಮ್ಮೆ ವಾಜಶ್ರವನು 'ವಿಶ್ವಜಿತ್' ಎಂಬ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು.

ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುವ ದೇವತೆಯು ಮಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಯಜ್ಞಾಹುತಿಗಳಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದಾಗ, ಯಜ್ಞವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವವನಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು.

ವಿಶ್ವಜಿತ್ ಯಜ್ಞದ ವಿಶೇಷತೆಯೆಂದರೆ, ಅದು ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಷರತ್ತು ಇತ್ತು. ಯಜ್ಞವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವವನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಅಂದರೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದವನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊಂದಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದೇ ಇದರ ಅರ್ಥ.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅವನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಗೋವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ವಾಜಶ್ರವನು ತನಗೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ವಯಸ್ಸಾದ, ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಾನ ಮಾಡಿದನು. ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಹಾಲು ನೀಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದ ಗೋವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಚಿಕೇತನು ಬಹಳ ದುಃಖಿತನಾದನು.

ಯಜ್ಞದ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನರಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಅವನು ಭಾವಿಸಿದನು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, "ಅಪ್ಪಾ, ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಲಿದ್ದೀರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ನಚಿಕೇತನ ಆಲೋಚನೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗನಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಆಸ್ತಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ವಾಜಶ್ರವನು ತನ್ನ ಮಗನು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮಗನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ನಚಿಕೇತನು ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಯೂ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ವಾಜಶ್ರವನು ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿಯೂ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ವಾಜಶ್ರವನು ಬಹಳ ಕೋಪಗೊಂಡು, "ಮಗನೇ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಯಮಧರ್ಮರಾಜನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಲಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಆಗ ನಚಿಕೇತನು ಯಮಧರ್ಮರಾಜನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದನು.

ನಚಿಕೇತನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಮಧರ್ಮರಾಜನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ, ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ವರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು.

ನಚಿಕೇತನು ಸತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದನು.

ಆದರೆ ಯಮಧರ್ಮರಾಜನು ಸತ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಸುಖಭೋಗಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಚಿಕೇತನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು.

ಆದರೆ ನಚಿಕೇತನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮರುಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಸತ್ಯದ ಜ್ಞಾನವೊಂದೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ನಚಿಕೇತನ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಯಮಧರ್ಮರಾಜನು ಅವನಿಗೆ ಸತ್ಯದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು.

ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅವನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಶ್ರೇಯೋಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಯೋಮಾರ್ಗ.

- ಶ್ರೇಯೋಮಾರ್ಗ: ಸತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷದ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಮಾರ್ಗ.
- ಪ್ರೇಯೋಮಾರ್ಗ: ಬಂಧನದ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ, ತಕ್ಷಣದ ಸುಖ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಭೋಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಮಾರ್ಗ.

ಮೇಲಿನ ಕಥೆಯು ಕಠೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೇಯೋಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಯೋಮಾರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾವಾಕ್ಯಗಳು

ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾವಾಕ್ಯಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ನೈಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ.

1. ಪ್ರಜ್ಞಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮ — ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮ.

ಐತರೇಯ ಉಪನಿಷತ್ತು ಈ ಮಹಾವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ, ಶುದ್ಧ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ.

2. ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ — ನಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮ.

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ ಉಪನಿಷತ್ತು ಈ ಮಹಾವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ, ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವು ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಆಗಿದೆ.

3. ತತ್ ತ್ವಂ ಅಸಿ — ನೀನೇ ಅದು.

ಛಾಂದೋಗ್ಯ ಉಪನಿಷತ್ತು ಈ ಮಹಾವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ, ನಿನ್ನ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪವು ಪರಮಸತ್ಯದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿಲ್ಲ.

4. ಅಯಮಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ — ಈ ಆತ್ಮವೇ ಬ್ರಹ್ಮ.

ಮಾಂಡೂಕ್ಯ ಉಪನಿಷತ್ತು ಈ ಮಹಾವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ, ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿದೆ.

“ನೀವು ಬಡವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು. ನೀವು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲರಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಆಗಿದೆ. ನೀವು ಬಯಸುವ ಯಾವುದೇ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಅಪಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿಮ್ಮೊಳಗಿದೆ.”

ಇದೇ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಸಾರವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 18

ಮರಣದಿಂದ ಅಮರತ್ವದ ಕಡೆಗೆ

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರವು ಮಾನವನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪಯಣವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಸತೋಮಾ ಸದ್ಗಮಯ
ತಮಸೋಮಾ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಮಯ
ಮೃತ್ಯೋರ್ಮಾ ಅಮೃತಂ ಗಮಯ
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

ಅಸತ್ಯದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಸು.
ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬೆಳಕಿನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಸು.
ಮರಣದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಅಮರತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಸು.
ಓಂ ಶಾಂತಿ, ಶಾಂತಿ, ಶಾಂತಿ.

“ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?” ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ತಾಯಿ ಬೆಕ್ಕು ತನ್ನ ಮರಿಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಎರಡೂ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು ಒಂದೇ ಬಾಯಿ. ಆದರೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೂ ಆರಾಮವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ; ಇಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾವಿನ ದವಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ಮರಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಹೊಂದಿದವರು ತಮ್ಮ ಪರಮಧಾಮವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಜನನ-ಮರಣಗಳ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಾರೆ.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಮರಣವು ಒಂದು ಮಹಾನ್ ವರವಾಗಿದೆ. ಅದು ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಮಿಷವನ್ನೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಸಿದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಫಲ ನೀಡಿದವು. ಬ್ರಿಟಿಷರು 1947ರ ಆಗಸ್ಟ್ 15ರಂದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದೇಶವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿದರು. ಇಡೀ ದೇಶವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನವನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸಿತು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ, ನೃತ್ಯ, ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರೇಡ್‌ಗಳು ನಡೆದವು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ತ್ರಿವರ್ಣ ಧ್ವಜವು ದೆಹಲಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕೆಂಪುಕೋಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹಾರಾಡಿತು.

ಆದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ದೂರದ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಡುವೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಗಲಭೆಗಳು ಭುಗಿಲೆದ್ದಿದ್ದವು. ಆ ಹಿಂಸೆಯ ಜ್ವಾಲೆಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಅವರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಬಡವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶವೊಂದರ ಬಡ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು. ಜನರು ಶಾಂತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಿಗೆ, ಮನೆಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಅದು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಎರಡೂ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ಕೆಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತಾಂಧರು, ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಓಲೈಸಲು ಹಿಂದೂಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟ ದೇಶದ್ರೋಹಿ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿದರು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಹತ್ಯೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಗಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಪಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು.

1948ರ ಜನವರಿ 30ರ ಸಂಜೆ, ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು ಬಿರ್ಲಾ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿವಾಸದಿಂದ ಹೊರಬಂದರು. ಉಪವಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಗಳಿಂದ ಅವರ ದೇಹ ದುರ್ಬಲಗೊಂಡಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಇಬ್ಬರು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನೂರಾರು ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಅವರ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲು, ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಕ್ಷಣಕಾಲ ನಿಂತು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಮಸ್ಕಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದರು.

ಜನಸಮೂಹದಿಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ನಂತರ ಅವನು ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದನು. ಎದೆ ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಗುಂಡುಗಳು ತಗುಲಿದ ಗಾಂಧೀಜಿ "ಹೇ ರಾಮ್" ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ತಕ್ಷಣವೇ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದರು.

ಅವರ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗಣ್ಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಮೆ ಇಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಅವರ ಹೆಸರಿನ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲದ ಪಟ್ಟಣವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

"ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಹೋರಾಟವು ಆತ್ಮಬಲವುಳ್ಳವರಿಗಾಗಿ; ಸಂಶಯಪಡುವವರಿಗಾಗಲಿ ಅಂಜುಬುರುಕರಿಗಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ" ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳಿದರು.

"ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ನಮಗೆ ಬದುಕುವ ಕಲೆಯನ್ನೂ ಸಾಯುವ ಕಲೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಮಿಂಚು ಬಡಿದು ಅಥವಾ ಹೃದಯದ ಕಾರ್ಯ ನಿಂತು ಅಥವಾ ಉಸಿರಾಟ ವಿಫಲವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯು ತನಗಾಗಿ ಬಯಸುವ ಅಥವಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಮರಣ ಅದಲ್ಲ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯ ಪಾಲಿಗೆ ಸಾಯುವ ಕಲೆ ಎಂದರೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮರಣವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು..."

"ನಾನು ಆತ್ಮದ ಅಮರತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಮುದ್ರದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮುದ್ರವು ನೀರಿನ ಹನಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹನಿಯೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಮಗ್ರ ಸಮುದ್ರದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಇದು 'ಏಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕತೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ' ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವಾಗಿದೆ. ಜೀವನವೆಂಬ ಈ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಣ್ಣ ಹನಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ."

"ನನ್ನ ತತ್ತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ, ನಾನು ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ, ಜೀವಂತವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದರೊಂದಿಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಮಹಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಮಸ್ತ ಜೀವನದ ಮೊತ್ತವೇ ದೇವರು. ನಾವು ದೇವರೇ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನಾವು ದೇವರಿಗೆ ಸೇರಿದವರು."

“ನಾವು ಸಂತನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ದುಃಖಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ನಿಜವಾದ ಕಾರ್ಯವು ಅವರ ಮರಣದ ನಂತರವೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ನಿಜವಾದ ಫಲವನ್ನು ನೀಡಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗಿರಬೇಕು. ಅವರ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಮಹಾನ್ ಸಾಧನೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಧಿಸುವುದರ ಮುಂದೆ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ನಾವು ಸಂತರೆಂದು ಗೌರವಿಸುವವರ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.”

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:

“ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ರಕ್ತಮಾಂಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾನವನಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದಾಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬುವುದೇ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸಾಧನೆಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಸಾಧನೆಯೊಂದೇ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಮಾನವಕುಲದ ಐದನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ವಿದೇಶಿ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆಯುವ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯಾಯಿತು. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ನ ಆಂಗ್ ಸಾನ್ ಸೂ ಕೀ, ಅಮೆರಿಕದ ಜೂನಿಯರ್ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಲೂಥರ್ ಕಿಂಗ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಯಕರು ಗಾಂಧೀಜಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದರು.

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ‘ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು’ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರಿಗಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಜಾತಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಮಾನಗಳ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಮುರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಲ್ಯಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮರಣವೇ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಸಾಧನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಹುತಾತ್ಮತ್ವವು ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಸಹೋದರರ ನಡುವಿನ ಹಿಂಸೆಯ ಉನ್ಮಾದದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಯಿತು. ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಜಾತ್ಯತೀತ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.

ದೈವಿಕ ಮತ್ತು ಆಸುರಿ ಸ್ವಭಾವಗಳು

ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಸುರರ ನಡುವಿನ ಯುದ್ಧಗಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಅರ್ಥೈಸಬಾರದು. ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟತನದ ಶಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ — ದೈವಿಕ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಆಸುರಿ ಮಾರ್ಗ. ದೈವಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಆಸುರಿ ಗುಣಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸುರಿ

ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿರುವುದಲ್ಲ; ಅವುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ.

ದೈವಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು: ಪ್ರೀತಿ, ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಯಗಳ ಅಭಾವ, ಆತ್ಮಸಂಯಮ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ, ಸತ್ಯವಂತಿಕೆ, ವಿನಯ, ಕ್ಷಮೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮತೋಲನ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಆಸುರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು: ದ್ವೇಷ, ಕೋಪ, ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಇತರರನ್ನು ಆಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಅಸೂಯೆ, ದರ್ಪ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಕಪಟತನ (ತಮಗೆ ಒಂದು ನಿಯಮ, ಇತರರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಿಯಮ), ಭಯಗಳು ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು, ಸರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿನ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥತೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಆಸುರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು ಸುಳ್ಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ತಳಹದಿಯೇ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠರು ದುರ್ಬಲರನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ವಿಕೃತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅವರು ಇತರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತಮಗೂ ದುಃಖವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಅವರು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವರನ್ನು ಅವರ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅಡಾಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್ ಮಾಡಿದಂತೆ ಅವರು ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ನಾಶಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರೂ, ಕೊನೆಗೆ ತಾವೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ನರಕವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಈ ನರಕವನ್ನು ಅವರು ಇದೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಭಯಾನಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಾಗಲಿ ಶಿವನಿಂದಾಗಲಿ ವರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಶತ್ರುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮೊಳಗಿರುವ ದೈವಿಕ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯದವರಾಗಿದ್ದು, ಷಡ್ರಿಪುಗಳಾದ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ ಮತ್ತು ಮಾತ್ಸರ್ಯಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶಿವನ ವಿಶ್ವರೂಪದ ನೃತ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾದ ನಟರಾಜನ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಪಾದದ ಕೆಳಗೆ ಅಪಸ್ಮಾರ ಎಂಬ ಕುಬ್ಜ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪಸ್ಮಾರನು ತಾಮಸಿಕ ಅಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ದೇವರು ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡಬಲ್ಲನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಚಿತ್ರಣ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ನಾಸ್ತಿಕರನ್ನಾಗಲಿ ದುಷ್ಕರ್ಮಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಶಾಶ್ವತ ನರಕದ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ದೇವರು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ನರಕವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆಸುರಿ ಸ್ವಭಾವದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆತ್ಮನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವರು ನೆಲೆಸಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಅರ್ಜುನನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು:

“ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಆತ್ಮಸಂಯಮದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾಗಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗತಿಯೇನು? ಅವನು ವಿಫಲನಾದರೆ, ಲೌಕಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ

ತ್ಯಜಿಸಿದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಗುರಿಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುವುದೇ?"

ಕೃಷ್ಣನು ಅವನಿಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದನು: ತನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅವನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ತಾನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮರುಜನ್ಮ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಮತ್ತೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಬೇಗನೆ ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ದೈವಿಕ ಮಾರ್ಗವು ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಕ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ; ಆಸುರಿ ಮಾರ್ಗವು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧನಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತದೆ. ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪಶುವಿನಂತೆ ಅಂಧಕಾರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಾಗಿ ಜನಿಸುವುದು ಮಿಶ್ರ ಫಲದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತಮ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಜನಿಸುವುದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಸುಖಗಳೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭಾಗಗಳೇ ಆಗಿದ್ದು, ಕೊನೆಗೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಫಲಗಳು ಮುಗಿದಾಗ, ಅವರು ಮತ್ತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನನ-ಮರಣಗಳ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಮರಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಬಂಧನದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಗುರಿಯು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೊಂದಿಗೆ, ನಾಶರಹಿತ ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗುವುದಾಗಿರಬೇಕು.

"ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸದಾ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ, ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಆಸಕ್ತನಾಗದೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೋ, ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನಾನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಯೋಗಿ." — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 8:14

"ಮಹಾತ್ಮರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮರಣಶೀಲತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಜನನ-ಮರಣಗಳ ದುಃಖದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ." — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 8:15

"ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿರುವವನನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯೂ ಪುನರ್ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ." — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 8:16

"ಜೀವನದ ಪರಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಅರಿತವರು ನಾನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಅತೀತನೂ ಶಾಶ್ವತನೂ ಪರಮಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಆಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಹೊಂದಿ ನನ್ನ ಧಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮರಳುವುದಿಲ್ಲ." — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 8:21

"ಎಲ್ಲ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ, ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳ ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದ ಈ ಪರಮ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಅನನ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು." — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 8:22

ಸಾವಿರಾರು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ದೇವರನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಾಧ್ಯತೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೂ ಈ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪುವುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಜನರು ಆರಾಧಿಸಲು ಯಾವ ರೂಪದ ದೇವತೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ, ಅವರು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ವಿಕಸನಗೊಂಡು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ತಲುಪುವತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ.

ದೇವರೇ ಕಾಲಸ್ವರೂಪಿ — ಮರಣವೂ ಅಮರತ್ವವೂ, ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ಅನಸ್ತಿತ್ವವೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ದೇವರ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆತನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಆತನ ಹೊರಗೆ ಯಾವುದೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

“ನಾನು ನಿಮಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿತಾಗ, ನೀವು ಇನ್ನೇನನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.” — ಭಗವದ್ಗೀತೆ 7:2

ಆರು ಕುರುಡರು ಮತ್ತು ಆನೆ

ಆರು ಕುರುಡರು ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಾಣಿ — ಆನೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಅದರ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅವರು, “ನಾವು ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಆನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಕೈಗಳಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, “ಈ ಪ್ರಾಣಿಯು ದಪ್ಪ ಹಾವಿನಂತಿದೆ” ಎಂದನು.

ಎರಡನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದರ ಕಿವಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, “ಇದು ಬೀಸಣಿಗೆಯಂತಿದೆ” ಎಂದನು.

ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದರ ಒಂದು ಕಾಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, “ಆನೆಯು ಕಂಬದಂತಿದೆ” ಎಂದನು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದರ ಪಕ್ಕದ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, “ಆನೆಯು ಗೋಡೆಯಂತಿದೆ” ಎಂದನು.

ಐದನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದರ ಬಾಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, “ಇದು ಹಗ್ಗದಂತಿದೆ” ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದನು.

ಆರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದರ ದಂತವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, “ಆನೆಯು ಈಟಿಯಂತಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಈ ಕಥೆಯ ಕುರಿತು ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು:

“ಆನೆಯನ್ನು ಏಳು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಏಳು ಕುರುಡರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರು. ಆನೆಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರು, ತಪ್ಪೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ವಾಸ್ತವದ ಬಹುಮುಖತೆಯ ಈ ತತ್ತ್ವ ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ. ಒಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಮನನ್ನು ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದಲೂ, ಒಬ್ಬ ಕ್ರೈಸ್ತನನ್ನು ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದಲೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ತತ್ತ್ವ ನನಗೆ ಕಲಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ವಿರೋಧಿಗಳ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಅಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಅರಿಯುವ ದೃಷ್ಟಿ ನನಗೆ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ, ನಾನು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.”

ದೇವರ ದರ್ಶನದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅನುಭವವನ್ನಾದರೂ ಪಡೆಯಲು ನಮಗೆ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಎರಡೂ ಅಗತ್ಯ. ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದರೆ, ನಾವು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ — ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಚಿಂತಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ — ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ನೇರ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅಂತಃಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮೂಲಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಥವಾ ಅನುಭವಾತ್ಮಕ ಅರಿವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಜ್ಞಾನವು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ದೇವರನ್ನು 'ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ'. ವಿಜ್ಞಾನವು ದೇವರನ್ನು 'ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ' ಮತ್ತು ಈ ಅರಿವನ್ನು ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನೋದಯ ಹೊಂದಿದವರು ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೃದಯದಿಂದ ಈ 'ಸತ್ಯ'ಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪರಮಧಾಮವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ವಿಕಾಸದ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಮರ ಆತ್ಮನ ಮರಣಶೀಲ ಪಯಣ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು, ಅದು ಮತ್ತೆ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನವೇ ಅವರ ಸಂದೇಶ

ಒಮ್ಮೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದರು.

"ನನ್ನ ಜೀವನವೇ ನನ್ನ ಸಂದೇಶ. 'ಗಾಂಧೀವಾದ' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ಪಂಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲು ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ತತ್ತ್ವವನ್ನಾಗಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನಾಗಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ನನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ ಅಷ್ಟೇ.

ನಾನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ತಲುಪಿದ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಿಮವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದವುಗಳು ದೊರೆತರೆ ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ನನ್ನ ಬಳಿ ಹೊಸತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆ ಬೆಟ್ಟಗಳಷ್ಟೇ ಪುರಾತನವಾದವು. ನಾನು ಮಾಡಿರುವುದೆಂದರೆ, ಈ ಎರಡೂ ತತ್ತ್ವಗಳ ಕುರಿತು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನನ್ನಿಂದಾದಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರುವುದಷ್ಟೇ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ.

ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ದೇವರಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ದೃಢಗೊಳಿಸಿವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟವೂ ಸತ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗ ಅಹಿಂಸೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ, ಈ ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ನಾನು ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರಮವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಫಲಪ್ರದವಾಗದಿದ್ದರೂ, ತಪ್ಪು ಇರುವುದು ಸಾಧನದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರತು ಮಹಾನ್ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಓದುಗರು ತಿಳಿಯಲಿ.

ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವು ಇನ್ನೂ ಅಪೂರ್ಣವೂ ಅಸಮರ್ಪಕವೂ ಆಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಕ್ಷಣಿಕ

ಕಿರುನೋಟಗಳು, ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುವ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕಿಂತ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪಟ್ಟು ತೀವ್ರವಾದ ಸತ್ಯದ ವರ್ಣಿಸಲಾಗದ ಕಾಂತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ನೀಡಲಾರವು.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಆ ಮಹಾನ್ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷೀಣವಾದ ಮಿಂಚಿನ ಕಿರಣವನ್ನಷ್ಟೇ ನಾನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ: ಸತ್ಯದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ದರ್ಶನವು ಅಹಿಂಸೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ನಂತರವೇ ಸಾಧ್ಯ.

ಸತ್ಯವೆಂಬ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕ ಆತ್ಮನನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಕೀಳು ಜೀವಿಯನ್ನೂ ತನ್ನಂತೆಯೇ ಪ್ರೀತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸತ್ಯದ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯು ನನ್ನನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಎಳೆದಿದೆ. ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಧರ್ಮವೆಂದರೇನು ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಯಾವುದೇ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಆದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಸ್ವಯಂಶುದ್ಧೀಕರಣವಿಲ್ಲದೆ ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಏಕತೆಯ ಭಾವನೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಸ್ವಯಂಶುದ್ಧೀಕರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಹಿಂಸೆಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಕೇವಲ ಖಾಲಿ ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೃದಯಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದೇವರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಯಂಶುದ್ಧೀಕರಣವೆಂದರೆ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು. ಶುದ್ಧತೆಯು ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಹರಡುವ ಗುಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಯಂಶುದ್ಧೀಕರಣವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅವನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಶುದ್ಧೀಕರಣಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಸ್ವಯಂಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಮಾರ್ಗವು ಕಠಿಣವೂ ಕಡಿದಾದುದೂ ಆಗಿದೆ. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಆಲೋಚನೆ, ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಮನೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕು. ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷ, ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿರಕ್ತಿ ಎಂಬ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಏಳಬೇಕು. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅವಿರತ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈ ಮೂರೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಶಂಸೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅದು ನನಗೆ ನೋವುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಭಾವೋದ್ರೇಕಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವುದು ಶಸ್ತ್ರಬಲದಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ನಂತರ ನನ್ನೊಳಗೆ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಭಾವೋದ್ರೇಕಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳ ಅರಿವು ನನ್ನನ್ನು ವಿನಮ್ರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ, ಆದರೆ ಸೋಲಿಸಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನನಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿವೆ ಹಾಗೂ ಅಪಾರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ಆದರೂ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಕಠಿಣವಾದ ಮಾರ್ಗವಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಸಹಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅಹಿಂಸೆಯೇ ವಿನಯದ ಪರಮಾವಧಿ.”

ಸ್ವಯಂಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸೇವೆ

‘ಆತ್ಮನೋ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಜಗತ್ ಹಿತಾಯ ಚ’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸೂಕ್ತಿಯ ಅರ್ಥವೆಂದರೆ, ಸಮಾಜದ ಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಸ್ವಯಂಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಅಮೃತಬಿಂದು ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೇಳುತ್ತದೆ:

‘ಮನ ಏವ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಕಾರಣಂ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಯೋಃ’

ಅಂದರೆ, ಮನಸ್ಸೇ ಮನುಷ್ಯನ ಬಂಧನಕ್ಕೂ ಮುಕ್ತಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೇ ತನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ‘ಜೀವ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಾನು ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಮೀರಿದವನು ಮತ್ತು ಆತ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ‘ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ಮಗಳು ದೇಹದ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಫಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಅಗತ್ಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಕರ್ಮಶೇಷವು ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ಷಯಿಸಬೇಕಾಗಿರಬಹುದು.

ಕರ್ಮಫಲಗಳನ್ನು ಕುಂಬಾರನ ಚಕ್ರದ ಮೇಲೆ ತಯಾರಾಗುವ ಮಡಕೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಚಕ್ರ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವವರೆಗೆ ಮಡಕೆಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಚಕ್ರದ ತಿರುಗುವಿಕೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಂತಾಗ ಮಾತ್ರ ಹೊಸ ಮಡಕೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ನಂತರವೂ ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ಷಯಿಸುವವರೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ದೇಹದ ಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದಾಗ, ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ‘ವಿದೇಹಮುಕ್ತ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾನವ ಜೀವನದ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯು ಮೋಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದೇವರನ್ನೂ ಆತನ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸೇವಿಸಲು ನಾವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುವ ಆಶಯವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅದುವೇ ನಿಜವಾದ ದೈವಿಕತೆಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಏಳು ಮಹಾಪಾತಕಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

1. ಶೀಲವಿಲ್ಲದ ಶಿಕ್ಷಣ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವಯಂವಿಕಾಸ ಹೊಂದಲು ಮತ್ತು ಸಹಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತರಾಗಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಬದಲು, ಕೇವಲ ಅಂಕಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಮಾನವೀಯತೆಯಿಲ್ಲದ ವಿಜ್ಞಾನ: ವಿಜ್ಞಾನವು ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಚೈತನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ.

3. ನೈತಿಕತೆಯಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಪಾರ: ಸುವರ್ಣ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಲಾಭವಾಗುವ ಮನೋಭಾವವು ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ತತ್ವವಾಗಿರಬೇಕು. ಅವರು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಶೋಷಿಸದೆ, ನ್ಯಾಯಯುತ ಬೆಲೆಗೆ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

4. ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದ ಸಂಪತ್ತು: ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಫಲದಾಯಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಬೇಗ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಜನರನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಪತ್ತು ಗಳಿಸುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

5. ತತ್ವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ರಾಜಕೀಯ: ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿತದತ್ತ ಜನರನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಬದಲು, ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಜನರನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ಆಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾದ ನಾಯಕನು ರಾಜನೀತಿಜ್ಞನಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಅವನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಜನರ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡದೆ, ಜನರ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು.

6. ಹೃದಯವಿಲ್ಲದ ಆರಾಧನೆ: ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಹಜೀವಿಗಳ ದುಃಖವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ, ವಿಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕೃಷ್ಟ ಜೀವಿಯನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ.

7. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಿಲ್ಲದ ಸುಖಭೋಗ: ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸುಖಭೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಭಾರೀ ಬೆಲೆ ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಮಯ ಮತ್ತು ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ನಷ್ಟದ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಅಲ್ಪಕಾಲದ ಸುಖ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವರ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ಬಾಧಿತರಾಗುವ ಇತರರ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ನೋವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು 'ಭೌತವಾದ' ಎಂದರೆ ಹಣ, ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ, ಭೌತಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಲೌಕಿಕ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸುವುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಭೌತವಾದದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವೆಂದರೆ ಭೌತಿಕ ಜೀವನಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾದ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಮೀರಿದ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಅಂದರೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದೆಲ್ಲವೂ ಭೌತಿಕವೇ, ಎಲ್ಲವೂ ಮೂಲತಃ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸ್ವರೂಪದ್ದೇ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಭ್ರಮೆಗಳು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ.

ಭೌತವಾದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ. ಆದರೆ ಈ ಪದವೂ ದುರ್ಬಳಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ; ಭೌತವಾದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು. ಆಧುನಿಕ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಎಂದರೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಅಥವಾ ಅರಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ, ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಗ್ಗದ ಕಣ್ಕಟ್ಟು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೇಸರಿ ವಸ್ತ್ರಧಾರಿ ದೇವಮಾನವರ ಚಿತ್ರಣ ಮೂಡಬಹುದು.

ಆದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವೆಂದರೆ ಪರಮಸತ್ಯವು ಭೌತಿಕ ಅಥವಾ ಲೌಕಿಕ ವಸ್ತುವಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಅದೇ ಎಲ್ಲದರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮೂಲವೂ ಅಂತಿಮ ಗಮ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಭೌತಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಭೌತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಸ್ವಭಾವವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಭೌತವಾದಿಯು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜನರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಕೃಷ್ಣನು ಆಶ್ರಮವನ್ನಾಗಲಿ, ಅರಣ್ಯದ ಏಕಾಂತವನ್ನಾಗಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿ, ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ನಾವು ಸಕ್ರಿಯ ಜೀವನದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ನಂತರ ಮಾತ್ರ ತೆರೆಯಬೇಕಾದ ಗ್ರಂಥವಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬಲ್ಲ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ.

ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಓಡಿಹೋಗುವಂತೆ ಅದು ನಮಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಯತೆಯಿಂದ ಜೀವನದ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಬೋಧನೆಯ ಸಾರವೆಂದರೆ, ಅರ್ಜುನನು ಯುದ್ಧದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕರ್ಮಫಲಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಸೈನಿಕನಾಗಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದನು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನದ ಸೌಂದರ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು; ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಖ್ಯಾತಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥದ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸಲಿಲ್ಲ.

ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಯಾನಗಳು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ, ದುರ್ಬಲರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ಸಮಾಜವು ತಾಮಸಿಕ ಅಜ್ಞಾನ, ಜಡತ್ವ ಮತ್ತು ದಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾರಿತು.

ಆಸೆಯೇ ಜೀವನದ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು, ಔಷಧಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು, ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಆದರೆ ಆಸೆಗಳನ್ನು ವಿನಾಶಕಾರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದರೆ, ಅವು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಪತನದತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಧರ್ಮವೇ ಜಯಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 'ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ' — ಸತ್ಯವೊಂದೇ ಜಯಿಸುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು, ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು, ಕಾಮವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಇತರ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ದೊರೆತ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೌತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ವಿಕಸಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು.

ಆದರೆ ಅಸೂಯೆ, ದುರಾಸೆ, ದ್ವೇಷ, ದುಷ್ಟತನ ಮತ್ತು ಅಸತ್ಯದಂತಹ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇತರರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಮೊದಲು, ಮೊದಲು ನಮ್ಮೊಳಗಿಂದಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕು.

ನಂಬಿಕೆ, ಪ್ರೀತಿ, ನಿರ್ಭಯತೆ, ಕರುಣೆ ಮತ್ತು ಅಪರಿಗ್ರಹದಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸಮಕಾಲೀನರಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ವಕೀಲರು ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕಾಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾದರು. ಇಂದು ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಪರಿಪೂರ್ಣರಾಗಿ ಜನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಂತೆಯೇ ಅವರೂ ಜನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸ್ವಯಂವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ಮಹಾತ್ಮರಾದರು. ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಮಹಾನ್ ಆದರ್ಶವನ್ನಾಗಿ ಅವರನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಇದೇ ಗುಣ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಕಥೆಗೆ 'ಸತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಂತೆ, ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸತ್ಯದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಹಾನ್ ಸಂತ ತ್ಯಾಗರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಬಂಟು ರೀತಿ ಕೊಲುವು...' ಎಂಬ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ತನ್ನನ್ನು ಆಸ್ಥಾನದ ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗುರು ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಅದು ತಾನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸುವಂತಿತ್ತು. ನಂತರ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದರು.

ದೇವರು ತನ್ನ ಸೇವಕನ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಅವನನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ದೇವರು, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮಾನವಕುಲದ ಸೇವೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಜಾಲತಾಣಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ: www.dharmakshetra.info

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಮತ್ತು ವಂದನೆಗಳು

1. ಥಿಂಕ್ ಅಂಡ್ ಗ್ರೋ ರಿಚ್ (ಯೋಚಿಸಿ, ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿ) – ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಹಿಲ್

2. 'ಸತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು' – ಎಂ. ಕೆ. ಗಾಂಧಿಯವರು ಬರೆದ ಕೃತಿ.

3. 'ಗಾಂಧಿ ದಿ ಮ್ಯಾನ್' (ಗಾಂಧಿ ಎಂಬ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿ) – ಏಕನಾಥ್ ಈಶ್ವರನ್ ಅವರು ಬರೆದ ಕೃತಿ.

4. ಗಾಂಧಿ: ಒಂದು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ – ಕೃಷ್ಣ ಕೃಪಲಾನಿ

5. ಗಾಂಧೀವಾದಿ ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ – ಶಶಿ ಪ್ರಭಾ ಶರ್ಮಾ

6. 'ಭಗವದ್ಗೀತೆ' – ಏಕನಾಥ್ ಈಶ್ವರನ್ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಕೃತಿ.

7. ಆತ್ಮವಿಕಾಸ – ಸ್ವಾಮಿ ಚಿನ್ಮಯಾನಂದರು

8. ಮಾನವ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಲೆ – ಸ್ವಾಮಿ ಚಿನ್ಮಯಾನಂದರು

9. ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ – ಸ್ವಾಮಿನಿ ಶಾರದಾ ಪ್ರಿಯಾನಂದ

10. ದೇವರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ರಾಜವಿಜ್ಞಾನ – ಪರಮಹಂಸ ಯೋಗಾನಂದರು

ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಇತರರು...

ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು!

ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮನ ಸೇವಕನಾಗಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಸಾಧನವಾಗಿ,

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಲೇಖಕರು